

V roku 2020 uplynulo práve sto rokov od vzniku štátnej polície, ktorá na našom území stála na počiatku pôsobenia dnešného Policajného zboru. V súčasnosti Policajný zbor reprezentuje orgán štátu, ktorý v oblasti zaistenia vnútornej bezpečnosti zohráva kľúčové a nenahraditeľné postavenie.

Predloženú publikáciu preto možno vnímať nielen ako symbolický „darček“ k nedávnej „storočnici“, ale zároveň aj ako vhodný nástroj na spoznávanie doteraz nezachytených prostriedkov ústnej komunikácie príslušníkov rôznych policajných zložiek a ich priblíženie širokej verejnosti (tak odbornej ako i laickej). Ako uvádzajú samotní autori, slovník pozýva všetkých záujemcov vstúpiť do tohto osobitého jazykového sveta.

Predložený slovník je spracovaný zodpovedne s patričnou koncepciou a obsahovou štruktúrou. Autorom sa zaujímavou formou podarilo vecne správne zostaviť pojmový inventár policajných profesionalizmov a vystihnúť podstatné súvislosti medzi jednotlivými výrazmi.

doc. Ing. Ľubica Baričičová, PhD.

Recenzovaný rukopis „Slovníka policajných profesionalizmov“ je dielom zmiešaného tímu autorov, pozostávajúceho z dvoch jazykovedkýň a dvoch príslušníkov Policajného zboru.

Oceňujem snahu autorov, ktorí z dôvodu predloženia zrozumiteľného a korektného obrazu polície si prizvali na spoluprácu niekoľko desiatok predstaviteľov policajnej teórie aj praxe, s ktorými viedli rozhovory o ústne používaných slovách v ich práci.

Pozitívne hodnotím zámer spracovať slovník, ktorý je podporou kvality jazykovej komunikácie nielen v spisovnej slovenčine cestou rozširovania zoskupení ľudí, ktorí majú „niečo“ spoločné. Snahou autorov je odkryť spoločné (poznané, zrozumiteľné) lingvistické priestory medzi „policajťmi“ a „nepolicajťmi“.

doc. PhDr. Magdaléna Ondicová, PhD.

ISBN 978-80-223-5277-2

9 788022 352772

SLOVNÍK POLICAJNÝCH PROFESIONALIZMOV

SLOVNÍK POLICAJNÝCH PROFESIONALIZMOV

PERLA BARTALOŠOVÁ
MARTIN DZÚR
OĽGA ORGOŇOVÁ
MARTIN VAJSÁBEL

UNIVERZITA
KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

SLOVNÍK POLICAJNÝCH PROFESIONALIZMOV

PERLA BARTALOŠOVÁ

MARTIN DZÚR

OLGA ORGOŇOVÁ

MARTIN VAJSÁBEL

UNIVERZITA
KOMENSKÉHO
V BRATISLAVE

2021

© Autori

PhDr. Perla Bartalošová, PhD. [50 %]

Mgr. Martin Dzúr, PhD. [15 %]

prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc. [20 %]

JUDr. Martin Vajsábel [15 %]

Univerzita Komenského v Bratislave, Filozofická fakulta, Katedra slovenského jazyka v spolupráci s Akadémiou Policajného zboru v Bratislave

2021

Námet: PhDr. Perla Bartalošová, PhD.

Koncepcia: prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc.

Recenzentky:

doc. Ing. Ľubica Baričičová, PhD.

doc. PhDr. Magdaléna Ondicová, PhD.

Editorky:

PhDr. Perla Bartalošová, PhD.

prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc.

Publikácia vznikla s podporou projektu APVV 18-0176 Sociálna inklúzia kultiváciou používania jazyka.

Univerzita Komenského v Bratislave

ISBN 978-80-223-5277-2

Predslov

Tento slovník ponúkame všetkým, ktorí pracovne používajú, prípadne vedky či záujmovo sledujú bežnú reč policajtov. Zozbieraný heslá s vyše 900 slovami z ústnej komunikácie policajtov poskytuje podporu na nerušené do-
rozumievanie sa medzi príslušníkmi rôznych policajných zložiek navzájom.

Osobitne núka podporu začiatočníkom v tejto profesii na rýchlu orientáciu vo výrazoch a obsahoch výrazov, ktoré k ich práci patria. Súčasne ide o vítaný materiálový nástroj na spoznávanie doteraz nezachytených prostriedkov ústnej komunikácie príslušníkov polície (z menšej časti aj väzenskej a justičnej stráže) nezasvätenou komunitou širšej verejnosti v záujme lepšieho spoznania a pochopenia práce príslušníkov PZ či ZVJS. Slovník tak (nielen na jeden deň v roku) „otvára dvere“ do sveta slovenských policajtov či príslušníkov ZVJS a pozýva vstúpiť do tohto jazykového sveta všetkých záujemcov.

Slovník policajných profesionalizmov je dielom zmiešaného tímu dvoch policajtov a dvoch jazykovedkýň. Ide o novátorský čin, totiž doteraz slovník ústne používaných výrazov z reči policajtov (sčasti aj príslušníkov ZVJS) pri každodennom výkone ich práce nejestvuje. Jestvujú legislatívne dokumenty riadiace výkon tohto povolania či terminologické slovníky odborných pojmov. Na tie sa odkazuje priebežne v heslách tohto slovníka. Ambíciou tvorcov samotného slovníka je však podať prehľadný, všeobecne (aj laikovi) zrozumiteľný, optimálne rozsiahly výklad významu slov tvoriacich obraz policajného sveta prístupného diferencovanému spektru záujemcov oň. Na to, aby bol predložený obraz polície nielen zrozumiteľný a vecne korektný, ale aj čo najreprezentatívnejší v slovenskom kontexte, prizvali autori do spolupráce na jeho kreovanie priamo niekoľko desiatok predstaviteľov policajnej teórie aj praxe, s ktorými viedli rozhovory o ústne používaných slovách v ich práci. Tí využívajú techniku tzv. „snehovej gule“ ďalej oslovovali svojich kolegov, súčasných či bývalých spolupracovníkov, aby svoje príspevky do slovníka či postrehy k už jestvujúcim heslám od iných autorov ďalej overovali, prípadne modifikovali či dopĺňali. Terénna práca, pri ktorej sa získaval slovníkový materiál, prebiehala rok.

Autorský tím okrem rozhovorov realizoval aj dotazníkový výskum, a to v rámci poslednej fázy prípravy publikácie. Jeho cieľom totiž bolo overiť používanie vybraných profesionalizmov v rámci PZ. Dotazník sa distri-

buoval vybraným respondentom z predošlej spolupráce s prosbou o jeho sprostredkovanie ďalším členom PZ. Dotazník sa následne zdieľal v skupinách FANKLUB POLICIE a Polícia SK (2) na sociálnej sieti Facebook. Odpovede sa prijímali od 22.3.2021 do 6.4.2021. Dotazník vyplnilo 300 policajtov.¹ Približne 92,5 % policajných profesionalizmov pochádza z rozhovorov a cca 7,5 % z dotazníkového výskumu.

Tak sa smerovalo k realizácii konceptu inkluzívneho slovníka, ktorým je podpora kvality jazykovej komunikácie nielen v spisovnej slovenčine cestou rozširovania zoskupení ľudí, ktorí majú „niečo spoločné“. Odkrývajú sa pritom aj spoločné (poznané, zrozumiteľné) priestory medzi policajtmi a nepolicajtmi. Vytvoriť a udržať premostené a vzájomne si dôverujúce formácie ľudí v harmonickej konštelácii nejde bez zaangažovanosti troch strán: profesionálov (tu policajtov), koordinujúcich vedcov (tu lingvistov) a verejnosti. Slovník má byť oporou interakcie polície s laikmi a má stimulovať pozitívny a neskreslený obraz sveta tejto profesie v očiach verejnosti či popularizovať profesiu ako takú. Pozrime sa, o aké pomenovania ide v našom slovníku profesionalizmov.

Čo je profesionalizmus?

Profesionalizmus môže byť spisovné, ale aj nespisovné slovo, používané v neformálnej ústnej komunikácii s kolegami v práci. Je medzi nimi veľa skratkových slov (porov. *čévéesko* – „číslo vyšetrovacieho spisu, z iniciálovej skratky ČVS“, *enpéjčeka* – „národná protidrogová jednotka, z iniciálovej skratky NPJ“, *céespé* – „Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, z iniciálovej

1 Do dotazníkového výskumu sa zapojilo 229 respondentov, z toho 76,3 % respondentov tvorili muži a 23,7 % ženy. Výskumnú vzorku tvorili z hľadiska veku policajti od 20 do 57 rokov. Najväčšiu skupinu z hľadiska veku predstavovali policajti vo veku 30 až 39 rokov (139 policajtov – 46,3 %), najmenšiu skupinu policajti vo veku nad 50 rokov (10 policajtov – 3,3 %). Z hľadiska profesie išlo hlavne o poriadkových policajtov (129 policajtov – 43 %). Po nich nasledovali poverení príslušníci PZ, ktorí vykonávajú skrátené vyšetrovanie (33 policajtov – 11 %), ďalej vyšetrovatelia OČTK (24 policajtov – 8 %), príslušníci odboru kriminálnej polície (24 policajtov – 8 %), príslušníci pohotovostnej motorizovanej jednotky (9 policajtov – 3 %) a starší referenti (9 policajtov – 3 %). Najviac respondentov pochádzalo zo západného Slovenska (156 respondentov – 52 %). Nasledovali respondenti zo stredného Slovenska (76 respondentov – 25,33 %). Najmenej respondentov bolo z východného Slovenska (65 respondentov – 21,66 %). 4 osoby (1,3 %) neuviedli svoju lokálnu príslušnosť. Zo západného Slovenska najviac respondentov uviedlo, že sú z Bratislavy (80 respondentov – 26,6 %).

skratky CSP“) či číselných výrazov, napríklad v spojení s označením zákonov: *dvestojedenástka* – „žiadost o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám“ či *päťdesiatka* – „majetkový priestupok podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch“. Keďže komunikácia profesionálov v práci nie je nikým cenzurovaná, prirodzene sa v ich reči objavujú aj nespisovné slová. Neprekrvápí preto, že aj v našom slovníku sa nájdú výrazy ako *pachoš* (páchateľ), *čorkár* (zlodej), *bobrí ocas* (výčnelok na pištoli) a iné. Pravda, je v ňom aj veľa veselých a vtipných výrazov, ktoré svedčia o kreativite ich používateľov. Tak sa v slovníku nájdú slová ako *dupačky* (jednodielna policajná kombinéza), *kolobežka* (výstupný list policajta), *krmítko* (poštový priečinok s pridelenými pracovnými úlohami policajtov) či *jahoda* (výstražné svetelno-zvukové zariadenie).

O chápaní pojmu profesionalizmus vypovedá v *Encyklopédii jazykovedy* Jozef Mistrík takto: „*Profesionalizmy sú výrazy pomenúvajúce predmety, javy a deje späté s istou pracovnou oblasťou. Používajú ich odborníci v jednotlivých vedných odboroch a pracovníci v jednotlivých výrobných oblastiach. ... Profesionalizmy vznikajú z potrieb jazykovej ekonómie (rýchly prenos informácie). Tým sa líšia od slangizmov, pre ktoré je príznačná exkluzívnosť vyjadrovania. Od slangizmov ich odlišuje aj to, že sú trvácnejšie a majú dlhodobú platnosť.*“² To, pravda, nevylučuje, že v inventári tu zoskupených profesionálnych slov z oblasti polície sa nájdú aj výrazy blízke slangizmom ich expresívnosťou, pokiaľ súvisia s vyjadrovaním v policajnom živote. Tak sú v slovníku výrazy ako *drban* (informátor polície), *držhubné* (odmena za mlčanlivosť) a pod. Treba dodať, že sú to výrazy prevažne používané ústne, sú teda spravidla nielen kratšie (v definícii sa spomína ekonomickosť) než oficiálne písomné náprotivky, ale súčasne aj neformálnejšie – porov. profesionalizmus *béóčko* namiesto oficiálneho „bezpečnostné opatrenie“.

S profesionalizmami sa môžeme stretnúť už pri označení samotných príslušníkov PZ na základe ich bližšieho zaradenia, napríklad profesionalizmom je slovo *dopravák* (oproti oficiálnemu „dopravný policajt“), *hliadkar* (hliadkujúci policajt), *poriadkar/poriadkár* (poriadkový policajt), *hraničiar* (policajt, ktorý slúži na hraniciach), *mýťtár* (policajt oddelenia mýtnej polície), *nehodovkár/nehodovák/nehodár/nehodovkáš* (policajt oddelenia dopravných nehôd), *objektár* (policajt špecializovaný na výjazdy), *obchádzkar* (príslušník obecnej polície vykonávajúci obchádzkovú službu). Na druhej strane môžeme hovoriť aj o ekonomickom (stručnom) označení ľudí, ktorí páchajú trestnú činnosť. K takým

2 MISTRÍK, J. a kol.: *Encyklopédia jazykovedy*. Bratislava: Obzor, 1993, s. 355.

výrazom patrí napríklad *vreckár* (kto ľuďom kradne veci z vrecák či kabeliek), tiež *kompotár* (kto vykráda pivnice a z nich – napríklad – kradne kompóty) atď.

Policajné profesionalizmy sa používajú aj pri označení policajného odevu. Všimnime si slová ako *brigadírka* (druh pokrývky hlavy policajta, čapica so šiltom k rovnošate vzor 98), *bundoška* (služobná bunda vzor 98), tiež označenia predmetov či zbraní, ktoré policajti používajú, napríklad *fena/efena* (FN 303 zbraň s nesmrtiacim účinkom), *vipera* (železný teleskopický obušok), *placka* (služobný preukaz policajta). A takto výrazovo úsporne a pritom jednoznačne zrozumiteľne sa mapujú v ústnej reči tiež miestnosti ako *diera* (miestnosť na samoväzbu) či *cépezetka* (cela policajného zaistenia). Sú medzi nimi aj viac ako jednoslovné výrazy, povedzme *päť na jeden*. Ak si však všimneme, aký rozsiahly je ich oficiálny náprotivok (trest zníženia platu policajtovi o päť percent na jeden mesiac), zostáva nesporným, že aj takéto výrazy sú ekonomické a v ústnej reči plne kompenzujú rozsiahlejší písomný náprotivok.

Charakteristika slovníka

V slovníku sú výrazy z oblasti policajnej kynológie, dopravnej, poriadkovej, hraničnej a cudzineckej, kriminálnej, finančnej, železničnej polície, ako aj z oblasti kriminalisticko-expertíznych činností. Pridružená je napokon aj slovná zásoba z oblasti väzenskej a justičnej stráže. Na to, aby sa autorskému tímu podarilo smerovať k zámeru prezentovať zrozumiteľne, realisticky a aktuálne výklady zozbieraných slov, využil osobné rozhovory s reprezentantmi uvedených profesií z rôznych častí Slovenska rôzneho veku (od tridsiatnikov po dôchodcov) a následne aj dotazníkový prieskum prostredníctvom policajných zoskupení na sociálnych sieťach. To umožnilo autorom slovníka získať informácie o variabilite používaných pomenovaní odlíšených územne či vekovo.

Niektoré výrazy sú variabilné len v detailoch, napríklad v dĺžke či krátkosti koncovkových samohlások alebo v regionálne podmienených spoluhláskových obmenách v istých slovách: *autičkár/autičkar*; *bendrek/pendrek*; *gáter/káter* atď. Takéto varianty slov nie sú teda samostatné heslové slová, ale píšeme ich spolu v jednom hesle v spojení cez znamienko lomky. Niektoré výrazy vyznievajú ako doslova príležitostné a používa ich len malá ohraničená skupina používateľov, napríklad z jediného okresného pracoviska. Také výrazy v mene približovania sa k autenticke v slovníku dostali priestor, pričom ich platnosť v obmedzenom rozsahu dávame v slovníkovej časti graficky do

pozornosti tým, že sú písané ako kľúčové výrazy v heslách v kurzíve. K nim patria napríklad pomenovania *dolávák* (dopravný policajt), *rýchla rota čipadejla* (jednotka rýchleho nasadenia), *fan rádio* (prenosná vysielacia), *zapáchatel'* (páchatel') a iné.

Napokon treba pripomenúť, že profesionálna reč nemá kodifikovaný zjednotený inventár slov ani ich pravopis. To znamená, že nielen ich písanie môže mať rôzne podoby (o variantnosti bola reč vyššie), ale aj používanie samotných slov môže byť v praxi rozkolísané. Niektoré výrazy sú istotne známe a používané celonárodne (*basa* – väzenie, *pachoš* – páchatel'), pri iných môže ísť o používanie ohraničené na isté zemepisné územie (napríklad západné – stredné – východné Slovensko) alebo dokonca aj na jednotlivé pracoviská. Tak sa môže stať, že niektoré výrazy objavujúce sa v tomto slovníku nebudú poznať všetci čitatelia. To, pravda, neznamená, že slová nejestvujú, len sa nepoužívajú celoplošne.

Stavba hesla vyzerá tak, že na začiatku sa uvádza hrubo vysádzaný heslový výraz, za ním nasleduje menšími písmenami a stále hrubo vysádzaný ekvivalent hesla (napríklad oficiálny jednoslovný náprotivok či stručný opis významu), po ňom aj nepolicajtovi zrozumiteľný a optimálne rozsiahly výklad. Nasledujú odkazy na súvisiace slová (o nich viac nižšie pod príkladom hesla).

Príklad hesla:

biely kôň ▪ nastrčená osoba, ktorej meno sa používa na zakrytie skutočných aktérov trestnej činnosti ▪ Osoba, ktorá figuruje ako nastrčený konateľ alebo iný štatutárny zástupca právnických osôb (úradov, firiem), prostredníctvom ktorej sa pácha trestná činnosť. Obyčajne ide o bezdomovca či inú právne či ekonomicky nevzdelanú osobu, ktorá je na trestnú činnosť využívaná inými osobami.

Prirodzená jazyková „logika“ tohto slovníka sa ukazuje v tom, že výrazy sú medzi sebou intenzívne poprepájané vzťahmi. Jedným z takých vzťahov je významová rovnosť (čiže slová tvoria synonymné rady, kde napríklad tri-štyri slová znamenajú to isté: napríklad *putám* na spúšťanie rúk sa hovorí aj *retiazky* či *klepetá*). Na takéto slová sa odkazuje v heslách symbolom „► Syn.“). V prípadoch susediacich opakujúcich sa výkladov dvoch synonym sa v jednom hesle nachádza odkaz na druhé heslo v podobe symbolu šípka hore „↗“, čím sa predchádza zdvojeniu výkladov vedľa seba, napr.:

fízel ▪ **policajt** ▪ Familiárne označenie policajta. ► **Syn.** CAJT, FLOJF, CHLPATÝ, PANGLA, POLIŠ, ŽABA/ŽABKA/ŽABKÁRE, ŽANDÁR.

flojf ↗ fízel

Tiež jestvujú dvojice s opačným významom (napríklad *rozbor* vs. *zbor* – čiže rozoberanie a skladanie zbrane). Na opačné slová odkazujeme symbolom „**Opak**“; takéto slová sa odborne volajú antonymá. V slovníku sú aj viacvýznamové slová (keď jedno slovo má viac vzájomne súvisiacich významov – napríklad *autičkár/autičkar* je 1. vyšetrovateľ krádeží áut, ale aj 2. zloděj áut). Napokon tam nájdeme aj významovo nesúvisiace slová (tzv. homonymá), ktoré pritom majú rovnakú formu a človek by si myslel, že ide o jedno slovo. V slovníku sú v takom prípade zapísané za sebou dvakrát alebo aj viacrát rovnaké heslové slová s pridaným číslovaním. (Nájdeme tam napríklad päťkrát heslo *áčko*. Totiž *áčko 1* je druh prekážky na cvičisku psov v policajnej kynológii, *áčko 2* je zbrojný preukaz skupiny A, *áčko 3* je označenie jazdy pod vplyvom alkoholu v reči dopravných policajtov, *áčko 4* je označenie diferenčnej skupiny A vo väznici a *áčko 5* je najvyšší stupeň v 6-stupňovom hodnotiacom systéme príslušníkov PZ, teda hodnotenie „výborne“.) Napokon sa vo výkladoch používa symbol „► **Pozri aj**“; pomocou ktorého odkazujeme na tematicky súvisiace slová a tiež na neznáme slová, ktoré boli použité vo výklade. Výsledné heslo môže vyzeráť napríklad takto:

inštinktívka ▪ **strelba s krátkym primierením** ▪ Strelba na povel s obmedzeným časom na mierenie na terč počas streleckého výcviku. ► **Syn.** PUDOVÁ STRELBA. **Opak:** MIERENKA. ► **Pozri aj:** PARKÚR.

Slová v slovníku tak v konečnej podobe na seba vzájomne odkazujú a podporujú ľahšiu orientáciu čitateľov v celom súbore slov.

Dynamika policajných profesionalizmov

Pod dynamikou rozumieme to, že s vývinom života z času na čas dochádza k „starnutiu“ niektorých slov. To sa deje, ak napríklad istý zákon nahradí jeho novela. Taký je povedzme profesionalizmus *efkova/efková/géčko* ako označenia pre krádež vykonanú druhýkrát za obdobie 12 mesiacov. Je to trestný čin podľa § 212 ods. 1 písm. g) Trestného zákona. Pred novelou Trestného zákona z roku 2019 to bolo písmeno f), preto sa používalo pomenovanie *efkova/efková*, po novelizácii zákona ide o písm. g), teda aktuálne sa používa výraz *géčko*.

Dynamika nastáva aj v prípade označenia dopravných prostriedkov či predmetov, ktoré sa už nepoužívajú, napríklad *anton/zelený anton* (eskortné vozidlo/dodávka PZ). Dané vozidlo bolo určené na prepravu zadržaných osôb a malo zelenú farbu. K výrazom, ktoré sa prestali používať pre nepoužívanie daného predmetu, patrí aj slovo *federál*. Ide o označenie pre dlhú bielu valcovitú mechanickú zbraň na boj zblízka, akú policajti používali za minulého režimu. Dnes sa používajú krátke elasticke obušky čiernej farby.

Ďalšiu skupinu tvoria také profesionalizmy, ktoré používa skôr staršia generácia, avšak v súčasnosti sú už nahradené inými profesionalizmami. Taký je napríklad výraz *bumaška* ako služobný preukaz policajta PZ. Súčasný profesionalizmus uprednostňovaný mladšou generáciou policajtov je *služobák*. Premenou prešlo aj pomenovanie železničných policajtov. Tí boli v minulosti označovaní ako *osožáci* (podľa iniciálovej skratky OSOŽ – ozbrojená stráž oddielov železníc). V súčasnosti sú označovaní ako *železničiari*. V slovníku sú zahrnuté aj staré slová, pričom vo výkladoch je priblížený kontext, v ktorom sa používali, a je vysvetlené, akým výrazom sú nahradené v súčasnosti.

Záver

Autorský tím predkladá čitateľom slovníkovo štruktúrovaný inventár výrazov zo živšej reči príslušníkov PZ v liberálnej slovenskej spoločnosti 21. storočia. Ide o unikátne dielo na ceste k intenzifikácii sprístupňovania sveta polície angažovaným záujmomom o toto povolanie. Sme presvedčení, že priblíženie neutajovanej časti tejto profesie vonkajšiemu svetu vo finálnej podobe slovníka podporí zbližovanie verejnosti s touto profesionálnou skupinou a súčasne aj zbližovanie príslušníkov rôznych odborov bezpečnostných zložiek vzájomne. Slovník môže zároveň prispieť k rýchlejšej adaptácii nového

príslušníka PZ v policajnej praxi. Ide teda o jazykové dielo s viacstranným potenciálom na posilnenie vzájomného rešpektu a úcty prostredníctvom optimálneho vzájomného poznania.

Oľga Orgoňová – Perla Bartalošová
autorky

Príspevok vznikol v rámci riešenia projektu APVV 18-0176 Sociálna inklúzia kultúrou používania jazyka.

PodĎakovanie

Ďakujeme vedeniu APZ v Bratislave za podporu pri tvorbe diela, zrecenzovanie aj za jeho elektronické zverejnenie. Predovšetkým Ďakujeme rektorku APZ Dr. h. c. prof. JUDr. Lucii Kurilovskej, PhD.

Naša vĎaka patrí aj vedeniu KEÚ PZ, a to predovšetkým jeho riaditeľovi plk. Ing. Ondrejovi Laciakovi, PhD., a bývalému zástupcovi riaditeľa plk. Ing. Jozefovi Mlčvákovi, PhD., za povolenie výskumu v KEÚ PZ a aktívnu pomoc pri zbere policajných profesionalizmov v danej inštitúcii.

Osobitné poďakovanie za pomoc pri konzultáciách a zbere policajných profesionalizmov patrí aj mjr. doc. JUDr. Marekovi Kordíkovi, PhD., LL. M.

Ďakujeme všetkým respondentom, najmä ppráp. Andrejovi Hoffmannovi (príslušník PMJ), pracovníkom oddelenia písmaoznactva a jazykovej expertízy KEÚ PZ a mjr. Ing. Miroslavovi Šimoničovi (oddelenie balistiky v KEÚ PZ).

Vopred Ďakujeme aj čitateľom za ich perspektívne pripomienky a návrhy na ďalšie policajné profesionalizmy. Tie uvítame na mailovej adrese: p.bartalosova@gmail.com.

Zoznam skratiek používaných v slovníku

ABPS – automatický balistický porovnávací systém
AFIS – Automated Fingerprint Identification System – automatizovaný systém daktyloskopickej identifikácie
AKT – antikonfliktný tím
APVV – Asociácia policajtov vo výslužbe
APZ – Akadémia Policajného zboru v Bratislave
AV – administratívne vyhostenie
BaPCP – bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky
BDC – Bomb Data Centrum – databáza informácií o munícii
BP 1 – bloková pokuta
BP 2 – bezpečnostná previerka
CDH – cestná dopravná hliadka
CDU – celodenné uzavretie („väzenie vo väzení“)
CLK – centrálna lustračná konzola
CKOK – celokrajská osobitná kontrola
CSOK – celoslovenská osobitná kontrola
CSP – civilný sporový poriadok
CU – celodenné uzavretie („väzenie vo väzení“)
ČSLA – Československá ľudová armáda
ČOZ – číslo osobnej známky
ČVS – číslo vyšetrovacieho spisu
DBA – dopravno-bezpečnostná akcia
DO – dodatočne objasnený (trestný čin)
DP – donucovacie prostriedky
DR – dočasné rozhodnutie
DŠ – dôstojnícka škola
DVS – denník vyšetrovacích spisov
EŠSK – evidenčno-štatistický systém kriminality
EÚ – Európska únia
FP – formulár páchatelia
FSJ – finančná spravodajská jednotka
FTČ – formulár trestného činu
FZ – formulár zmien
HS – hliadková služba

IMZ – inštruktážno-metodické zamestnanie
 IPS – inšpektor poriadkovej služby
 IS PZ – informačný systém Policajného zboru
 ITP – informačno-technický prostriedok
 KB – kontrolný bod
 KDI – krajský dopravný inšpektorát
 KEÚ PZ – Kriminalistický a expertízny ústav Policajného zboru
 KI – kriminálna informácia
 KL – kontrolný lístok
 KMV – kontrola motorového vozidla
 KO – kontrola osoby
 KOS – krajské operačné stredisko
 KP – kriminálna polícia
 KR PZ – krajské riaditeľstvo Policajného zboru
 KV – krádež vlámaním
 LP – lúpežné prepadnutie
 MV SR – Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
 MŠ – materská škola
 NAKA – Národná kriminálna agentúra (Prezídia Policajného zboru)
 NATO – North Atlantic Treaty Organization – Organizácia Severoatlantickej zmluvy)
 NBÚ – Národný bezpečnostný úrad
 NJBNM – Národná jednotka boja s nelegálnou migráciou (Úradu hraničnej a cudzineckej polície Prezídia Policajného zboru)
 NOZP – Nový odborový zväz Polície Slovenskej republiky
 NPO – návrh na podanie obžaloby
 NR SR – Národná rada Slovenskej republiky
 OBKOK – odbor boja proti korupcii a organizovanej kriminalite
 OCS – ostré cvičné streľby
 OCÚ – obecný úrad
 OČTK – orgány činné v trestnom konaní
 OD – oddelenie dokladov
 OEČ – osobné evidenčné číslo
 OEK – osobná evidenčná karta (policajta)
 OKP – odbor kriminálnej polície
 OFP – osobitné finančné prostriedky
 OO PZ – obvodné oddelenie Policajného zboru

OPČ – operatívno-pátracia činnosť
 OPCH – oblek protichemický
 OR PZ – okresné riaditeľstvo Policajného zboru
 OS – obchôdzková služba policajtov
 OS SR – Ozbrojená stráž Slovenskej republiky
 OS ČR – Ozbrojená stráž Českej republiky
 OŠK – oddelenie špeciálnych kontrol
 OZ – občiansky zákonník
 OZP – Odborový zväz Polície Slovenskej republiky
 OZZ – obzvlášť závažný zločin
 PBS – preventívno-bezpečnostná služba (ZVJS)
 PCO – pult centrálnej/centralizovanej ochrany
 PIP – prehliadka iných priestorov
 PFZ – previerky fyzickej zdatnosti
 PM – porovnávacie materiály
 PMJ – pohotovostná motorizovaná jednotka
 PO 1 – podmienené odsúdenie
 PO 2 – podmienený odklad
 PP – podmienené prepustenie
 PPÚ – Pohotovostný policajný útvar
 PPZ – Prezídium Policajného zboru
 PR – preventívna rehabilitácia
 PVS – posilnený výkon služby
 PZ – Policajný zbor
 ROH – rómska občianska hliadka
 ROKI – riaditeľ odboru kriminalistickej identifikácie (KEÚ PZ)
 RÚ – rozkaz riaditeľa ústavu (ZVJS)
 SCMV – služobné cestné motorové vozidlo
 SIPS – starší inšpektor poriadkovej služby
 SIS – Slovenská informačná služba
 SP – správny poriadok
 SPTČ – skutková podstata trestného činu
 STN – slovenská technická norma
 STP – služobná telesná príprava
 SV – služobné voľno
 SVOP – správa o výsledku objasňovania priestupku
 SVT – spoločný vyšetrovací tím

ŠDO – špeciálne dopravné oddelenie
ŠKP – Športový klub polície
ŠPP – štandardné pracovné postupy
ŠPTK – štátny príslušník tretej krajiny
TČ – trestný čin
TNT – trinitrotoluén
TO – trestné oznámenie
ÚBOK – Úrad boja proti organizovanej kriminalite (Prezídia Policajného zboru)
ÚBPK – Úrad boja proti korupcii (Prezídia Policajného zboru)
ÚHCP – Úrad hraničnej a cudzineckej polície (Prezídia Policajného zboru)
ÚMPS – Úrad medzinárodnej policajnej spolupráce (Prezídia Policajného zboru)
ÚOU – Útvar osobitného určenia (Prezídia Policajného zboru)
ÚVTOS – Ústav na výkon trestu odňatia slobody
ÚVV – Ústav na výkon väzby
ÚZ – úradný záznam
VAC – významná automobilová cesta
VOU – voľné opustenie ústavu
VTOS – výkon trestu odňatia slobody
VV – výkon väzby
ZD – zvýšený dozor
ZOT – záznam o odmenách a trestoch
ZVJS – Zbor väzenskej a justičnej stráže
ZVS – zvýšený výkon služby
ZŠ – základná škola

Slovníková část

A

absorpčná zásada ▪ **ustanovenie § 41 ods. 1 Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.)** ▪ Zákonné ustanovenie, podľa ktorého súd odsudzuje páchateľa za dva a viac trestných činov podľa trestnej sadzby vzťahujúcej sa na najprísnejší trestný čin z nich.

administratíva ▪ **administratívna činnosť počas služby** ▪ Časť služby policajta určená na administratívne práce (napríklad na vybavovanie pridele-
ných spisov a bežných dožiadaní).

afis ▪ **Automatizovaný systém daktyloskopickej identifikácie (podľa iniciálovej skratky AFIS – z anglického Automated Fingerprint Identification System)** ▪ Automatizovaný systém daktyloskopickej identifikácie, ktorý slúži na evidenciu odtlačkov posledných článkov prstov a dlaní oprávnene daktyloskopovaných osôb, evidenciu stôp zaistených v súvislosti s kriminalisticky relevantnou udalosťou (napríklad vraždou, krádežou vlámaním atď.) a ich vzájomné porovnávanie na účel zistenia zhody. AFIS obsahuje prepojenie na online medzinárodnú výmenu daktyloskopických dát. ► **Pozri aj:** ABÉPÉES(KO), BÉDÉCÉ(ČKO), EURODAK, KODIS, TES.

agent ▪ **osoba (najčastejšie príslušník PZ) v utajení** ▪ Osoba (najčastejšie príslušník PZ), podieľajúca sa na základe príkazu súdu pod čiastočnou alebo úplnou legendou (pod vymyslenou identitou) na odhaľovaní a dokumentovaní najmä organizovanej kriminality.

akáčko ▪ **ruský samopal (podľa iniciálovej skratky AK-47)** ▪ Kalašnikov, druh samopalu.

akadémia ▪ **Akadémia PZ v Bratislave** ▪ Vrcholná vzdelávacia a vedecká inštitúcia pre rezort MV SR. Jej hlavným poslaním je poskytovať vysokoškolské vzdelanie a rozvíjať vedecké poznanie v študijných programoch Bezpečnostnoprávna ochrana osôb a majetku a Bezpečnostnoprávne služby vo verejnej správe pre služby PZ, odborných pracovísk MV SR a mimorezortných bezpečnostných služieb. ► **Syn. ÁPÉZETKA.**

akáté(čko) ▪ **antikonfliktný tím (z iniciálovej skratky AKT)** ▪ Vyškolení policajti, ktorí konštruktívne komunikujú so zúčastnenými osobami. Využívajú sa pri opatreniach polície, napríklad pri verejných zhromaždeniach,

protestoch a pod., a to na priamu komunikáciu s občanmi. Ich úlohou je predchádzať konfliktným situáciám a agresívnym prejavom zhromaždených. Zámerom je eliminovať napäté situácie, aby zo strany PZ nemuselo dôjsť k nasadeniu represívnych zložiek, ako napríklad poriadkových jednotiek.

► **Pozri aj:** PORIADKAR/PORIADKÁR.

aktív ▪ mesačná schôdza policajtov ▪ Mesačná porada, na ktorej sa vyhodnocujú úlohy z predchádzajúceho mesiaca, nápad trestnej činnosti, stav objasňovania priestupkov, resp. trestných činov a pod. Zúčastňujú sa jej všetci policajti obvodného oddelenia, ktorí ju majú v ten deň naplánovanú a nie sú na dovolenke. Tým, ktorí majú voľný deň, sa zvykne naplánovať na ten deň osemhodinová služba, aby mohli byť prítomní na tejto schôdzi. Policajti, ktorí sú po nočnej službe, môžu byť prítomní fakultatívne. Každý policajt zároveň prezentuje svoju činnosť za daný mesiac, na základe čoho je priebežne hodnotený nadriadenými. ► **Syn.** ŠKOLA. ► **Pozri aj:** NÁPAD.

alkohol ▪ jazda pod vplyvom alkoholu ▪ Skutok, ktorého sa dopustí vodič, ktorý vedie vozidlo pod vplyvom alkoholu, napríklad v reči policajta „riešil som dnes alkohol“ znamená: „chytíl som vodiča, ktorý jazdil pod vplyvom alkoholu“. ► **Syn.** ÁČKO 3.

amnestia ▪ hromadné odpustenie trestov ▪ 1. Hromadné odpustenie trestov za určité trestné činy prezidentom SR. 2. Hromadné odpustenie trestov za určité priestupky. Aby bolo platné, vyžaduje sa podpis predsedu vlády SR alebo ním povereného ministra (tzv. kontrasignácia). Jestvuje napríklad zbraňová amnestia: beztrestné odovzdávanie nelegálne držaných strelných zbraní a streliva do úschovy na ktoromkoľvek útvare PZ.

anjelský prach ▪ fencyklidín, halucinogénna droga ▪ Pôsobí veľmi povzbudzujúco, vedie k omamným stavom s pocitom všemohúcnosti, halucináciám a strate zmyslu pre realitu. Medzi jej vedľajšie účinky patrí nevysspytateľné a čudné správanie, ktoré môže vyvrcholiť násilnosťami. ► **Syn.** HVIEZDNY PRACH.

anton/zelený anton ▪ eskortné vozidlo/eskortná dodávka PZ ▪ Uzavreté vozidlo PZ spravidla dodávkového typu určené na prepravu zadržaných osôb. Ide o starší výraz, toto označenie sa totiž používalo najmä v minulosti, keď malo vozidlo používané na tento účel pravdepodobne zelenú farbu.

apévové ▪ Asociácia policajtov vo výslužbe (z iniciálovej skratky APVV) ▪ Nepolitické, dobrovoľné, záujmové občianske združenie bývalých príslušníkov policajno-bezpečnostných služieb (PZ, ZVJS, SIS a NBÚ), ktorí sú v zmysle platných zákonov poberateľmi výsluhového dôchodku alebo výsluhového invalidného dôchodku. Medzi jeho hlavné ciele patrí združovanie bývalých príslušníkov policajno-bezpečnostných služieb a podpora zdravia, vzdelávania, rozšírenie všeobecných vedomostí, podpora a rozvoj telesnej kultúry, výmena profesionálnych skúseností a podpora vzájomnej pomoci.

aport ▪ 1. druh činky na aportovanie ▪ Drevený predmet v tvare činky s určenou váhou, ktorú policajné psy musia po odhodení nájsť a priniesť psovodovi v rámci medzinárodných skúšok. Sekundárne sa ako aport používa aj loptička, prípadne iný predmet. **2. druh cviku s touto činkou ▪** Cvik policajného psa, pri ktorom pes priamočiaro prináša psovodovi odhodenú drevenú činku (aport 1), sekundárne aj iný predmet. ► **Syn.** APORTOVANIE, APORT VOĽNÝ, APORTÍČEK. **3. povel policajnému psovi ▪** Povel „Aport!“, na ktorý sa pes rozbehne za odhodenou činkou či iným predmetom, aby vykonal cvik aportovania (aport 2).

aportíček ▪ cvik policajného psa s prinášaním odhodeného predmetu ▪ Cvik policajného psa, pri ktorom pes priamočiaro prináša psovodovi odhodený cvičný predmet – primárne drevenú činku (aport 1). ► **Syn.** APORT 2, APORTOVANIE, APORT VOĽNÝ.

aportovanie ↗ aportíček

aport šplhom ▪ cvik policajného psa aportovania s prekonávaním bariéry ▪ Cvik, pri ktorom policajný pes aportuje cvičnú drevenú činku a súčasne prekonáva prekážku „áčko“ šplhom. Pes teda najskôr prekoná bariéru, zoberie odhodený aport 1, spätne prekoná prekážku a vráti sa naspäť k psovodovi.

aport voľný ▪ cvik policajného psa s prinášaním odhodeného predmetu ▪ Cvik policajného psa, pri ktorom pes priamočiaro prináša psovodovi odhodený cvičný predmet – primárne drevenú činku (aport 1). ► **Syn.** APORTÍČEK, APORT 2, APORTOVANIE.

atombordel ▪ protichemický, protiatómový oblek ▪ Oblek protichemický OPCH 70. Protichemický oblek OPCH používaný bývalou ČSLA. ► **Syn.** ÓPÉCHÁ.

autičkar/autičkar ▪ **1. vyšetrovateľ deliktov spojených s motorovými vozidlami** ▪ Operatívny policajt odboru kriminálnej polície vyšetrujúci delikty (krádeže, vlámania a pod.) spojené s motorovými vozidlami. ► **Pozri aj:** KÁPÉ, KRIMINÁLKA, ÓKÁPÉ. **2. páchatel deliktov spojených s motorovými vozidlami** ▪ Ten, kto pácha trestnú činnosť súvisiacu s motorovými vozidlami (kradne, vykráda, poškodzuje motorové vozidlá).

Á

ábépées(ko) ▪ **Automatický balistický porovnávací systém (podľa iniciálovej skratky ABPS)** ▪ Databáza nábojníc a striel, ktorá slúži na automatizovanú identifikáciu a komparáciu balistických stôp – striel a nábojníc v databázach stôp. Pomocou počítača a softvéru môžu experti porovnávať vzorky striel a odhaliť vražednú zbraň aj po mnohých rokoch. ► **Pozri aj:** AFIS, BÉDÉCÉ(ČKO), EURODAK, KODIS, TES.

áčkar 1 ▪ **obvinený v útekovej väzbe** ▪ Obvinený, ktorý je vzatý do väzby z obavy, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu. ► **Pozri aj:** ÁČKOVÁ VÄZBA, BÉČKAR 1, BÉČKOVÁ VÄZBA, CÉČKAR 1, CÉČKOVÁ VÄZBA, KOLÚZNA, PREVENTÍVKA 3, ÚTEKOVÁ VÄZBA.

áčkar 2 ▪ **odsúdený umiestnený na otvorenom oddelení v ÚVTOS** ▪ Odsúdený, ktorý je umiestnený v diferenciačnej skupine A v ÚVTOS s minimálnym stupňom stráženia, na ktorom majú odsúdení zmiernený režim. ► **Syn.** JEDNOTKÁR. ► **Pozri aj:** ÁČKO 4, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKAR 2, CÉČKO 2, DÉČKAR, DOŽIVOŤÁK, DVOJKÁR, ŠTVORÁR, TROJKÁR.

áčko 1 ▪ **druh prekážky na cvičisku psov so psovodmi** ▪ Vysoká prekážka v tvare A (180 cm), ktorú v rámci cvičenia musí policajný služobný pes dokázať na pokyn psovoda preliezť. Cvik s prekonávaním prekážky robí pes vyslaný psovodom v smere tam aj naspäť, až potom sa vracia k svojmu psovodovi. Ide o výcvik spôsobilosti služobného psa prekonávať vysoké bariéry.

áčko 2 ▪ **zbrojný preukaz skupiny A** ▪ Zbrojný preukaz skupiny A, v rámci ktorého je povolené nosenie zbrane a streliva na ochranu osoby a majetku.

► **Pozri aj:** BÉČKO 1, CÉČKO 1, DÉČKO 1, ÉČKO 1, EFKO 1.

áčko 3 ▪ jazda pod vplyvom alkoholu ▪ Skutok, ktorého sa dopustí vodič, ktorý vedie vozidlo pod vplyvom alkoholu, napríklad v reči policajta „riešil som dnes áčko“ znamená: „chytíl som vodiča, ktorý jazdil pod vplyvom alkoholu“. ► **Syn.** ALKOHOL.

áčko 4 ▪ otvorené oddelenie v ÚVTOS ▪ Oddelenie v ÚVTOS s minimálnym stupňom stráženia diferenciačnej skupiny A, na ktorom majú odsúdení zmiernený režim. Títo sa na oddelení voľne pohybujú (nemajú od budíčka do večierky zamknuté dvere cely), povolené majú napríklad sledovanie TV pár hodín denne či vzájomné návštevy vo vyhradenom čase; ide o najvoľnejší režim vo výkone trestu. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKAR 2, CÉČKO 2, DÉČKAR, DOŽIVOTÁK, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, ŠTVORKÁR, TROJKÁR.

áčko 5 ▪ hodnotenie policajta na stupni „výborne“ ▪ Prvý, najvyšší stupeň v 6-stupňovom hodnotiacom systéme príslušníkov PZ. ► **Pozri aj:** BÉČKO 3, CÉČKO 3, DÉČKO 4, ÉČKO 2, EFIX.

áčková väzba ▪ úteková väzba ▪ Väzba obvineného, ktorý je vzatý do väzby z obavy, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu. ► **Syn.** ÚTEKOVÁ VÄZBA. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 1, BÉČKAR 1, BÉČKOVÁ VÄZBA, CÉČKAR 1, CÉČKOVÁ VÄZBA, KOLÚZNA, PREVENTÍVKA 3, ÚTEKOVÁ VÄZBA.

ávěčka ▪ administratívne vyhostenie (podľa iniciálovej skratky AV) ▪ Rozhodnutie policajného útvaru o tom, že cudzinec nemá alebo stratil oprávnenie zdržiavať sa na území SR a je povinný opustiť jej územie. ► **Pozri aj:** CUDZINA, ESVÉ, HRANIČIAR, PÉZET.

ápézetka ▪ Akadémia PZ v Bratislave (z iniciálovej skratky APZ) ▪ Vrcholná vzdelávacia a vedecká inštitúcia pre rezort MV SR. Jej hlavným poslaním je poskytovať vysokoškolské vzdelanie a rozvíjať vedecké poznanie v študijných programoch Bezpečnostnoprávna ochrana osôb a majetku a Bezpečnostnoprávne služby vo verejnej správe pre služby PZ, odborných pracovísk MV SR a mimorezortných bezpečnostných služieb. ► **Syn.** AKA-DÉMIA.

B

baga ▪ **marihuana** ▪ Sušené listy konopy indickej používané pre ich omamné, psychiku ovplyvňujúce účinky; mäkká, ľahká droga. ► **Syn.** BAFKA, DAGGA, FRUTTO, HOKEJKY, TRÁVA, ZELENÝ SHIT.

bafka ↗ **baga**

bachar ▪ **dozorca v ZVJS** ▪ Príslušník ZVJS pôsobiaci v ÚVV alebo ÚVTOS v rámci výkonu strážnej služby.

balíčenka ▪ **povolenie na prijatie balíka väznenou osobou** ▪ Povolenie s podpisom oprávneného pracovníka a pečiatkou príslušného ÚVTOS vystavené na predpísanom tlačive s platnosťou tri mesiace, ktoré v súlade s platným zákonom odsúdený posieľa vybranej osobe, aby mu poslala balík. Balík má predpísanú maximálnu váhu a povolený obsah, ináč nebude adresátovi doručený. ► **Pozri aj:** NAVŠTÍVENKA.

balistika ▪ **1. odvetvie kriminalistickej balistiky** ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá skúmaním ručných strelných zbraní, streliva a ich súčastí, objektov zasiahnutých strelbou, zákonitostami vnútornej, prechodovej, vonkajšej, terminálnej balistiky a kategorizáciou zbraní. **2. oddelenie balistiky KEÚ PZ** ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva balistické expertízy. ► **Pozri aj:** BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, HRADLA, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKÁ, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

baran ▪ **pečiatka** ▪ Okrúhla pečiatka so štátnym znakom, názvom policajného útvaru a identifikačným číslom používaná na úradné rozhodnutia, napríklad uznesenia.

baretka ▪ **druh pokrývky hlavy policajta** ▪ Baretková čiapka, ktorú používajú najmä príslušníci PMJ. ► **Pozri aj:** BRIGADÍRKA, LODIČKA, PLEMBÁK, ŠILTAČKA.

basa ▪ **ÚVTOS/ÚVV** ▪ Zariadenie, kam sa umiestňujú odsúdení/obvinení na výkon trestu odňatia slobody alebo na výkon väzby. Bežne sa označuje slovom väzenie a používa sa v spojeniach „ísť do basy“, „byť (zavretý) v base“ a pod. ► **Syn.** LOCH.

bažant ▪ **1. nováčik v PZ** ▪ Nový príslušník PZ. ► **Syn.** KADET, MYŠ, UCHO. ► **Pozri aj:** KOLOK. **2. prvýkrát odsúdený** ▪ Osoba po prvýkrát umiestnená v zariadení na výkon trestu odňatia slobody; „nováčik“ v ÚVTOS. ► **Syn.** CUCÁK, PRVOTRESTANEC.

belgičák ▪ **plemeno policajného psa (z názvu belgický ovčiak Malinois)** ▪ Plemeno belgického ovčiaka, inteligentného učenlivého psa a výborného strážcu, ktorý sa využíva na výcvik obrany v policajných zložkách. ► **Syn.** MALINA/MALIŇÁK. ► **Pozri aj:** ERDEL, OVČIAK/OVČIAČIK, PÁLEŇÁK, ROTVÍK, TERVÍK, VLKOŠEĎÁK.

bendrek/pendrek ▪ **obušok** ▪ Súčasť výzbroje, krátka ručná valcovitá elastická chladná zbraň policajta na boj zblízka (dnes čiernej farby). ► **Syn.** OBUCH, PELENDREK. ► **Pozri aj:** DOČAHOVÁK, FEDERÁL, TELESKOP, VIPERA.

béápécépé ▪ **bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky (z iniciálovej skratky BaPCP)** ▪ Stav, pri ktorom nehrozí účastníkom cestnej premávky žiadne nebezpečenstvo ani nadmerné zdržanie.

béčkar 1 ▪ **obvinený v kolúznej väzbe** ▪ Obvinený, ktorý je vzatý do väzby z obavy, že bude pôsobiť na spoluobvinených, znalcov či na svedkov alebo mariť dôkazy či vyšetrovanie. ► **Pozri aj:** ÁČKOVÁ VÄZBA, ÁČKAR 1, BÉČKOVÁ VÄZBA, CÉČKAR 1, CÉČKOVÁ VÄZBA, KOLÚZNA, PREVENTÍVKA 3, ÚTEKOVÁ VÄZBA.

béčkar 2 ▪ **odsúdený v diferenciačnej skupine B** ▪ Odsúdený, ktorý je umiestnený v ÚVTOS v diferenciačnej skupine B. ► **Syn.** DVOJKÁR. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, CÉČKAR 2, CÉČKO 2, DÉČKAR, DOŽIVOŤÁK, JEDNOTKÁR, ŠTVORKÁR, TROJKÁR.

béčko 1 ▪ **zbrojný preukaz skupiny B** ▪ Zbrojný preukaz skupiny B, v rámci ktorého je povolené držanie zbrane a streliva na ochranu osoby a majetku. ► **Pozri aj:** ÁČKO 2, CÉČKO 1, DÉČKO 1, ÉČKO 1, EFKO 1.

béčko 2 ▪ **diferenciačná skupina B v ÚVTOS** ▪ Označenie diferenciačnej skupiny B v ÚVTOS vzťahujúce sa na všetky stupne stráženia (minimálny, stredný a maximálny). Základom diferencovaného zaobchádzania je režim. Zaobchádzanie v rovnako označenej diferenciačnej skupine v ústavoch s rôznymi stupňami stráženia je rozdielne. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4,

BĚČKAR 2, CĚČKAR 2, CĚČKO 2, DĚČKAR, DOŽIVOŤÁK, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, ŠTVORKÁR, TROJKÁR.

běčko 3 ▪ hodnotenie policajta na stupni „veľmi dobre“ ▪ Druhý najlepší stupeň v 6-stupňovom hodnotiacom systéme príslušníkov PZ. ► **Pozri aj:** ÁČKO 5, CĚČKO 3, DĚČKO 4, ĚČKO 2, EFIX.

běčková vāzba ▪ kolúzna vāzba ▪ Vāzba, keď je dôvodné podozrenie, že obvinený spáchal vyšetrovaný skutok a z jeho konania vyplýva obava, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov alebo spoluobvinených, alebo bude inak mariť vyšetrovanie. ► **Syn.** KOLÚZNA. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 1, ÁČKOVÁ VĀZBA, BĚČKAR 1, BĚČKOVÁ VĀZBA, CĚČKAR 1, CĚČKOVÁ VĀZBA, PREVENTÍVKA 3, ÚTEKOVÁ VĀZBA.

bédécé(čko) ▪ Bomb Data Centrum (z iniciálovej skratky BDC) – databāza informācií o municii ▪ Informačný systém o výbušninách a výbušných systémoch, ktorý slúži na zber dát a identifikáciu incidentov a použitých výbušnín. ► **Pozri aj:** AFIS, ÁBĚPĚES(KO), EURODAK, KODIS, TES.

bějednotka, bėdvojka ▪ špecializovaný policajný pes (podľa iniciál B1, B2) ▪ Policajný pes špecializovaný na vyhľadávanie bankoviek. Iniciály s číselným označením signalizujú výkonnostný stupeň a druh špecializácie. ► **Pozri aj:** DROGÁR, MŔTVOLKÁR, OBRANÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

bėóčko ▪ bezpečnostné opatrenie (z iniciálovej skratky BO) ▪ Špecifický druh výkonu služobnej činnosti, ktorý sa vykonáva pri riešení predpokladaného alebo zhoršeného stavu bezpečnostnej situácie a spravidla ho nemožno vyriešiť zvýšeným výkonom služby, napríklad pri futbalových zápasoch, demonštráciách, ale aj pri zaistovaní bezpečnosti na rôznych sumitoch a konferenciách.

bėpé 1 ▪ bloková pokuta (z iniciálovej skratky BP) ▪ Finančná sankcia, ktorú je možné uložiť za priestupok v blokovom konaní.

bėpé 2/bėpėčko ▪ bezpečnostná previerka (z iniciálovej skratky BP) ▪ Previerka spoľahlivosti osoby na príslušný stupeň utajenia, ktorú vykonáva Národný bezpečnostný úrad. ► **Pozri aj:** DĚČKOVÝ, PĚTĚČKO(VÝ), TĚČKO(VÝ), VĚČKO(VÝ).

biela výmena ▪ výmena posteľnej bielizne ▪ Výmena posteľnej bielizne v ÚVV alebo ÚVTOS.

biele čiapky ▪ príslušníci odboru dopravnej polície ▪ Označenie policajtov dopravnej polície podľa farby čiapky (a iných súčastí ich uniformy a výstroja). ► **Syn.** DOLAVÁK, DOPRAVÁK, PALACINKÁR/PALACINKAR, LÁNGOŠIAR, TRÚBKAR/TRÚBKÁR, VYBERAČ, VYMÁHAČ, VÝKOŇÁK, ZMRZLINÁR. ► **Pozri aj:** PLEMBÁK.

biele goliere ▪ spoločensky vysoko postavené osoby páchajúce trestnú činnosť ▪ Spoločensky vysoko postavené osoby, ktoré sa v rámci svojho povolania či postavenia dopustili kriminality (najmä ekonomickej a hospodárskej trestnej činnosti), využívajúc dôveru vyplývajúcu z ich sociálneho statusu a prestíže.

biely dom ▪ sídlo ministerstva vnútra ▪ Hlavná budova MV SR na Pribrinovej ulici v Bratislave. ► **Syn.** PRIBINKA.

biely kôň ▪ nastrčená osoba, ktorej meno sa používa na zakrytie skutočných aktérov trestnej činnosti ▪ Osoba, ktorá figuruje ako nastrčený konateľ alebo iný štatutárny zástupca právnických osôb (úradov, firiem), prostredníctvom ktorej sa pácha trestná činnosť. Obyčajne ide o bezdomovca alebo inú právne či ekonomicky nevzdelanú osobu, ktorá je na trestnú činnosť využívaná inými osobami.

biológia ▪ 1. odvetvia kriminalistickej biológie a kriminalistickej genetickej analýzy ▪ Odvetvia, ktoré sa zaoberajú vyhľadávaním, zaistovaním, skúmaním a vyhodnocovaním biologických stôp ľudského a zvieracieho pôvodu. ► **Syn.** DÉENÁČKA, GENETIKA. 2. oddelenie biológie a genetickej analýzy KEÚ PZ ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva biologické expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

blesky ▪ výstražné svetelné zariadenie ▪ Výstražné zariadenie na streche automobilov bezpečnostných a záchranných zložiek, ktoré používa typické zvukové znamenie doplnené zvláštnym výstražným modrým svetlom, alebo červeným svetlom, príp. ich kombináciou pri plnení špeciálnych úloh. ► **Syn.** VRZ. ► **Pozri aj:** DISKOTÉKA, JAHODA, MAJÁK, SIGNÁLKY.

blokačka ▪ **opatrenie zamedzujúce obvinenému opustiť SR** ▪ Administratívno-súčinnostné opatrenia smerujúce k zamedzeniu opustenia územia SR obvineným.

bobrí ocas ▪ **výčnelok na zbrani** ▪ Výčnelok na pištoli medzi palcom a ukazovákom, aby zbraň čo najpevnejšie sedela v ruke.

bočáky ▪ **väzenské oblečenie s vreckami na boku nohavíc** ▪ Na mieru šité väzenské nohavice s vreckami na boku nohavíc.

bodka ▪ **kontrolný bod** ▪ Konkrétny bod státia určený hliadkujúcim policajtom, na ktorom nadriadený kontroluje policajtov. ► **Syn.** KÁBÉ/KÁBÉČKO.

body ▪ **virtuálne body určené na nákup rovnošiat** ▪ Virtuálne body s hodnotou 1 bod = 1 euro. Dostávajú ich príslušníci PZ (polročne cca 300 bodov), ktorí vykonávajú štátnu službu v rovnošate na základe normy R. ► **Pozri aj:** ERKO 2, ODEVNÉ.

bojár/bojar/bojovák ▪ **referent služobnej prípravy a krízového manažmentu** ▪ Policajt, ktorý má na starosti bojovú a telesnú prípravu policajtov, teda ich výcvik a školenia. ► **Syn.** VÝCVIKÁR.

brigádír ▪ **vedúci oddielu odsúdených v ÚVTOS** ▪ Odsúdená osoba, ktorá je určená väzenským pedagógom a pôsobí ako pomocník pedagóga a strážcov. Má určité povinnosti, napríklad organizuje nástup odsúdených svojho oddielu, rozdeľuje prácu muklom, vydáva materiál atď. ► **Pozri aj:** MUKEL.

brigádírka ▪ **druh pokrývky hlavy policajta** ▪ Policajná čapica so šiltom k rovnošate vzor 98. Danú rovnošatu policajti obyčajne používajú pri administratívnej činnosti. Výnimkou sú dopravní policajti, ktorí túto čiapku v kombinácii s bielym návlakom používajú spolu s pracovnou rovnošatou vzor 07 v bežnom výkone služby. Táto čapica sa používa aj pri nosení slávnostnej rovnošaty. ► **Syn.** PLEMBÁK. ► **Pozri aj:** BARETKA, LODIČKA, ŠILTAČKA.

brown sugar ▪ **heroín** ▪ Narkotická látka vyrábaná z morfia. ► **Syn.** HERÁK, HERODES, THAJSKÁ KOČKA, WHITE LADY.

bručať ▪ **vykonávať trest odňatia slobody** ▪ Byť väzobne sfňhaný alebo odpýkať si trest odňatia slobody v zariadení na výkon väzby, resp. na výkon

trestu. ► **Syn.** BYŤ V BASE, BYŤ V LOCHU, BYŤ V ŠUPLÍKU, SEDIEŤ (V CHLÁDKU).

bundoška ▪ **1. starý typ polokošele** ▪ Súčasť niekdajšej uniformy policajta z nepriedušného syntetického materiálu. **2. bundoška** ▪ **služobná bunda vzor 98** ▪ Služobná bunda, ktorá bola pôvodne určená pre pohotovostnú motorizovanú jednotku (iniciálová skratka PMJ), ale už od počiatku ju používali všetky útvary PZ, najmä poriadková a dopravná polícia. Od roku 2008 je rovnosata vzor 98 v bežnom výkone služby nahradzovaná pracovnou rovnošatou vzor 07. ► **Syn.** BUNDA PÉEMJÉČKOVÁ.

bubon ▪ **nábojový valec/valec revolvera** ▪ Valec revolvera, čiže otočná časť revolvera, v ktorej sú uložené náboje v nábojových komorách.

bufetka ▪ **okienko na podávanie stravy na dverách cely** ▪ Okienko 20 x 20 cm na dverách väzenskej cely, cez ktoré sa väzenej osobe celodenne uzamknutej v cele (napríklad doživotákovi) podáva strava. ► **Pozri aj:** DOŽIVOŤÁK.

bunda péemjéčková ▪ **služobná bunda vzor 98** ▪ Služobná bunda, ktorá bola pôvodne určená pre PMJ, ale už od počiatku ju používali všetky útvary PZ, najmä poriadková a dopravná polícia. Od roku 2008 je rovnosata vzor 98 v bežnom výkone služby nahradzovaná pracovnou rovnošatou vzor 07. ► **Syn.** BUNDOŠKA 2. ► **Pozri aj:** PÉEMJÉ/PÉEMJÉČKO/PÉEMJÉČKA.

bumaška ▪ **služobný preukaz policajta PZ** ▪ Staršie pomenovanie pre služobný preukaz príslušníka PZ. Na prednej strane služobného preukazu sa nachádza fotografia policajta, jeho osobné evidenčné číslo a znak PZ. Na zadnej strane preukazu je meno, priezvisko a rodné číslo policajta. ► **Syn.** PLACKA, SLUŽOBÁK. ► **Pozri aj:** ČÉÓZETKO, ELEKTRICENKA, KRAVSKÉ UCHO, ÓÉČÉ, VAJCO/VAJÍČKO.

búda ▪ **budova obvodného oddelenia PZ** ▪ Budova obvodného oddelenia PZ. OO PZ vykonávajú svoju pôsobnosť v rámci svojho služobného obvodu. ► **Syn.** OBVDNÉ, ÓOPÉZET. ► **Pozri aj:** KÁERPÉZET, OBVOĎÁK, ÓERPÉZET.

byť na samotke ▪ **byť v samoväzbe** ▪ Byť v celodennej izolácii, kam býva väzená osoba uzavretá na prechodné obdobie a v horších podmienkach, než má v riadnom výkone trestu, keď sa dopustí vážnejšieho disciplinárneho

priestupku. ► **Syn.** BYŤ V DIERE, BYŤ V IZOLÁCII. ► **Pozri aj:** DIERA, CEÚČKA, CÉDÉÚ, FLAJSTER, KÁZEŇÁK, SAMOTKA.

byť na trestniaku ▪ byť zaradený ako „nebezpečný“ odsúdený ▪ Podliehať v zariadení na výkon trestu odňatia slobody maximálnemu stupňu stráženia; na nohaviciach ústavného odevu majú takíto odsúdení červené lampasy.

byť v base ▪ vykonávať trest odňatia slobody ▪ Odpykávať si trest odňatia slobody alebo byť väzobne stíhaný v zariadení na výkon trestu odňatia slobody, resp. na výkon väzby. ► **Syn.** BRUČAŤ, BYŤ V LOCHU, BYŤ V ŠUPLÍKU, SEDIETĚ (V CHLÁDKU).

byť v diere ▪ byť v samoväzbe ▪ Byť na „samotke“, kam býva väzená osoba uzavretá sama na prechodné obdobie a v horších podmienkach, než má v riadnom výkone trestu, za vážnejší disciplinárny priestupok. ► **Syn.** BYŤ NA SAMOTKE, BYŤ V IZOLÁCII. ► **Pozri aj:** CÉDÉÚ, CEÚČKA, DIERA, FLAJSTER, KÁZEŇÁK, SAMOTKA.

byť v izolácii ↗ byť v diere

byť v lochu ▪ vykonávať trest odňatia slobody ▪ Byť väzobne stíhaný alebo odpykávať si trest odňatia slobody v zariadení na výkon väzby, alebo na výkon trestu odňatia slobody. ► **Syn.** BRUČAŤ, BYŤ V BASE, BYŤ V ŠUPLÍKU, SEDIETĚ (V CHLÁDKU).

byť v šuplíku ↗ byť v lochu

C

cajt ▪ policajt ▪ Familiárne a staršie označenie policajta. ► **Syn.** CAJT, FLOJF, FÍZEL, CHLPATÝ, PANGLA, POLIŠ, ŽABA/ŽABKA/ŽABKÁRE, ŽANDÁR.

cela ▪ cela policajného zaistenia (z iniciálovej skratky CPZ) ▪ Miestnosť na útvere PZ, do ktorej sa na určitý čas umiestňujú osoby, ktorým bola obmedzená osobná sloboda. ► **Pozri aj:** CÉPÉZETKA, CIMRA, MREŽE, ŤURMA, VÝSLUCHOVKA/VÝSLUCHOVŇA.

cestný pirát ▪ vodič porušujúci predpisy cestnej premávky ▪ Vodič motorového vozidla, ktorý často alebo závažne porušuje predpisy cestnej premávky, napríklad jazdí nepovolenou rýchlosťou, jazdí arogantne, čím ohrozuje ostatných účastníkov cestnej premávky.

cestovka ▪ eskortný autobus pre väznené osoby ▪ Pancierový autobus určený na prepravu väznených osôb. ► **Syn.** PONORKA. ► **Pozri aj:** ES-KORTA 2.

cesták/cestovkár ▪ príslušník eskorty väzňov ▪ Príslušník ZVJS spravidla z oddelenia ochrany, ktorý sprevádza obvinených na súdnych procesoch, zdravotných prehliadkach, prevozoch do iného zariadenia a pod. ► **Syn.** ES-KORTÁK. ► **Pozri aj:** ESKORTA 2.

céčkar 1 ▪ obvinený v preventívnej väzbe ▪ Obvinený vzatý do väzby z obavy, že bude pokračovať v trestnej činnosti, že dokoná trestný čin alebo spácha trestný čin, ktorým hrozil. ► **Syn.** TROJKÁR. ► **Pozri aj:** ÁČKOVÁ VÄZBA, ÁČKAR 1, BÉČKAR 1, BÉČKOVÁ VÄZBA, CÉČKOVÁ VÄZBA, KOLÚZNA, PREVENTÍVKA 3, ÚTEKOVÁ VÄZBA.

céčkar 2 ▪ odsúdený v diferenciačnej skupine C ▪ Odsúdený, ktorý je umiestnený v ÚVTOS v diferenciačnej skupine C. ► **Syn.** TROJKÁR. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKO 2, DÉČKAR, DOŽIVOŤÁK, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, ŠTVORKÁR.

céčko 1 ▪ zbrojný preukaz skupiny C ▪ Zbrojný preukaz skupiny C, v rámci ktorého je povolené držanie zbrane a streliva na ochranu osoby a majetku. ► **Pozri aj:** ÁČKO 2, BÉČKO 1, DÉČKO 1, ÉČKO 1, EFKO 1.

céčko 2 ▪ diferenciačná skupina C v ÚVTOS ▪ Označenie diferenciačnej skupiny C v ÚVTOS vzťahujúce sa na všetky stupne stráženia (minimálny, stredný a maximálny). Základom diferencovaného zaobchádzania je režim. Zaobchádzanie v rovnako označenej diferenciačnej skupine v ústavoch s rôznymi stupňami stráženia je rozdielne. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKAR 2, DÉČKAR, DOŽIVOŤÁK, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, ŠTVORKÁR, TROJKÁR.

céčko 3 ▪ hodnotenie policajta na stupni „dobré“ ▪ Tretí stupeň v 6-stupňovom hodnotiacom systéme príslušníkov PZ. ► **Pozri aj:** ÁČKO 5, BÉČKO 3, DÉČKO 4, ÉČKO 2, EFIX.

céčková väzba ▪ preventívna väzba obvineného ▪ Väzba, keď existuje dôvodné podozrenie, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorým hrozil. ► **Syn.** PREVENTÍVKA 3. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 1, ÁČKOVÁ VÄZBA, BÉČKAR 1, BÉČKOVÁ VÄZBA, CÉČKAR 1, KOLÚZNA, ÚTEKOVÁ VÄZBA.

cédéhá ▪ cestná dopravná hliadka (z iniciálovej skratky CDH) ▪ Bežná hliadka dopravnej polície, ktorá dohliada na BaPCP, napríklad preveruje oznámenia týkajúce sa bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, riadi premávku, kontroluje dodržiavanie pravidiel cestnej premávky atď.

cédéú ▪ cela disciplinárnych trestov, „väzenie vo väzení“ (z iniciálovej skratky CDU) ▪ Cela na tzv. celodenné uzavretie (CDU), kam je väznená osoba umiestnená sama na určitý čas pre disciplinárne previnenia (napríklad za páskovanie zakázaného tovaru, bitkárstvo a pod.). Nevykurovaná cela s betónovou podlahou, nedostatkom svetla, kde nie je žiaden nábytok okrem sklápacej drevenej prične (cez deň pripnutej o stenu). Väznená osoba počas pobytu v nej dostáva zníženú dávku stravy. ► **Syn.** CÉÚČKA, DIERA, SAMOTKA. ► **Pozri aj:** PÁSKOVAŤ 1.

céelka/céelká(čka) ▪ centrálna lustračná konzola (z iniciálovej skratky CLK) ▪ Informačný systém, umožňujúci rýchlu lustráciu osôb, dopravných prostriedkov, dokumentov a iných vecí (napríklad cenných papierov, zbraní, bankoviek) v informačných systémoch MV SR, informačných systémoch PZ a v národnej časti Schengenského informačného systému. ► **Pozri aj:** HIT, LUSTRÁK, PATRDOC, PATROS, PATRVECI.

céesoká ▪ celoslovenská osobitná kontrola (z iniciálovej skratky CSOK) ▪ Dopravná akcia, na ktorej sa kontroluje dodržiavanie pravidiel cestnej premávky na celom území SR a na túto akciu je zaradený väčší počet príslušníkov PZ z viacerých služieb, čiže aj z poriadkovej a železničnej polície. ► **Pozri aj:** CÉESOKÁ, CÉKÁÓKÁ, CÉOKÁ(ČKA), DEBEAČKA.

céespé ▪ zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (z iniciálovej skratky CSP) ▪ Základný civilný kódex občianskeho práva procesného SR, ktorý od 1. júla 2016 nahradil Občiansky súdny poriadok z roku 1963. Civilný sporový poriadok upravuje postup súdu, strán sporu a osôb zúčastnených na konaní pri prerokúvaní a rozhodovaní sporov.

cékáóká ▪ celokrajská osobitná kontrola (z iniciálovej skratky **CKOK**) ▪ Dopravná akcia, na ktorej sa kontroluje dodržiavanie pravidiel cestnej premávky v rámci jedného kraja a na túto akciu je zaradený väčší počet príslušníkov PZ z viacerých služieb, čiže aj z poriadkovej a železničnej polície.
► **Syn.** CÉOKÁČKA. ► **Pozri aj:** CÉESÓKÁ, DEBEAČKA.

céoká(čka) ↗ **cékáóká**

cépezetka ▪ cela policajného zaistenia (z iniciálovej skratky **CPZ**) ▪ Miestnosť na útvare PZ, do ktorej sa na určitý čas umiestňujú osoby, ktorým bola obmedzená osobná sloboda. ► **Syn.** ŤURMA. ► **Pozri aj:** CELA, CIMRA, MAŤ PACIENTOV, MREŽE, VÝSLUCHOVKA/VÝSLUCHOVŇA.

céúčka ▪ cela disciplinárnych trestov, „väzenie vo väzení“ (z iniciálovej skratky **CU**) ▪ Cela na tzv. celodenné uzavretie (CU), kam je väznená osoba umiestnená sama na určitý čas (maximálne na 20 dní, pri opätovnom uložení tohto disciplinárneho trestu najviac do 30 dní) pre disciplinárne previnenia. Nevykurovaná cela s betónovou podlahou, nedostatkom svetla, kde nie je žiaden nábytok okrem sklápajúcej drevenej pričnej bez matraca (cez deň pripnutý o stenu). Väznená osoba počas pobytu v nej dostáva zníženú dávku stravy. ► **Syn.** CÉDÉÚ, DIERA, SAMOTKA. ► **Pozri aj:** PÁSKOVAŤ 1.

cielováč ▪ policajt Útvoru cieľového pátrania Úradu kriminálnej polície **PPZ** ▪ Policajt Útvoru cieľového pátrania Úradu kriminálnej polície **PPZ**, ktorý vykonáva cieľové pátranie po páchateľoch v prípadoch závažnej trestnej činnosti a závažnej trestnej činnosti s medzinárodným prvkom.
► **Syn.** PÁTRAČ. ► **Pozri aj:** LOVCI LEBIEK.

cigánsky barón ▪ starší referent pre prácu v komunitách ▪ Policajný špecialista na prácu s rómskou komunitou. Jeho úlohou je samostatne riadiť a organizovať činnosť týkajúcu sa usmerňovania vzájomných vzťahov medzi PZ a rómskou komunitou; vykonávať obchádzkovú službu spojenú s územnou a objektovou zodpovednosťou v územnej časti obvodu so zvýšenou koncentráciou občanov z rómskych komunít; odhaľovať trestnú činnosť, oznamovať ju a napomáhať OČTK pri objasňovaní trestných činov spáchaných najmä občanmi z rómskych komunít atď. ► **Syn.** RÓM, RÓMSKY ŠPECIALISTA.

cigánsky deň ▪ generálna prehliadka ciel ▪ Podrobná prehliadka väzenských ciel v ÚVV alebo ÚVTOS. ► **Pozri aj:** FILCOVANIE/FILCUNG 1, PÁSKOVAŤ 1.

cimra ▪ priestor určený pre predvedené osoby ▪ Určený priestor, obvyčajne miestnosť pre predvedené osoby náležite zabezpečená proti úniku, do ktorej sa umiestňujú osoby bezprostredne po predvedení na útvar PZ na čas nevyhnutne potrebný na spracovanie úradného záznamu. Osoba sa následne odovzdá vyšetrovateľovi, alebo sa umiestni do cely policajného zaistenia (CPZ). ► **Syn.** KLIETKA, MREŽE. ► **Pozri aj:** CÉPEZETKA, CELA, ŠIFRA, TÚRMA, VÝSLUCHOVKA.

cintráky ▪ väzenská uniforma ▪ Väzenský odev. ► **Syn.** MODRÁKY.

clona ▪ policajná zábrana ▪ Prehradenie únikovej cesty páchatelovi clonou, ktorú tvoria príslušníci PZ. Najčastejšie pri pátracej akcii v lese.

cucák ▪ prvýkrát odsúdený ▪ Osoba po prvýkrát odsúdená na výkon trestu odňatia slobody. ► **Syn.** BAŽANT 2, PRVOTRESTANEC.

cudzina ▪ Úrad hraničnej a cudzineckej polície PPZ ▪ Útvar PPZ, ktorého úlohou je kontrola hraníc, boj proti nelegálnej migrácii a prevádzacstvu, riešenie pobytových režimov cudzincov a návratov cudzincov, riešenie ich vyhostovania, vybavovanie víz a pod. ► **Syn.** ÚHÁCÉPÉ. ► **Pozri aj:** ÁVÉČKA, ENJÉBÉEN(KA), ESVÉ, HRANIČIAR, ÍŠŤ VYBAVOVAŤ, PÉ-ZET.

cukor ▪ kokaín ▪ Droga s euforizujúcim účinkom. ► **Syn.** KÁČKO, KOKOS, KOKS, SNEH/SNIEŽIK.

czech speed ▪ pervitín ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

Č

čakačka ▪ čakanie na vhodné podmienky na vykonanie služobného zákroku ▪ Čakanie policajta na vhodné podmienky na vykonanie služobného zákroku. Policajt nie je povinný vykonať služobný krok, ak napríklad vzhľadom na konkrétnu situáciu nie je predpoklad, že krok bude úspešne vykonaný.

čamčukovať ▪ potichu sa rozprávať ▪ Potichu sa rozprávať v ÚVV alebo ÚVTOS, aby nebolo počuť obsah rozhovoru.

čéózetko ▪ číslo osobnej známky (z iniciálovej skratky ČOZ) ▪ Osobné evidenčné číslo každého policajta, ktoré pozostáva zo šiestich čísl. Údaj býva uvedený v služobnom preukaze aj na rovnošate – podľa príslušných vzorov na nášivke. ► **Pozri aj:** BUMAŠKA, ELEKTRICENKA, KRAVSKÉ UCHO, ÓČČÉ, VAJCO/VAJÍČKO.

černáky/černáky ▪ 1. uniforma príslušníkov pohotovostnej motorizovanej jednotky a pohotovostného policajného útvaru ▪ Čierna služobná uniforma príslušníkov PMJ a PPÚ. ► **Pozri aj:** PÉEMJÉ/PÉEMJÉČKO/PÉEMJÉČKA, PÉPÉÚ/PÉPÉÚČKO/PÉÚČKO. 2. pracovný väzenský odev ▪ Čierna väzenská pracovná kombinéza. ► **Pozri aj:** CINTÁKY, MODRÁKY.

černoch/černoško ▪ terč čiernej farby ▪ Terč na cvičné streľby policajtov, ktorý je čiernej farby. ► **Pozri aj:** GONG, HRUŠKA, POPER, SVOKRA, VAJÍČKO 2.

čerňa ▪ daktyloskopické černidlo ▪ Farba, ktorá sa používa na snímání odtlačkov prstov.

čezeta ▪ zbraň českej zbrojovky, skr. ČZ ▪ Označenie typu zbrane (podľa názvu výrobcu Česká zbrojovka), ktorý bol rozšírený v PZ pred Glockom (iná značka zbrane). Dnes je rozšírenejší Glock, ale v rôznych útvaroch PZ sa môžu používať aj iné typy zbraní, napríklad niektoré vybrané útvary majú stále pridelené nové typy zbraní Českej zbrojovky. ► **Pozri aj:** GLOCK, OSEMDESIATDVOJKA.

čévées/čéveesko ▪ číslo vyšetrovacieho spisu (z iniciálovej skratky ČVS) ▪ Registrátorne číslo, pod ktorým sa vedie vyšetrovací spis. Každý vy-

šetrovací spis je označený spisovou značkou. Vyšetrovací spis obsahuje napríklad trestné oznámenie alebo iné podanie, uznesenie o začatí trestného stíhania, rozhodnutia, zápisnice o výsluchu, obhliadke miesta činu, rekonštrukcii atď. Rovnakou spisovou značkou treba označiť každú jednu takúto písomnosť, ktorú v tej istej veci vyhotovil policajt a zakladá ju do vyšetrovacieho spisu.

čiarka ▪ získaný hodnotený výsledok do služobného hodnotenia ▪

Policajti sú za výkon služobnej činnosti hodnotení. Hodnoteným výsledkom – čiarkou – sú napríklad zistené priestupky pri dohľade nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky alebo zaistenie páchatela, po ktorom sa pátra.

čierna taktika ▪ taktika boja v obývanej oblasti ▪ Taktický pohyb so zbraňou v obývanej oblasti, čiže nie v prírode, v poli atď. ► **Pozri aj:** ZELENÁ TAKTIKA.

čorkar/čorkár ▪ zlodej ▪ Osoba prichytená pri krádeži alebo usvedčená z nej. ► **Syn.** KMÍN, KOMPOTÁR/KOMPOTAR, LOPKÁR/LOPKAR, VRECKÁR/VRECKAR, ŽIVAN.

D

dagga ▪ marihuana ▪ Sušené listy konopy indickej používané pre ich omamné, psychiku ovplyvňujúce účinky; mäkká, ľahká droga. ► **Syn.** BAGA, BAFKA, FRUTTO, HOKEJKY, TRÁVA, ZELENÝ SHIT.

daktylka ▪ 1. daktyloskopická stopa ▪ Zanechaný odtlačok prsta, dlane alebo chodidla, ktorý vznikol dotykom s predmetom v súvislosti s trestným činom. **2. odvetvie kriminalistickej daktyloskopie ▪** Odvetvie, ktoré skúma obrazce papilárnych línií na vnútornej strane všetkých článkov prstov rúk, na dlaniach, chodidlách a prstoch nôh z hľadiska zákonitostí ich vzniku, vyhľadávania, zaistovania a skúmania daktyloskopických stôp s cieľom identifikovať osobu, ktorá stopu vytvorila. **3. oddelenie daktyloskopie KEÚ PZ ▪** Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva daktyloskopické expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, INFORMATIKA, CHÉMIA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠÍ, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

daktyloskopia ↗ daktylka 3

dať (vodičák) do čistiarne ▪ zadržať (vodičský preukaz) ▪ Zadržať vodičovi vodičský preukaz za dopravný priestupok, napríklad za alkohol do 1 ‰ v krvi alebo za trestný čin, napríklad za ohrozovanie pod vplyvom návykovej látky (alkohol nad 1 ‰, omamné a psychotropné látky nad stanovené množstvo).

dať niekoho na oči ▪ dať niekoho sledovať ▪ Nasadiť príslušníka PZ, napríklad odboru kriminálnej polície, na sledovanie. ► **Syn.** DAŤ NIEKOH NA S.

dať niekoho na uši ▪ niekoho odpočúvať ▪ Odpočúvať niekoho príslušníkom PZ, napríklad príslušníkom odboru kriminálnej polície. ► **Syn.** NAPICHNÚŤ (NIEKOMU) TELEFÓN. ► **Pozri aj:** ÍTEPKA/ÍTEPÉČKA, MAŤ NA NIEKOHU LINKU.

dať niekoho na s ▪ dať niekoho sledovať ▪ Nasadiť príslušníka PZ, napríklad príslušníka odboru kriminálnej polície, na sledovanie. ► **Syn.** DAŤ NIEKOH NA OČI.

debeačka/débéačka ▪ dopravno-bezpečnostná akcia (z iniciálovej skratky DBA) ▪ Akcia zameraná na dodržiavanie bezpečnostných predpisov v doprave (napríklad cestná kontrola dokladov, kontrola dodržiavania predpísanej rýchlosti jazdy, kontrola spôsobu jazdy, kontrola alkoholu v dychu a pod.).

defekto ▪ 1. odvetvie kriminalistickej technickej diagnostiky ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá skúmaním poškodených častí strojov, dopravných prostriedkov, technologických zariadení, výrobných liniek, nosných konštrukcií, zdvíhacích zariadení, tlakových zariadení, plynových zariadení a pod., s cieľom stanoviť mechanizmus a príčiny vzniku týchto poškodení. V prípadoch havárií, požiarov, výbuchov plynov, otráv oxidom uhoľnatým a podobných udalostí vzniknutých v súvislosti s prevádzkou technických zariadení skúma a vyhodnocuje aj korektnosť pracovného režimu týchto zariadení v čase vzniku udalosti. **2. oddelenie elektrotechniky, elektroniky a technickej diagnostiky KEÚ PZ ▪** Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva expertízy z oblasti technickej diagnostiky. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLOGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZY-

KOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, VIDEO.

denka ▪ denná služba ▪ Výkon dennej služby, ktorej trvanie sa líši v závislosti od systému služieb na konkrétnom útvare. Jedna služba poriadkovej polície obyčajne trvá dvanásť hodín. ► **Syn.** DÉČKO 5.

desať na dva ▪ trest policajta ▪ Trest uložený policajtovi, keď mu znížia plat o 10 % na dva mesiace. ► **Pozri aj:** DESAŤ NA JEDEN, DESAŤ NA TRI, PÄŤ NA JEDEN, PÄTNÁŠŤ NA DVA, PÄTNÁŠŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NAVŽDY, VÝČITKA.

desať na jeden ▪ trest policajta ▪ Trest uložený policajtovi, keď mu znížia plat o 10 % na jeden mesiac. ► **Pozri aj:** DESAŤ NA DVA, DESAŤ NA TRI, PÄŤ NA JEDEN, PÄTNÁŠŤ NA DVA, PÄTNÁŠŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NAVŽDY, VÝČITKA.

desať na tri ▪ trest policajta ▪ Trest uložený policajtovi, keď mu znížia plat o 10 % na tri mesiace. ► **Pozri aj:** DESAŤ NA DVA, DESAŤ NA JEDEN, PÄŤ NA JEDEN, PÄTNÁŠŤ NA DVA, PÄTNÁŠŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NAVŽDY, VÝČITKA.

detektor ▪ polygraf (hovorovo detektor lži) na psychofyziologické overovanie pravdovravnosti ▪ Polygraf, ktorý vizuálne a priebežne zaznamenáva simultánne zmeny v kardiovaskulárnom, respiračnom a elektrodermálnom systéme počas vyšetrenia, ktoré je zamerané na zistenie pravdovravnosti u osoby. Používa sa v rámci overovania pravdovravnosti a spoľahlivosti u príslušníkov PZ podľa platných interných noriem MV SR a taktiež u osôb (podozrivých, obvinených, svedkov) v rámci vyšetrovania OČTK.

detská ▪ detská pornografia ▪ Druh pornografie, v ktorej sú zobrazované deti ako sexuálni aktéri alebo sexuálne objekty (keď nie je možné určiť vek dieťaťa, tak sa za dieťa považuje aj ten, kto tak vyzerá).

deväťdesiatosmička ▪ druh odevu policajta ▪ Pracovný odev policajta (vzor 98), ktorý bol zavedený v roku 1998 a používal sa v priamom výkone služby, ale v súčasnosti ho nahradila pracovná rovnošata vzor 07. Pracovný odev vzor 98 sa používa už obyčajne len na administratívne alebo slávnostné účely. ► **Pozri aj:** MASKÁČE, MONTERKY, NULA SEDMIČKA, OSEMDESIATPÄŤKA, PRACÁKY.

déčkar/déčkár ▪ odsúdený v oddiele doživotných trestov ▪ Odsúdený na doživotný trest umiestnený v ÚVTOS s maximálnym stupňom stráženia v oddiele doživotných trestov (ide o odsúdených za najzávažnejšie trestné činy). ► **Syn.** DOŽIVOŤÁK, ŠTVORKÁR. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKAR 2, CÉČKO 2, DÉČKO 2, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, TROJKÁR.

déčko 1 ▪ zbrojný preukaz skupiny D ▪ Zbrojný preukaz skupiny D, v rámci ktorého je povolené držanie zbrane a streliva na poľovné účely. ► **Pozri aj:** ÁČKO 2, BÉČKO 1, CÉČKO 1, ÉČKO 1, EFKO 1.

déčko 2 ▪ oddiel doživotných trestov v ÚVTOS ▪ Oddiel pre odsúdených na doživotný trest v ÚVTOS s maximálnym stupňom stráženia (s najprísnejšou izoláciou odsúdených, pracovať môžu len v areáli ÚVTOS, mimo cely sa pohybujú len v sprievode stráže a nemajú povolený fyzický kontakt s príbuznými). ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKAR 2, CÉČKO 2, DÉČKAR, DOŽIVOŤÁK, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, ŠTVORKÁR, TROJKÁR.

déčko 3 ▪ II. stupeň utajovaných skutočností – dôverné ▪ K utajovaným skutočnostiam s týmto stupňom patrí napríklad týždenný plán pobytu prezidenta. Dôvernou skutočnosťou je zdravotný stav vojsk alebo vyhodnotenia o kriminalite na stupni vojenských veliteľstiev. ► **Pozri aj:** PÉTÉČKO, TÉČKO, VÉČKO.

déčko 4 ▪ hodnotenie policajta na stupni „dostatočne“ ▪ Štvrtý stupeň v hodnotiacom 6-stupňovom systéme príslušníkov PZ. ► **Pozri aj:** ÁČKO 5, BÉČKO 3, CÉČKO 3, ÉČKO 2, EFIX.

déčko 5 ▪ denná služba ▪ Výkon dennej služby, ktorej trvanie sa líši v závislosti od systému služieb na konkrétnom útvare. Jedna služba poriadkovej polície obyčajne trvá dvanásť hodín. ► **Syn.** DENKA.

déčkový ▪ policajt s prístupom k utajovaným dokumentom II. stupňa (dôverným) ▪ Policajt, ktorý sa po vykonaní bezpečnostných previerok II. stupňa môže oboznamovať s dokumentmi označenými týmto stupňom. ► **Pozri aj:** PÉTÉČKOVÝ, TÉČKO(VÝ), VÉČKO(VÝ).

déenáška ▪ 1. odvetvia kriminalistickej biológie a kriminalistickej genetickej analýzy ▪ Odvetvia, ktoré sa zaoberajú vyhľadávaním, zaistova-

ním, skúmaním a vyhodnocovaním biologických stôp ľudského a zvieracieho pôvodu. ► **Syn.** BIOLÓGIA, GENETIKA. **2. oddelenie biológie a genetickej analýzy KEÚ PZ** ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva biologické a genetické expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

déerko ▪ dočasné rozhodnutie (z iniciálovej skratky DR) ▪ Rozhodnutie o zadržaní vodičského preukazu, ktoré sa vydáva do 15 dní od jeho zadržania ešte pred právoplatným rozhodnutím v tejto veci.

déeška ▪ dôstojnícka škola (z iniciálovej skratky DŠ) ▪ Stredná odborná škola PZ sídliaca aktuálne v Devínskej Novej Vsi v Bratislave, ktorá poskytuje špecializované policajné vzdelanie. Získaním tohto vzdelania policajt splní kvalifikačnú požiadavku policajného vzdelania, ktorá je podmienkou na ustanovenie policajta do funkcie s plánovanou dôstojníckou hodnosťou a na jeho ďalší kariérny postup.

déjednotka, dédvojka ▪ špecializovaný policajný pes (z iniciál D1, D2) ▪ Policajný pes, ktorý je špecializovaný na vyhľadávanie a identifikovanie drog. Značka s číselným označením signalizuje výkonnostný stupeň a špecializáciu. ► **Syn.** DROGÁR. ► **Pozri aj:** KORISTNÍK, MŔTVOLKÁR, OBRANÁR, PREDMETÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

déo ▪ dodatočne objasnený čin (z iniciálovej skratky DO) ▪ Dodatočne objasnený trestný čin policajtom.

dépečka ▪ donucovacie prostriedky (z iniciálovej skratky DP) ▪ Činnosti (ľmaty, chvaty, údery a kopy sebaobrany), predmety (slzotvorné prostriedky, obušok, putá), prípadne aj služobný pes – to všetko využívané príslušníkom PZ na prekonanie odporu a odvrátenie útoku osoby pri policajnom zásahu. Patria sem aj hrozba zbraňou, varovný výstrel do vzduchu, použitie lietadla, špeciálnej vodnej striekačky, zásahovej výbušky atď. ► **Syn.** DONUCOVÁKY. ► **Pozri aj:** VYGUMOVAŤ (niekoľko).

dévées(ko) ▪ denník vyšetrovacích spisov (z iniciálovej skratky DVS) ▪ Informačný systém PZ na administratívu a registratúru vyšetrovacích spisov.

dialničiar/diaľničiar ▪ policajt dialničného oddelenia príslušného krajského dopravného inšpektorátu ▪ Policajt dopravnej polície, ktorý dohliada na bezpečnosť a plynulosť na diaľniciach a rýchlostných cestách, príp. na týchto cestách rieši dopravné nehody. ► **Pozri aj:** DOLAVÁK, DOPRAVÁK, KADÉÍ, ZMRZLINÁR.

diák ▪ diazepam (podľa obchodného názvu Diazepam) ▪ Liek používaný pri stavoch úzkosti, pri poruchách spánku, na liečbu epilepsie a proti svalovým kŕčom. Používa sa na potláčanie prejavov abstinenčných príznakov drogovo závislých osôb.

diera ▪ cela disciplinárnych trestov, „väzenie vo väzení“ ▪ Cela na celodenné uzavretie (CDU), kam je väznená osoba umiestnená sama na určitý čas pre disciplinárne previnenia (napríklad za páskovanie zakázaného tovaru). Nevykurovaná cela s betónovou podlahou, nedostatkom svetla, kde nie je žiaden nábytok okrem sklápacej drevenej prične bez matraca (cez deň pripnutej o stenu). Väznená osoba počas pobytu v nej dostáva zníženú dávku stravy. ► **Syn.** CDU, CÉÚČKA, SAMOTKA. ► **Pozri aj:** PÁSKOVAŤ 1.

diferencovanie ▪ vnútorná diferenciácia väznených osôb ▪ Umiestňovanie väzňov do oddielov a skupín v rámci toho istého stupňa strázenia na zvýšenie účinnosti zaobchádzania. Odsúdený vykonáva trest odňatia slobody v diferenciáčnej skupine A, B, C alebo v špecializovanom oddiele; v špecializovanom oddiele, okrem oddielu doživotných trestov, sa diferenciáčna skupina neurčuje. Základom diferencovaného zaobchádzania je režim. Zaobchádzanie v rovnako označenej diferenciáčnej skupine v ústavoch s rôznymi stupňami strázenia je rozdielne. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKAR 2, CÉČKO 2, DÉČKAR, DÉČKO 2, DOŽIVOŤÁK, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, ŠTVORKÁR, TROJKÁR.

direktor ▪ riaditeľ ▪ Riaditeľ napríklad obvodného oddelenia, okresného riaditeľstva, krajského riaditeľstva, odboru na okresnom či krajskom riaditeľstve či PPZ. ► **Syn.** ŠÉF, ŠÉFINO, ŘÍĎO/ŽÍĎO.

disciplína ▪ disciplinárne konanie voči policajtom ▪ Konanie o porušení služobnej disciplíny policajta, v rámci ktorého sa zabezpečujú a vyhodnocujú dôkazné prostriedky. V prípade dokázania porušenia disciplíny sa môžu vyvodiť disciplinárne opatrenia, napríklad zníženie platu, trest zníženia hodnoty, pokarhanie, výčitka. ► **Pozri aj:** DESAŤ NA JEDEN, DESAŤ NA DVA, DESAŤ NA TRI, PÄŤ NA JEDEN, PÄTNÁŠŤ NA TRI, VÝČITKA.

disciplinárko ▪ **tu disciplinárne konanie vo VTOS/VV** ▪ Konanie za porušenie predpisov a povinností väznenej osoby v zariadení na výkon trestu/väzby. ► **Pozri aj:** FLAJSTER, KÁZENÁK.

diskotéka ▪ **použitie zvukovo-svetelnej signalizácie policajného vozidla** ▪ Použitie zvukovo-svetelnej signalizácie, ktorá oprávňuje prednostnú jazdu služobného motorového vozidla PZ. ► **Pozri aj:** BLESKY, JAHODA, MAJÁK, SIGNÁLKY, VRZ.

divácke násilie ▪ **násilná protispoločenská činnosť na hromadných podujatiach** ▪ Kategória protispoločenskej činnosti spojená s návštevou športových podujatí, organizovanými výjazdmi, prítomnosťou chuligánov a hromadnou agresívnou fyzickou aktivitou, ktorá spôsobuje fyzickú ujmu na zdraví, škodu na majetku alebo naruša verejný poriadok.

dočahovák ▪ **gumený obušok** ▪ Všetky druhy klasických gumených obuškov, napríklad pelendrek, federál atď. ► **Pozri aj:** BENDREK/PENDREK, FEDERÁL, OBUCH, PELENDREK, TELESKOP, VIPERA.

dolávák ▪ **policajt dopravnej polície** ▪ Policajt, ktorý vykonáva najmä dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. ► **Syn.** BIELE ČIAPKY, DOPRAVÁK, TRÚBKAR/TRÚBKÁR, LÁNGOŠIAR, VYBERAČ, VYMÁHAČ, VÝKOŇÁK, ZMRZLINÁR. ► **Pozri aj:** DIALNIČIAR/DIALNIČIAR, KÁDEÍ, NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOVKÁŠ, ODI/ÓDEÍ/ÓDEÍ, ÓEŠKÁ, SPRÁVKAR/SPRÁVKÁR.

domovina ▪ **po domácky upravená zbraň** ▪ Zbraň po domácky vyrobená alebo upravená, ktorá je na Slovensku nedovolená.

domovka ▪ **domová prehliadka** ▪ Policajná prehliadka bytu alebo iného priestoru na bývanie, ak je dôvodné podozrenie, že v týchto priestoroch je vec dôležitá pre trestné konanie, alebo že sa tam skrýva osoba podozrivá zo spáchania trestného činu, alebo je potrebné vykonať zaistenie hnutelných vecí na uspokojenie nároku poškodeného na náhradu škody.

donucovák ▪ **donucovacie prostriedky** ▪ Činnosti (hmaty, chvaty, úde-ry a kopy sebaobrany), predmety (slzotvorné prostriedky, obušok, spúšťač opasok, spúšťače popruhy, putá, zbraň), prípadne aj služobný pes – to všetko využívané príslušníkmi PZ na prekonanie odporu a odvrátenie útoku osoby pri policajnom zásahu. Patria sem aj hrozba zbraňou, varovný výstrel do vzduchu, použitie lietadla, špeciálnej vodnej striekačky, zásahovej výbušky atď.

► **Syn. DÉPEČKA.** ► **Pozri aj:** VYGUMOVAŤ (niekoho).

dopravák ▪ policajt dopravnej polície ▪ Policajt, ktorý vykonáva najmä dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. Príslušníci dopravnej polície majú biele tričká/košeľe a bundy v reflexnej farbe. Dopravní policajti (muži) majú obyčajne biele čapice, ktoré sa označujú ako plembáky, dopravné policajtky majú obyčajne zelené čiapky, ktoré sa označujú ako lodičky (podľa ich tvaru). ► **Syn.** BIELE ČIAPKY, DOLAVÁK, PALACINKÁR/PALACINKAR, LÁNGOŠIAR, TRÚBKAR/TRÚBKÁR, VYBERAČ, VYMÁHAČ, VÝKOŇÁK, ZMRZLINÁR. ► **Pozri aj:** DIALNIČIAR/DIAENIČIAR, KÁDÉÍ, LODIČKY, NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOVKÁŠ, ODI/ÓDÉI/ÓDÉÍ, ÓEŠKÁ, PLEMBÁK, SPRÁVKAR/SPRÁVKÁR.

doprovody ▪ policajti sprevádzajúci vlaky ▪ Príslušníci PZ, ktorí sprevádzajú hlavne medzinárodné vlaky alebo bežné vlaky pri bezpečnostných opatreniach, akými sú rôzne športové podujatia, na ktoré sa fanúšikovia presúvajú vlakom. Policajti robia sprievod aj v prípade, keď sa preváža jadrový materiál (odpad, palivo atď.) po železnici a je potrebná špeciálna ochrana. ► **Pozri aj:** BÉÓČKO, JADRO, ŽELEZNIČIAR.

doručovanie ▪ inštitút Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.) na doručovanie písomností na základe zákona ▪ Inštitút Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.), ktorým sa zabezpečuje zasielanie písomností a vecí zákonom predpísaným spôsobom. Napríklad v prípade nezastihnutia adresáta poštovej zásielky na adrese, ktorú na tento účel uviedol, je možné podľa zákona doručiť túto poštovú zásielku inej dospeljej osobe bývajúcej v tom istom byte či dome, alebo zamestnanej na tom istom pracovisku, ak je ochotná písomnosť prevziať a jej odovzdanie obstať. Poštová zásielka sa okrem vyššie uvedeného prípadu považuje za doručeníu adresátovi aj vtedy, ak sa zásielka vráti z adresy, ktorú na tento účel adresát uviedol, s tým, že adresát je neznámy, a to dňom, keď bola zásielka vrátená OČTK alebo súdu, aj keď sa adresát o tom nedozvedel. ► **Pozri aj:** FIKCIA.

dosah ▪ služobná pohotovosť policajta, keď musí byť v dosahu ▪ Druh služobnej pohotovosti policajta, ktorý nie je na pracovisku, ale v predpísanom čase po vyznutení sa na pracovisko dostaví. V takýchto prípadoch sa policajt nemôže vzdialiť na takú vzdialenosť od pracoviska, z ktorej by sa nemohol do určeného času na pracovisko dostaviť. Hovorí sa napríklad „Dnes mám

dosah, musím byť na telefóne, nemôžem ísť do druhého mesta“. ► **Pozri aj:** POHOTOVOSŤ.

dostať nášup ▪ dostať predĺženie výkonu trestu ▪ Dostať nový trest odňatia slobody, uložený v čase výkonu pôvodného trestu. Výsledkom je sčítanie trestov a následné predĺženie doby výkonu trestu.

doškolovák/doškoľovák ▪ doškoľovací kurz ▪ Kurz dopravnej výchovy povinný pre vodičov, ktorí mali za posledných 5 rokov tri autonehody, jazdili opakovane pod vplyvom návykovej látky, alkoholu, alebo sa odmietli podrobiť skúške na zistenie týchto látok v krvi, alebo sa za isté obdobie dopustili viacerých priestupkov.

dovolačka ▪ dovolanie ▪ Mimoriadny opravný prostriedok, ktorý môže podať oprávnená osoba proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo.

dozor ▪ dozor prokurátora nad zákonnosťou postupu vyšetrovateľa ▪ Súhrn oprávnení prokurátora v prípravnom konaní pri dohľade nad zákonnosťou postupu vyšetrovateľa.

dožiadačka/dožiadanka ▪ dožiadanie ▪ Písomná žiadosť predsedu senátu, sudcu pre prípravné konanie, OČTK, probačného a mediačného úradníka a súdneho tajomníka na vykonanie nejakej činnosti (vykonanie previerky, podanie správy, zisťovanie údajov, napríklad výsluch svedka) pre inú inštitúciu (napríklad okresný súd, okresný úrad, exekútor, OČTK), v obvode ktorého má byť tento procesný úkon vykonaný.

doživoťák ▪ odsúdený na doživotný trest ▪ Odsúdený na doživotný trest umiestnený v ÚVTOS s maximálnym stupňom stráženia v oddiele doživotných trestov (ide o odsúdených za najzávažnejšie trestné činy). ► **Syn.** DÉČKAR/DÉČKÁR, ŠTVORKÁR. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKAR 2, CÉČKO 2, DÉČKO 2, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, TROJKÁR.

drban ▪ osoba poskytujúca policajtovi informácie ▪ Osoba poskytujúca príslušníkom PZ informácie, ktoré vedú k objasňovaniu trestnej činnosti. Obyčajne táto osoba pochádza z kriminálneho prostredia. ► **Syn.** IČKO 2, INFORMÁTOR, KONFIDENT/KONFOŠ 1, 2, PRÁSKAČ.

drevo ▪ krádež dreva ▪ Trestný čin krádeže dreva. Zvykne sa hovoriť „Máme drevo“, teda že chytili páchatela, ktorý kradol drevo z lesa.

drôtikár/drôtikar ▪ spojovací technik ▪ Zamestnanec (tu polície) zabezpečujúci fungovanie spojovacích prostriedkov (telefónov, faxov, vysieláčiek ap.), obyčajne ide o opravára vysieláčiek. ► **Syn.** KÁBLIKÁR/KABLIKAR, SPOJAR/SPOJÁR, TECHNIK 2.

dräger ▪ prístroj na meranie (ne)prítomnosti alkoholu v dychu ▪ Prístroj, ktorým sa spravidla šoférom zisťuje (ne)prítomnosť alkoholu v dychu. Merná jednotka je mg/l. V súčasnosti sa na meranie (ne)prítomnosti alkoholu v dychu používajú prístroje AlcoQuant 7020 plus a Dräger Alcotest 7510. V minulosti sa na zistenie (ne)prítomnosti alkoholu v dychu používal prístroj Dräger Alcotest 7410 a na základe toho sa oba v súčasnosti používané prístroje označujú ako dräger. ► **Pozri aj:** DYCHOVKA.

drogár ▪ špecializovaný policajný pes ▪ Policajný pes, ktorý je špecializovaný na vyhľadávanie a identifikovanie drog. ► **Syn.** DÉJEDNOTKA, DÉDVOJKA. ► **Pozri aj:** KORISTNÍK, MŔTVOLKÁR, OBRANÁR, PREDMETÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

držhubné ▪ odmena za zachovávanie mlčanlivosti ▪ Odmena, obyčajne peniaze, za to, že človek niečo neprezradí, čiže bude o danej veci mlčať. Buď ide o úplatok pre policajta, alebo o nejakú odmenu (obyčajne peniaze) pre kohokoľvek iného za to, že nebude oznamovať nejaký trestný čin alebo nebude svedčiť vo veci nejakého trestného činu.

dupačky ▪ jednodielna policajná uniforma ▪ Zimná alebo prechodná jednodielna pracovná uniforma policajtov v teréne. Jestvujú čierne dupačky (nosia ich príslušníci pohotovostnej motorizovanej jednotky – PMJ a Pohotovostného policajného útvaru – PPÚ) a zelené dupačky (nosia ich príslušníci obvodných oddelení PZ). ► **Pozri aj:** PÉPÉÚ, PÉEMJÉ/PÉEMJÉČKO/PÉEMJÉČKA 1.

dva levy ▪ Krajské riaditeľstvo PZ v Bratislave ▪ Budova KR PZ na Špitálskej ulici v Bratislave. Označenie vzniklo podľa dvoch mohutných bronzových levov na fasáde, ktoré držia československý znak vo svojich predných labách. ► **Syn.** KRAJ. ► **Pozri aj:** KÁERPÉZET.

dvadsaťdvojka 1 ▪ priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky ▪ Priestupok proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa

§ 22 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch. Môže ísť napríklad o nesprávne parkovanie, rýchlu jazdu, nerešpektovanie dopravnej značky a pod. ► **Pozri aj:** OBČIANSKE SPOLUNAŽÍVANIE, PÄŤDESIATKA, PÉČKO 1, ZOP.

dvadsaťdvojka 2 ▪ oprávnenie policajta odňať inej osobe zbraň ▪

Oprávnenie policajta odňať inej osobe zbraň podľa § 22 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore. Používa sa pri tzv. bezpečnostnej prehliadke podľa uvedeného ustanovenia, pri ktorej je policajt oprávnený presvedčiť sa, či osoba má pri sebe zbraň a ak áno, tak mu ju má odňať. Zbraňou sa pritom na účely tohto ustanovenia môže chápať aj predmet, ktorým možno urobiť útok proti telu dôraznejším, napríklad kľúče a pod. ► **Pozri aj:** ZÉÓPÉZET.

dvadsaťštvorka ▪ 24-hodinová služba ▪

Služba, ktorá trvá 24 hodín. Takúto službu majú obyčajne operační dôstojníci a operátori. ► **Pozri aj:** DVANÁSTKA, OSMIČKA.

dvanásťka ▪ dvanásťhodinová služba ▪

Dvanásťhodinový pracovný čas niektorých príslušníkov PZ, napríklad poriadkových policajtov, príslušníkov PMJ atď. ► **Pozri aj:** DVADSAŤŠTVORKA, OSMIČKA.

dvestojedenásťka ▪ žiadosť o poskytnutie informácií ▪

Žiadosť o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám. ► **Syn.** INFOŽIADOSŤ.

dvestoštvorka ▪ postup podľa § 204 zákona č. 301/2005 Z. z. Trest-

ný poriadok ▪ Označuje sa tiež ako „osobitné skrátené vyšetrovanie“, „superrýchle skrátené vyšetrovanie“ alebo „superrýchle konanie“. Ide o postup, v rámci ktorého prokurátor zadržanú podozrivú osobu odovzdá najneskôr do 48 hodín súdu spolu s obžalobou a trestným spisom. Podmienkou je, aby bola osoba zadržaná ako podozrivá pri páchaní prečinu, bezprostredne po ňom alebo po tom, čo odpadla prekážka jej bezprostredného zadržania najviac do 24 hodín po jeho spáchaní, a aby bola prokurátorovi odovzdaná spolu so spisom a tento ju neprepustil na slobodu.

dvestošesťka ▪ uznesenie o vznesení obvinenia ▪

Ak je na podklade trestného oznámenia alebo zistených skutočností po začatí trestného stíhania dostatočne odôvodnený záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, policajt bez meškania vydá na základe § 206 Trestného poriadku uznesenie o vznesení obvinenia. Na rozdiel od začatia trestného stíhania sa pri vznesení obvinenia vyžaduje záver, že trestný čin spáchala určitá osoba, pričom tento záver musí

byť dostatočne odôvodnený a musia mu predchádzať konkrétnejšie a presvedčivejšie zistenia než tie, ktoré sú potrebné na začatie trestného stíhania.

dvetisícka ▪ služobná uniforma príslušníka ZVJS vzor 2000 ▪ Bežná pracovná uniforma príslušníka ZVJS na každodenné používanie.

dvoják ▪ poschodová posteľ vo väzenskom zariadení ▪ Dvojposchodová posteľ v ÚVV či ÚVTOS.

dvojka ▪ zástupca riaditeľa obvodného oddelenia PZ ▪ Zástupca riaditeľa OO PZ; hovorí sa napríklad „idem ku dvojke“ = idem k zástupcovi riaditeľa.

dvojkar ▪ odsúdený v diferenciačnej skupine B ▪ Odsúdený, ktorý je umiestnený v ÚVTOS v diferenciačnej skupine B. ► **Syn.** BÉČKAR 2. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, BÉČKO 2, CÉČKAR 2, CÉČKO 2, DÉČKAR, DÉČKO 2, DOŽIVOŤÁK, JEDNOTKÁR, ŠTVORKÁR, TROJKÁR.

dychovka ▪ 1. podrobenie niekoho dychovej skúške ▪ Podrobenie niekoho dychovej skúške s cieľom zistiť mieru alkoholu v dychu. ► **Syn.** FÚKAČKA. ► **Pozri aj:** DRÄGER. **2. výsledok dychovej skúšky na alkohol ▪** Zápis, číselný údaj o nameranom množstve alkoholu v krvi vodiča, ktorý podstúpil dychovú skúšku na alkohol.

DŽ

džit ▪ Spoločný vyšetrovací tím (z angl. Joint Investigation Team) ▪ Tímy presadzovania práva a justičné tímy zriadené spoločne národnými vyšetrovacími agentúrami EÚ na riešenie cezhraničnej trestnej činnosti. Spoločné vyšetrovacie tímy koordinujú vyšetrovanie a trestné stíhanie vedené paralelne vo viacerých krajinách. Tímy tvoria policajti z viacerých členských štátov. ► **Syn.** ESVÉTÉ, JÉITÉ, JITKO.

E

efix ▪ **hodnotenie policajta na stupni „neuspokojivo“** ▪ Posledný stupeň v 6-stupňovom hodnotiacom systéme príslušníkov PZ. ► **Pozri aj:** ÁČKO 5, BÉČKO 3, CÉČKO 3, DĚČKO 4, ĚČKO.

ef jedna ▪ **riaditeľ krajského, alebo okresného riaditeľstva PZ (F 1)** ▪ Riaditeľ krajského, alebo okresného riaditeľstva PZ v zmysle najvyššej funkcie, čiže funkcia 1.

efko 1 ▪ **zbrojný preukaz skupiny F** ▪ Zbrojný preukaz skupiny F, v rámci ktorého je povolené držanie zbrane a streliva na múzejné alebo zberateľské účely. ► **Pozri aj:** ÁČKO 2, BÉČKO 1, CÉČKO 1, DĚČKO 1, ĚČKO 1.

efko 2 ▪ **väzenská nemocnica** ▪ Nemocnica pre obvinených a odsúdených, zariadenie ústavu na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody. ► **Pozri aj:** ÁČKO 4, BÉČKO 2, CÉČKO 2, DĚČKO 2.

efkár ▪ **odsúdený pacient v špeciálnom režime F (final)** ▪ Odsúdená osoba trvalo zdravotne nespôsobilá na akúkoľvek sústavnú pracovnú činnosť, ktorá je umiestnená v nemocnici pre odsúdených (môže ísť napríklad o prestarnutých odsúdených, odsúdených s psychiatrickou diagnózou a pod.).

efkova/efková/géčko ▪ **krádež, za ktorú je páchateľ postihnutý druhýkrát za 12 mesiacov** ▪ Krádež, ktorej sa dopustil páchateľ druhýkrát za obdobie 12 mesiacov. Je to trestný čin podľa § 212, ods. 1, písm. g Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.). Pred novelou bol tento čin klasifikovaný pod písmenom f, preto sa to označovalo ako efkova, ale po novelizácii zákona 214/2019 Z. z. v roku 2019 sa tento prípad krádeže rieši pod písmenom g. Odtvtedy sa to označuje ako géčko. ► **Syn.** OPAKOVAČKA.

efpečko ▪ **formulár páchateľa (z iniciálovej skratky FP)** ▪ Štatisticko-evidenčné tlačivo, ktorým sa v prípade zistenia páchateľa ku konkrétnemu trestnému činu hlásia údaje k jeho identifikácii. ► **Pozri aj:** EFTĚČĚ, EFZETKO.

eftĚČĚ ▪ **formulár trestného činu (z iniciálovej skratky FTČ)** ▪ Štatisticko-evidenčné tlačivo, ktorým sa každý zistený trestný čin vyšetrovaný policajtom zavádza do policajnej evidencie. ► **Pozri aj:** EFPEČKO, EFZETKO.

efzetro ▪ **formulár zmien (z iniciálovej skratky FZ)** ▪ Štatisticko-evidenčné tlačivo, ktorým sa ku konkrétnemu trestnému činu hlásia zmeny, napríklad zmena právnej kvalifikácie, prerušenie trestného stíhania a pod.
► **Pozri aj:** EFPEČKO, EFTÉČÉ.

ekonóm ▪ **policajt v oddelení ekonomickej kriminality odboru kriminálnej polície** ▪ Policajt, ktorý sa špecializuje na ekonomickú kriminalitu, napríklad na daňovú trestnú činnosť, spreneveru atď. ► **Syn.** EKONOMIKÁR. ► **Pozri aj:** FANTÓMOVÁ PREPRAVA, KRIMINÁLKA, MAJETKÁR, NÁSILNÍK.

ekonomikár ➤ **ekonóm**

električenka ▪ **potvrdenie o služobnom preukaze** ▪ Potvrdenie o služobnom preukaze, ktoré slúži ako dočasná legitimácia pre novoprijatých príslušníkov PZ, kým ešte nemajú služobný preukaz, alebo pre odchádzajúcich príslušníkov PZ po odovzdaní služobného preukazu (aby sa ešte mohli na svojich posledných službách legitimovať). ► **Syn.** RYBÁRSKY LÍSTOK.
► **Pozri aj:** BUMAŠKA, ČÉÓZETKO, KRAVSKÉ UCHO, ÓÉČÉ, PLACKA, SLUŽOBÁK, VAJCO/VAJÍČKO.

elektro ▪ **1. odvetvie kriminalistickej a požiarnej elektrotechniky** ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá skúmaním elektrotechnických zariadení, zisťovaním príčin vzniku požiarov, elektronickou identifikáciou motorových vozidiel a ich komponentov, zisťovaním príčin úrazov elektrickým prúdom, spôsobu prekonania prostriedkov technickej ochrany objektov a vozidiel, potvrdzovaním funkčnosti a prevádzkyschopnosti elektrických inštalácií a zariadení, identifikáciou zariadení používaných pri neoprávnenej manipulácii s údajmi elektronických platobných prostriedkov a neznámych elektronických zariadení, resp. zisťovaním ich funkčnosti, účelu použitia a pod. **2. oddelenie elektrotechniky, elektroniky a technickej diagnostiky KEÚ PZ** ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva expertízy z oblasti elektrotechniky a elektroniky.
► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKÁ, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

elpé/elpéčko/elpaso ▪ **lúpežné prepadnutie (z iniciálovej skratky LP)** ▪ Trestný čin, pri ktorom sa niekto násilím alebo bezprostrednou

hrozbou násilia chce zmocniť cudzej veci. ► **Syn.** LUPIENKA, LÚPEŽKA.
► **Pozri aj:** ELPEČKÁR.

elpečkár ▪ **1. páchatel LP** ▪ Páchatel lúpežného prepadnutia. **2. odsúdený za konkrétny druh trestného činu** ▪ Odsúdený za lúpežné prepadnutie.
► **Pozri aj:** ELPÉ/ELPÉČKO/ELPASO, LUPIENKA, LÚPEŽKA.

enfsi ▪ **Európska sieť ústavov forenzných vied (podľa iniciálovej skratky ENFSI – z anglického European Network of Forensic Science Institutes)** ▪ Sieť združujúca ústavy forenzných vied v Európe. Jej cieľom je zdieľať vedomosti, vymieňať skúsenosti a zosúladiť pracovné postupy v oblasti forenznej vedy.

enjébéenem(ka) ▪ **Národná jednotka boja proti nelegálnej migrácii Úradu hraničnej a cudzineckej polície PPZ (z iniciálovej skratky NJBNM)** ▪ Výkonné, analytické, organizačné, koordinačné aj koncepčné pracovisko v oblasti boja proti nelegálnej migrácii, prevádzadžstvu a inej cezhraničnej trestnej činnosti. Národná jednotka operatívnym spôsobom predchádza, odhaľuje, dokumentuje a postihuje trestnú činnosť spojenú s nelegálnou migráciou na celom území SR až po medzinárodne organizovanú nelegálnu migráciu. ► **Pozri aj:** CUDZINA, HRANIČIAR, ÚHÁCÉPÉ.

enozetpé ▪ **Nový odborový zväz Polície SR (z iniciálovej skratky NOZP)** ▪ Nový odborový zväz polície vznikol v roku 2015 a združuje policajtov, ktorí neboli spokojní s fungovaním Odborového zväzu polície. Cieľom združenia ja poukazovať na nedostatky v systéme fungovania polície a tiež jej odpolitizovanie. ► **Pozri aj:** OZEPÉ/OZETPÉ.

enpéjéčka ▪ **národná protidrogová jednotka (z iniciálovej skratky NPJ)** ▪ Špeciálna zložka polície, ktorej príslušníci plnia úlohy na úseku boja proti drogovej kriminalite. V súčasnosti je organizačne začlenená do Národnej kriminálnej agentúry (NAKA) a nazýva sa ako protidrogová centrála, takže profesionalizmus sa už nepoužíva.

enpéo/enpéočko ▪ **návrh policajta na podanie obžaloby (z iniciálovej skratky NPO)** ▪ Podľa Trestného poriadku ide o písomný návrh prokurátorovi o tom, že vyšetrovaním bolo zistené, že určitá osoba sa dopustila trestného činu.

enviro ▪ **1. Odbor odhaľovania nebezpečných materiálov a environmentálnej kriminality Úradu kriminálnej polície Prezídia PZ.**

2. samostatné operatívne oddelenie Odboru kriminálnej polície KR PZ ▪ Obe inštitúcie sa zameriavajú na odhaľovanie environmentálnej trestnej činnosti. ► **Pozri aj:** ODPADY.

emjednotka, emdvojka ▪ **špecializovaný policajný pes (z iniciál M1, M2)** ▪ Policajný pes špecializovaný na vyhľadávanie mŕtvol. Iniciála s číselným označením signalizuje výkonnostný stupeň a druh špecializácie. ► **Pozri aj:** ŠPECIÁLKA 2.

erdel ▪ **plemeno policajného psa** ▪ Airedalský teriér, Erdelteriér – v súčasnosti nie je žiadny v policajnej službe, ale v minulosti boli využívaní aj vo vojne ako posli, hliadkové psy, nosiči potravín a munície, zvedovia, psy Červeného kríža či strážne psy. ► **Pozri aj:** BELGIČÁK, MALINA/MALIŇÁK, PÁLEŇÁK, ROTVÍK, TERVÍK, VLKOŠEĎÁK.

eremeska ▪ **rozkaz ministra spravodlivosti** ▪ Rozkaz ministra spravodlivosti, ktorým sa riadia všetci príslušníci ZVJS.

eres(ko) ▪ **povolenie na vedenie služobných motorových vozidiel pre referenta špecialistu** ▪ Označenie povolenia na vedenie služobných cestných motorových vozidiel pre referenta špecialistu, ktoré využívajú aj zvukové a svetelné signalizačné zariadenie. ► **Pozri aj:** ERKO 4.

erko 1 ▪ **referent (z iniciálovej skratky R)** ▪ Označenie pre príslušníka PZ, ktorý je zaradený na funkciu referent. Túto funkciu majú napríklad policajti slúžiaci na OO PZ a vykonávajúci najčastejšie hliadkovú službu.

erko 2 ▪ **norma R** ▪ Norma R, na základe ktorej príslušníci PZ dostávajú virtuálne body v hodnote 1 bod = 1 euro (polročne cca 300 bodov). V danej hodnote si môžu nakupovať rovnosaty. ► **Pozri aj:** BODY, ODEVNÉ.

erko 3 ▪ **realizačná hliadka** ▪ Policajná hliadka, ktorá sa zaoberá predovšetkým dokumentovaním nápadu trestnej činnosti. Tento profesionalizmus sa používa najmä mimo Bratislavy. ► **Pozri aj:** NÁPAD (KRIMINALITY), OBJEKTÁR, ZÓNA.

erko 4 ▪ **povolenie na vedenie služobných motorových vozidiel** ▪ Označenie povolenia na vedenie služobných cestných motorových vozidiel (bez využívania zvukových a signalizačných zariadení). ► **Syn.** KUPÓN. ► **Pozri aj:** ERES(KO).

erohák ▪ člen rómskej občianskej hliadky (z iniciálovej skratky ROH)

▪ Člen rómskej občianskej hliadky, ktorá sa zameriava na zníženie páchania sociálno-patologických javov nielen v rizikových skupinách a na zvyšovanie úrovne ochrany verejného poriadku a bezpečnosti v lokalitách, v ktorých žijú obyvatelia marginalizovaných rómskych komunít. Erohák napríklad sprevádza deti do školy, spolupracuje s rodičmi žiakov a zamestnancami školy pri riešení konkrétnych prípadov porušovania disciplíny v škole (ako záškoláctvo, porušovanie školského poriadku a pod.).

erúčko ▪ rozkaz riaditeľa ústavu (z iniciálovej skratky RÚ) ▪ Pravidelný alebo aj nepravidelný (jednorazový) rozkaz riaditeľa ZVJS.

esjéefpé ▪ spravodajská jednotka finančnej polície (z iniciálovej skratky SJFP) ▪ Centrálna národná jednotka v oblasti predchádzania a odhaľovania legalizácie príjmov z trestnej činnosti a financovania terorizmu. Je prioritne zameraná na prijímanie, evidovanie, analýzu, vyhodnocovanie a spracovávanie hlásení o neobvyklých obchodných operáciách. V súčasnosti nesie názov Finančná spravodajská jednotka. ► **Pozri aj:** FINANČÁK.

escéemvé ▪ služobné cestné motorové vozidlo (z iniciálovej skratky SCMV) ▪ Osobné auto, resp. motorka; používa sa pri výkone práce policajta v teréne.

eska ▪ sledovanie osôb a vecí ▪ Utajené získavanie informácií o pohybe a činnosti osoby alebo pohybe veci obvyčajne utajovanou formou. ► **Pozri aj:** SLEDKA.

eskorta ▪ 1. sprevádzanie a stráženie zadržaného ▪ Stráženie a sprevádzanie zadržaného z jedného útvaru PZ na druhý útvar PZ alebo do väzby atď. **2. sprevádzanie a stráženie (tu) väžňa ▪** Sprevádzanie obvinenej alebo odsúdenej osoby spravidla ozbrojeným príslušníkom ZVJS mimo ústavu s cieľom zabrániť jeho úteku. ► **Pozri aj:** CESTOVKA, PONORKA.

eskortná cela ▪ cela, kde je odsúdený/obvinený umiestnený počas eskorty ▪ Cela v eskortnom stredisku. Odsúdení/obvinení sú rozmiestňovaní do takýchto ciel v priebehu trvania eskorty podľa toho, kam (do ktorého väzenského zariadenia) budú následne prepravení.

eskortné stredisko ▪ miesto prechodného zvozu odsúdených ▪ Prechodné miesto, kam sa sústreďujú odsúdení/obvinení pri presunoch na súdne

procesy či do iného ÚVTOS/ÚVV, odtiaľ sú potom rozvážaní ďalej do cieľového zariadenia.

eskortovať (preeskortovať) niekoho niekam ▪ prepraviť osobu na iné miesto v sprievode polície alebo príslušníkov ZVJS ▪ Previezť napríklad väznenú osobu do iného väzenského zariadenia, na súdny proces, do zdravotného zariadenia mimo aktuálneho väzenského zariadenia.

eskorťák ▪ príslušník eskorty napríklad väznených osôb ▪ Príslušník (tu) ZVJS spravidla z oddelenia ochrany, ktorý sprevádza obvinených na súdnych procesoch, zdravotných prehliadkach, prevozoch do iného zariadenia a pod. ► **Syn.** CESTÁK/CESTOVKÁR. ► **Pozri aj:** ESKORTA 2.

espé ▪ zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (z iniciálovej skratky SP) ▪ Zákon sa vzťahuje na konanie, v ktorom o právach, právom chránených záujmoch alebo povinnostiach občanov a organizácií rozhodujú v oblasti štátnej správy ministerstvá a iné ústredné orgány štátnej správy, orgány NR SR a iné orgány štátnej správy. Zákon sa venuje definícii správneho orgánu a účastníkov konania, priebehu konania, preskúmaniu rozhodnutí či výkonu rozhodnutí.

espétécé ▪ skutková podstata trestného činu (z iniciálovej skratky SPTČ) ▪ Súhrn konkrétnych znakov, ktoré charakterizujú určité ľudské správanie ako trestný čin. Patria sem objekt trestného činu, objektívna stránka trestného činu, páchatel (subjekt) trestného činu a subjektívna stránka trestného činu. Napríklad v prípade trestného činu krádeže je objektom trestného činu vlastníctvo (cudzía vec je hmotný predmet útoku). Objektívna stránka spočíva v konaní páchatela, ktorý si prisvojí cudziu vec tým, že sa jej zmocní a spácha čin niektorým zo spôsobov, ktoré sú vymedzené v § 212 ods. 1 písm. a) – g). Subjektom je ktorákoľvek trestne zodpovedná osoba. Subjektívna stránka je, či išlo o úmyselné konanie zo strany páchatela.

estéenka ▪ slovenská technická norma (z iniciálovej skratky STN) ▪ Norma, ktorá poskytuje pravidlá, smernice, pokyny alebo charakteristiky činností alebo ich výsledky, ktoré zabezpečujú, aby materiály, výrobky, postupy a služby vyhovovali danému účelu, v danom čase a v danom stupni rozvoja vedy a techniky. Porov. STN EN ISO/IEC 17025 Všeobecné požiadavky na kompetentnosť skúšobných a kalibračných laboratórií (EN ISO/IEC 17025).

estépé ▪ **služobná telesná príprava (z iniciálovej skratky STP)** ▪ Telesný tréning policajtov zameraný na silovú a vytrvalostnú zdatnosť, zahŕňa napríklad beh, skok z miesta, hmaty, chvaty.

esvé/esvéčko ▪ **služobné voľno (z iniciálovej skratky SV)** ▪ Služobné voľno policajta, ktoré mu je poskytnuté napríklad na výkon funkcie nezlučiteľnej s vykonávaním štátnej služby; na výkon funkcie v odborovom orgáne a pod.

esvé ▪ **súdne vyhostenie (z iniciálovej skratky SV)** ▪ Vyhostenie cudzinca podľa zákona o pobyte cudzincov na území SR. ► **Pozri aj:** ÁVÉČKA, CUDZINA, HRANIČIAR, PÉZET.

esvété ▪ **spoločný vyšetrovací tím (z iniciálovej skratky SVT)** ▪ Ide o tímy presadzovania práva a justičné tímy zriadené spoločne národnými vyšetrovacími agentúrami EÚ na riešenie cezhraničnej trestnej činnosti. Spoločné vyšetrovacie tímy koordinujú vyšetrovanie a trestné stíhanie vedené paralelne vo viacerých krajinách. Tímy tvoria policajti z viacerých členských štátov. ► **Syn.** DŽIT, JÉITÉ, JITKO.

ešdéóčko ▪ **špeciálne dopravné oddelenie (z iniciálovej skratky ŠDO)** ▪ Špeciálne dopravné oddelenie, ktoré vykonáva dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky na celom území SR, pričom sa zameriava na najzávažnejšie porušenia pravidiel cestnej premávky. ► **Syn.** KOBRA, PUMA. ► **Pozri aj:** KOBRAK, PUMAK.

ešeska ▪ **evidenčno-štatistický systém kriminality (z iniciálovej skratky EŠSK)** ▪ Informačný systém PZ určený na štatistický zber a vyhodnocovanie kriminality.

eškápé/eškápéčka/eškápéčko ▪ **preukaz člena Športového klubu polície (z iniciálovej skratky ŠKP)** ▪ Preukaz športovca, člena Športového klubu polície, ktorý združuje desať športových oddielov (napríklad hokej, streľbu, rýchlostnú kanoistiku, krasokorčuľovanie, kickbox atď.).

ešpépé ▪ **štandardné pracovné postupy (z iniciálovej skratky ŠPP)** ▪ Akreditované štandardné pracovné postupy v KEÚ PZ podľa požiadaviek STN EN ISO/IEC 17025, ktoré sú pravidelne preverované nezávislými (externými) akreditačnými orgánmi. V podmienkach SR je to Slovenská národná akreditačná služba.

ešpétékar/ešpétékár ▪ štátny príslušník tretej krajiny (z iniciálovej skratky ŠPTK) ▪ Cudziniec, štátny príslušník krajiny, ktorá nie je členským štátom EÚ (teda nie je občanom EÚ ani rodinným príslušníkom občana EÚ). Tiež nie je príslušníkom iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskej konfederácie, alebo ide o osobu bez štátnej príslušnosti. ► **Syn.** TRETIAK.

eurodak ▪ európska databáza daktyloskopických odtlačkov (**eurodac**) ▪ Počítačový systém slúžiaci na uchovávanie, spracovávanie, prenos a porovnávanie odtlačkov prstov žiadateľov o azyl, cudzincov zadržaných pri nelegálnom prekračovaní vonkajších hraníc EÚ a cudzincov zadržaných počas nelegálneho pobytu na území štátov EÚ. ► **Pozri aj:** AFIS, ÁBÉPÉES(KO), BÉDÉCÉ(ČKO), KODIS, TES.

É

éčko 1 ▪ **zbrojný preukaz skupiny E** ▪ Zbrojný preukaz skupiny E, v rámci ktorého je povolené držanie zbrane a streliva na športové účely. ► **Pozri aj:** ÁČKO 2, BÉČKO 1, CÉČKO 1, DÉČKO 1, EFKO 1.

éčko 2 ▪ **hodnotenie policajta na stupni „uspokojivo“** ▪ Piaty stupeň v 6-stupňovom hodnotiacom systéme príslušníkov PZ. ► **Pozri aj:** ÁČKO 5, BÉČKO 3, CÉČKO 3, DÉČKO 4, EFIX.

é sedem ▪ **pohonné hmoty podľa značky E7** ▪ Označenie pohonných hmôt ako typu zásielky, ktorý sa preváža vlakom, napríklad sa hovorí „na koľaji 8 je päť cisterien é sedem“. ► **Pozri aj:** ZÁSIELKA, ŽELEZNIČIAR.

F

fajka ▪ **policajt, ktorý má výhody** ▪ Policajt, ktorý má vďaka dobrým vzťahom s vedením, resp. s ľuďmi vo vyšších funkciách, výhody. ► **Pozri aj:** TLAČENKA.

falzo ▪ **1. evidencia falzifikovaných dokladov** ▪ Informačný systém obsahujúci falšované alebo pozmenené doklady. ▪ **2. páchatel' ekonomickej trestnej činnosti, ktorý sa zameriava na falzifikáty** ▪ Falšovateľ, falzifikátor, ktorý falšuje, robí napodobeniny a vydáva ich za pravé.

fan rádio ▪ **prenosná rádiostanica (vysielačka)** ▪ Označenie pre vysielacku, ktorá sa používa na OO PZ v Topoľčanoch.

fantómová preprava ▪ **fiktívna, fingovaná preprava tovaru kamiónom policajtními odborami ekonomickej kriminality** ▪ Fiktívna, fingovaná preprava tovaru (jazda prázdnych kamiónov), ktorú realizujú policajti špecializujúci sa na ekonomickú kriminalitu a jej cieľom je fingovať prepravu vecí, ktoré mali byť predmetom obchodu a na základe obchodovania s nimi si daňové subjekty uplatňujú nelegálny odpočet DPH. ► **Pozri aj:** EKONOMIKÁR, EKONÓM, KRIMINÁLKA.

federál ▪ **druh obušku** ▪ Dlhá biela valcovitá mechanická zbraň na boj zblízka. Dnes sa už nepoužíva. ► **Pozri aj:** BENDREK/PENDREK, DOČAHOVÁK, OBUCH, PELENDREK, TELESKOP, VIPERA.

fehýr ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

fena/efena ▪ **FN 303 zbraň s nesmrtiacim účinkom** ▪ FN 303 je nesmrtiaca samonabíjacia pneumatická zbraň vyvinutá spoločnosťou Fabrique Nationale d' Herstal. Náboje FN 303 sa pri náraze zničia, čím sa eliminuje riziko zranenia.

feleše 1 ▪ **fajčivo chudobných väzňov** ▪ Vysušené vylúhované lístky čaju, ktoré chudobní väzni používajú ako fajčivo.

feleše 2 ▪ **zakázaná omamná látka vo väzení** ▪ Tabletky s omamným účinkom, ktoré sa ilegálne používajú v ÚVV či ÚVTOS.

figurant ▪ **pomocná osoba pri výcviku policajných psov** ▪ Pomocná osoba na cvičisku psovoda so psom, ktorá predstavuje páchatela. Toho musí pes rôznymi spôsobmi chytiť, zastaviť a zneškodniť. Figurant spolupracuje so psovodmi aj pri nácviku záchranných prác. Môže ním byť policajt alebo aj vyškolený civil.

fíkcia ▪ fikcia doručenia ▪ Spôsob doručenia písomnosti, keď adresát túto zásielku osobne neprevezme, ale prevezme ju podľa Trestného poriadku iná dospelá osoba, ktorá býva v spoločnej domácnosti s adresátom a adresátovi túto zásielku odovzdá. Tiež môže ísť o situáciu, keď sa zásielka vráti OČTK alebo súdu ako neprevzatá. V takýchto prípadoch sa zásielka považuje za doručenú. ► **Pozri aj:** DORUČOVANIE.

filcovanie/filcung ▪ 1. prehliadka odsúdených osôb a cieľ ▪ Osobná prehliadka odsúdených osôb a prehliadka osobných vecí a cieľ, pri ktorej sa im odnímajú zakázané predmety. Pri osobnej prehliadke sa odsúdení vyzliekajú donaha, vykladajú na deku na zem všetky svoje veci a majú urobiť drep, aby sa skontrolovalo, či niečo nepáskujú. ► **Pozri aj:** CIGÁNSKY DEŇ, PÁSKOVAŤ 1. **2. kompletná kontrola** ▪ Kompletná prehliadka osoby, motorového vozidla, bytu alebo nebytového priestoru. ► **Pozri aj:** KÁÓČKO, KÁEL, KÁEMVÉ.

finančák ▪ policajt finančnej polície ▪ Príslušník PZ, ktorý sa zameriava na špecifickú skupinu trestných činov v ekonomike, páchaných na úseku daní a na trhu s financiami. ► **Pozri aj:** ESJÉEPÉ.

fírer ▪ riaditeľ väzenského zariadenia ▪ Riaditeľ zariadenia na výkon trestu odňatia slobody či na výkon väzby.

fízel ▪ policajt ▪ Familiárne označenie policajta. ► **Syn.** CAJT, FLOJF, CHLPATÝ, PANGLA, POLIŠ, ŽABA/ŽABKA/ŽABKÁRE, ŽANDÁR.

flajster ▪ rozhodnutie o treste odsúdenej osoby ▪ Písomné rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu odsúdenej osobe, písomné pokarhanie za menej závažný priestupok. Za závažnejší priestupok alebo za opakovanie priestupku (napríklad koňovania) dostáva odsúdený prísnejší trest. ► **Syn.** KÁZENĀK. ► **Pozri aj:** KOŇOVANIE.

flojf ↗ fízel

fono ▪ 1. odvetvie kriminalistickej fonoskopie ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá komplexným skúmaním zvukových záznamov predkladaných v digitálnej forme (v minulosti boli predkladané aj v analógovej forme), ktoré súvisia s trestnou činnosťou. **2. oddelenie analýzy dát KEÚ PZ** ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva fonoskopické expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, GENETIKA, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, ME-

CHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

fonogram ▪ **hromadné oznámenie informácie** ▪ Hromadné oznámenie informácie vo vnútri PZ, napríklad mailom alebo vysielacťou.

frčky ▪ **hodnostné označenia – insígnie** ▪ Hviezdičky, ktoré sa nachádzajú na náplečníkoch uniforiem PZ a vypovedajú o hodnosti daného policajta.

frutto ▪ **marihuana** ▪ Sušené listy konopy indickej používané pre ich omamné, psychiku ovplyvňujúce účinky; mäkká, ľahká droga. ► **Syn.** BAGA, BAFKA, DAGGA, HOKEJKY, TRÁVA, ZELENÝ SHIT.

funkcia ▪ **1. pracovná funkcia na riadiacej pozícii** ▪ Pracovné zaradenie, napríklad riaditeľ, zástupca riaditeľa, vedúci oddelenia. **2. osoba so služobným zaradením na riadiacej funkcii** ▪ Funkcionár (vedúci pracovník) PZ, napríklad riaditeľ, zástupca riaditeľa, vedúci oddelenia.

fúkačka ▪ **1. podrobenie niekoho dychovej skúške** ▪ Vykonanie dychovej skúšky kontrolovaného vodiča dopravným policajtom. ► **Syn.** DYCHOVKA. ► **Pozri aj:** DRÄGER. **2. zápis o vykonaní dychovej skúšky** ▪ Zápis, číselný údaj o nameranom množstve alkoholu v krvi vodiča, ktorý podstúpil dychovú skúšku na alkohol.

fyzicky ▪ **previerky fyzickej zdatnosti** ▪ Testovanie výkonnosti a telesnej zdatnosti policajta (súčasťou testovania u mužov je beh na 100 m, skok z miesta, ľah/sed (za 2 min.), zhyby opakované, beh 12 min. a plávanie 100 m. Súčasťou testovania u žien je beh na 50 m, ľah/sed (za 2 min.), zhyby výdrž, beh 12 min. a plávanie 100 m. ► **Syn.** PÉEFZET, PREVIERKY.

G

gáter/káter ▪ **mrežové dvere vo väzenskom zariadení** ▪ Mrežové dvere umiestnené pred dverami ciel vo väzenskom zariadení a medzi oddeleniami na chodbách, ktoré zabraňujú voľnému pohybu väznených osôb. ► **Pozri aj:** GÁTRAK, VRAZIŤ NIEKOHO ZA GÁTER.

gátrak ▪ **klúč do gátrových (mrežových) dverí** ▪ Klúč do mrežových dverí vo väzenskom zariadení. Podľa tvaru sa rozlišuje napríklad *emkový klúč*

(v tvare M), *iksový kľúč* (v tvare X) či *wéčkový kľúč* (v tvare W). ► **Pozri aj:** GÁTER/KÁTER, VRAZIŤ NIEKOHO ZA GÁTER.

geláč ▪ **LSD** ▪ Dietylamid kyseliny lysergovej, silná halucinogénna látka. ► **Syn.** LÍSTOK NA LET, TRIP, ŽIRAFA.

genetika ▪ **1. odvetvia kriminalistickej biológie a kriminalistickej genetickej analýzy** ▪ Odvetvia, ktoré sa zaoberajú vyhľadávaním, zaistovaním, skúmaním a vyhodnocovaním biologických stôp ľudského a zvieracieho pôvodu. ► **Syn.** BIOLÓGIA, DÉENÁČKA. **2. oddelenie biológie a genetickej analýzy KEÚ PZ** ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva biologické expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKÁ, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

glock ▪ **značka rakúskej zbrane** ▪ Samonabíjacia pištoľ, ktorú má v súčasnosti vo výzbroji značná časť PZ. ► **Pozri aj:** ČEZETA, OSEMDESIAT-DVOJKA.

gong ▪ **druh terča** ▪ Ocelový strelecký terč na cvičných streľbách policajtov v priemere cca 10 cm. ► **Pozri aj:** ČERNOCH/ČERNOŠKO, HRUŠKA, POPER, SVOKRA, VAJÍČKO 2.

guma ▪ **policajt vyžadujúci striktnú profesionalitu a služobnú zdvorilosť** ▪ Policajt, ktorý prísne vyžaduje dodržiavanie služobnej zdvorilosti (napríklad pochodovať, zdraviť sa rukou – salutovať atď.).

gumovať ▪ **vykonávať pešiu hliadkovú službu** ▪ Vykonávať dlhú pešiu hliadkovú službu, pri ktorej policajt derie (gumový) podrážku topánok.

grafická ▪ **1. odvetvie kriminalistického skúmania dokumentov** ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá technickým skúmaním dokumentov s cieľom zistiť ich pravosť, pôvod, ich históriu, analyzovať materiály a zariadenia použité na ich vyhotovenie. **2. oddelenie skúmania dokumentov KEÚ PZ** ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva kriminalisticko-technické skúmanie dokladov, listín, cenín a platidiel. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKÁ, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

H

haf-haf ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

háes ▪ **hliadková služba (z iníciaľovej skratky HS)** ▪ Služba, ktorou sa predchádza a zabraňuje porušovaniu verejného poriadku, alebo ak bol už verejný poriadok porušený, je vykonávaná činnosť na jeho obnovu. Hliadka vykonáva hliadkovú službu pešo či so služobným dopravným prostriedkom (napríklad motorovým vozidlom). Hliadkou sa rozumie policajt, alebo niekoľko policajtov v rovnošate, prípadne v občianskom odeve, ktorí plnia úlohy v zmysle zákona o obecnej polícii. ► **Pozri aj:** HLIADKAR, IPSÁK, OBCHÁDZKAR/OBCHÔDZKAR, PEŠKA, ŠLAPKA 2.

háeljednotka, háeldvojka ▪ **špecializovaný policajný pes (z iniciál HL1, HL2)** ▪ Policajný pes špecializovaný na vyhľadávanie akceleratorov horenia/horiacich látok. Číselný údaj v značke špecializácie signalizuje výkonnostný stupeň a písmená sú iniciálami špecializácie.

herák ▪ **heroín** ▪ Narkotická látka vyrábaná z morfia. ► **Syn.** BROWN SUGAR, HERODES, THAJSKÁ KOČKA, WHITE LADY.

herodes ➤ **herák**

hilzňa ▪ **prázdna nábojnica** ▪ Prázdna nábojnica po výstrele zo zbrane, ktorá napríklad pri opakovacích zbraniach vyletí prázdna bokom, ale pri bubnových zásobníkoch zostáva v bubne. ► **Pozri aj:** ÓCÉES, SUŠIŤ, VČELA.

hit ▪ **zhoda v pátracích systémoch** ▪ Zhoda v systéme pri pátraní. Hovorí sa napríklad „máme hit“ – máme zhodu s hľadanou osobou alebo vecou či dokladom v systéme, ktoré sme práve našli. ► **Pozri aj:** CÉELKA/CÉELKÁ(ČKA), LUSTRÁK, PATROS, PATRVECI, PATRDOC.

hladké zadržanie ▪ **zadržanie páchatela (na cvičisku figuranta) policajným psom** ▪ Zadržanie/zastavenie/znehybnenie osoby (figuranta na cvičisku alebo reálneho páchatela v akcii), ktorý uteká smerom od psa. Ide o zadržanie zákusom do rukáva danej osoby, prípadne pes sa aj labami zaprie

do tejto osoby, niekedy ju aj zvalí na zem, aby ju celkom zastavil. ► **Pozri aj:** FIGURANT, RUKÁV, RINGO, ZÁKUS.

hliadkar ▪ **policajt v hliadkovej službe** ▪ Policajt vo funkcii referenta OO PZ vykonávajúceho predovšetkým hliadkovú službu v teréne; má zodpovednosť za poriadok a bezpečnosť na vymedzenom území. ► **Syn.** IPSÁK, PEŠKA, ŠLAPKA 2. ► **Pozri aj:** HÁES, OBCHÁDZKAR/OBCHÔDZKAR.

hokejky ▪ **marihuana** ▪ Sušené listy konopy indickej používané pre ich omamné, psychiku ovplyvňujúce účinky; mäkká, ľahká droga. ► **Syn.** BAGA, BAFKA, DAGGA, FRUTTO, TRÁVA, ZELENÝ SHIT.

hradla ▪ **nástroj na meranie rýchlosti vystrelených striel** ▪ Nástroj, ktorý umožňuje merať rýchlosti projektív guľových, brokových, vzduchových, paintballových, airsoftových zbraní a tiež šípov. ► **Pozri aj:** BALISTIKA.

hraničiar ▪ **príslušník hraničnej a cudzineckej polície** ▪ Policajt, ktorý vykonáva svoju činnosť najmä na pohraničných územiach, zaoberá sa cudzincami, overuje doklady. ► **Syn.** ÚHÁČEPÉ. ► **Pozri aj:** ÁVÉČKA, CUDZINA, ENJÉBÉEM(KA), ESVÉ, ÍŠŤ VYBAVOVAŤ, PÉZET.

hruška ▪ **cieľový priestor na terči** ▪ Vyznačený cieľový priestor na terči s ľudskou postavou pri cvičných streľbách policajtov, pripomínajúci tvarom hrušku. ► **Pozri aj:** ČERNOCH/ČERNOŠKO, GONG, POPER, SVOKRA, VAJÍČKO 2.

humusáky ▪ **tepelné vložky do maskáčov** ▪ Termovložka do starých typov pracovných rovnošiat. ► **Pozri aj:** IHLIČIAKY, MASKÁČE, PRACÁKY, OSEMDESIATPÄŤKA.

hviezdny prach ▪ **fencyklidín, halucinogénna droga** ▪ Pôsobí veľmi povzbudzujúco, vedie k omamným stavom s pocitom všemohúcnosti, halucináciám a strate zmyslu pre realitu. Medzi jej vedľajšie účinky patrí nevysspytateľné a čudné správanie, ktoré môže vyvrcholiť násilnosťami. ► **Syn.** ANJELSKÝ PRACH.

CH

chémia ▪ **1. odvetvia kriminalistickej chémie, kriminalistickej toxikológie a kriminalistickej požiarnej chémie** ▪

Odvetvia, ktoré sa zaoberajú skúmaním chemických a fyzikálno-chemických vlastností materiálov, prostredia a dejov dôležitých pre dokazovanie v trestnom konaní, skúmaním omamných látok, psychotropných látok a prekursorov, skúmaním miesta činu – požiariska, laboratórnym skúmaním chemických stôp z požiariska, interpretáciou výsledkov skúmania a ich prezentáciou v trestnom konaní.

2. oddelenie chémie a toxikológie KEÚ PZ ▪ Pracovisko KEÚ PZ vykonávajúce chemické expertízy. ► **Syn.** TOXIKOLÓGIA. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GRAFIKA/GRAFICKÁ, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKÁ, PÍSMA, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

chlievik ▪ **priečnik s konkrétnym menom** ▪ Priečnik s menovkami príslušných policajtov, v ktorých má každý z nich pridelené písomnosti na prácu. ► **Syn.** KRMÍTKO.

chlpatý ▪ **príslušník PZ, policajt** ▪ Neformálna prezývka policajta. ► **Syn.** CAJT, FLOJF, FÍZEL, PANGLA, POLIŠ, ŽABA/ŽABKA/ŽABKÁRE, ŽANDÁR.

chodbár/chodbový ▪ **dozorca, pochôdzkar vo väzenskom zariadení** ▪ Chodbový dozorca v ústave na výkon väzby alebo na výkon trestu odňatia slobody, ktorý napríklad cez priezory na dverách ciel kontroluje, či je vnútri všetko v poriadku. ► **Syn.** KUKUČKÁR.

chránenka ▪ **chránená osoba** ▪ Osoba, pri ktorej je nevyhnutná zvýšená ochrana jej práv. Podľa Trestného zákona ide o dieťa (osoba mladšia ako 18 rokov), tehotnú ženu, blízku osobu, odkázanú osobu, osobu vyššieho veku (osoba staršia ako 60 rokov), chorú osobu, osobu používajúcu ochranu podľa medzinárodného práva, verejného činiteľa a svedka, znalca, tlmočníka alebo prekladateľa.

chytiť rybu ▪ **1. zastaviť vozidlo a sankcionovať šoféra za porušenie dopravných predpisov** ▪ Zastaviť vozidlo a sankcionovať šoféra (napríklad

klad pokutovať ho) za porušenie dopravných predpisov, napríklad na diaľnici.
2. chytiť páchatela ▪ Chytiť osobu, ktorá spáchala zločin či prečin.

I

ičko 1 ▪ **Úrad inšpekčnej služby – inšpekcia** ▪ Osobitná súčasť PZ s pôsobnosťou pre celé územie SR na odhaľovanie, vyšetrovanie a skrátené vyšetrovanie trestných činov príslušníkov ozbrojených bezpečnostných zborov.
► **Syn.** INŠPEKCIA.

ičko 2 ▪ **osoba poskytujúca policajtovi informácie** ▪ Osoba poskytujúca informácie príslušníkom PZ, ktoré vedú k objasňovaniu trestnej činnosti. Obyčajne táto osoba pochádza z kriminálneho prostredia. ► **Syn.** DRBAN, INFORMÁTOR, KONFIDENT/KONFOŠ 1, 2, PRÁSKAČ.

ihličiačky ▪ **druh pracovného odevu policajta** ▪ Pracovná rovnošata policajta, ktorá sa používala pred dnešnými pracákmi. Na zateplenie v zime sa do nej vkladali vložky – humusáky. ► **Syn.** MASKÁČE. ► **Pozri aj:** HUMUSÁKY, OSEMDESIATPÄTKA, PRACÁKY.

informatika ▪ **1. odvetvie kriminalistickej informatiky** ▪ Odvetvie, ktoré skúma informačné vlastnosti dátových nosičov a digitálnych stôp nachádzajúcich sa na štandardných pamäťových médiách. Súčasťou skúmania je aj analýza hardvérových prostriedkov z hľadiska ich základnej funkčnosti.
2. oddelenie analýzy dát KEÚ PZ ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva informatické expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍS-MO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

informátor ▪ **osoba poskytujúca policajtovi informácie** ▪ Osoba poskytujúca informácie príslušníkom PZ, ktoré vedú k objasňovaniu trestnej činnosti. Obyčajne táto osoba pochádza z kriminálneho prostredia. ► **Syn.** DRBAN, IČKO 2, KONFIDENT/KONFOŠ 1, 2, PRÁSKAČ.

infožiadosť ▪ **žiadosť o poskytnutie informácií** ▪ Žiadosť o poskytnutie informácií podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám.
► **Syn.** DVESTOJEDENÁSTKA.

inšpekcia ▪ **Úrad inšpekčnej služby MV SR** ▪ Úrad inšpekčnej služby MV SR určený na vyšetrovanie trestných činov policajtov, príslušníkov ZVJS a príslušníkov Finančnej správy, nástupnícky útvar Sekcie kontrolnej a inšpekčnej služby MV SR. ► **Syn.** IČKO 1.

inštinktívka ▪ **strelba s krátkym primierením** ▪ Strelba na povel s obmedzeným časom na mierenie na terč počas streleckého výcviku. ► **Syn.** PUDOVÁ STREĽBA. **Opak:** MIERENKA. ► **Pozri aj:** PARKÚR.

I

íemzet ▪ **inštruktážno-metodické zamestnanie (z iniciálovej skratky IMZ)** ▪ Forma praktického vzdelávania zameraná na rôzne problematiky, napríklad na problematiku obchodovania s ľuďmi.

íespézet ▪ **informačný systém PZ (podľa iniciálovej skratky IS PZ)** ▪ Informačný systém PZ, v ktorom sa lustrujú (vyhľadávajú) informácie pri pátraniach. Tento systém pozostáva z viacerých čiastkových informačných systémov podľa subjektu pátrania, napríklad obsahuje IS pátrania po osobách a po totožnosti nájdených mŕtvol, IS pátrania po zbraniach, po dokladoch, po umeleckých dielach alebo po veciach. ► **Pozri aj:** CÉELKÁ(ČKA), LUSTRÁK, PÁTRAČKA.

íespatria/patrícija ▪ **informačný systém s názvom Patricia pre prokuratúru na administratívu a registráciu spisov** ▪ Informačný systém prokurátorskej trestnej a civilnej agendy, používaný na získavanie a poskytovanie informácií v súvislosti s výkonom prokurátorského dozoru a oprávnení prokurátora v boji proti kriminalite. Poskytuje informácie o stave, priebehu a výsledkoch prokurátorskej trestnej agendy. Umožňuje tvorbu, archivovanie a elektronické odosielanie rozhodnutí prokurátora.

ípéčka ▪ **IP adresa (z iniciálovej skratky IP – Internet Protocol)** ▪ Adresa každého zariadenia pripojeného k počítačovej sieti používajúceho Internet Protocol. Výraz sa používať v oblasti počítačovej kriminality.

ipsák ▪ **policajt v hliadkovej službe (z iniciálovej skratky IPS – inšpektor poriadkovej služby)** ▪ Policajt vo funkcii referenta OO PZ vykonávajúceho predovšetkým hliadkovú službu v teréne; má zodpo-

vednosť za poriadok a bezpečnosť na vymedzenom území. ► **Syn.** HLIADKAR, PEŠKA, ŠLAPKA 2. ► **Pozri aj:** HÁES, OBCHÁDZKAR/OBCHÔDZKAR, ÚZEMÁR/ÚZEMÁK.

ísť vybavovať ▪ ísť vykonávať hraničnú kontrolu ▪ Ísť vykonávať hraničnú kontrolu, ktorá sa realizuje na hraničných priechodoch, aby sa osobám, vrátane ich dopravných prostriedkov a predmetov v ich držbe, mohol povoliť vstup na územie členských štátov EÚ, alebo aby smeli toto územie opustiť. ► **Pozri aj:** CUDZINA, HRANIČIAR.

ítepka/ítepéčka ▪ informačno-technický prostriedok na zaznamenávanie audiovizuálneho záznamu (z iniciálovej skratky ITP) ▪ Prostriedok používaný na záznam obrazu, zvuku alebo telekomunikačnej prevádzky utajovaným spôsobom so súhlasom sudcu. ► **Pozri aj:** DAŤ NIEKOHO NA UŠI, MAŤ NA NIEKOHO LINKU.

J

jadro ▪ jadrový materiál ▪ Jadrový materiál, napríklad jadrový odpad, jadrové palivo, ktoré sa preváža ako zásielka cez železnice. ► **Pozri aj:** DOPROVODY, ZÁSIELKA, ŽELEZNIČIAR.

jahoda ▪ svetelnovýstražné, alebo zvukovo-svetelné zariadenie ▪ Špeciálne odnímateľné svetelné, resp. zvukovo-svetelné výstražné zariadenie; maják, obyč. červenej farby, ktorý sa umiestňuje na strechu služobného motorového vozidla neoznačeného príslušnosťou k PZ. Používa sa na vynucovanie práva prednostnej jazdy alebo na zastavovanie vozidiel. ► **Pozri aj:** BLESKY, DISKOTÉKA, MAJÁK, SIGNÁLKY, VRZ.

jazyk/jazykovka ▪ 1. odvetvie kriminalistickej jazykovej expertízy ▪ Odvetvie, ktoré sa venuje skúmaniu významovo ucelených textov napísaných v slovenskom jazyku, vyhotovených akýmkoľvek druhom písma, ktorých autor je neznámy, resp. je akýmkoľvek spôsobom spochybnený. **2. oddelenie písmostnalectva a jazykovej expertízy KEÚ PZ ▪** Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva jazykové a písmostnalecké expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFOR-

MATIKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

jedno kurča ▪ jeden gram marihuany ▪ Množstvo marihuany, ktoré zodpovedá dvom dávkam. Za obvykle jednorazovú dávku sa totiž považuje množstvo zodpovedajúce 500 mg (0,5 g) vysušenej marihuany.

jednotkár ▪ odsúdený umiestnený na otvorenom oddelení v ÚVTOS

▪ Odsúdený, ktorý je umiestnený v diferenciačnej skupine A v ÚVTOS s minimálnym stupňom stráženia, na ktorom majú odsúdení zmiernený režim. ► **Syn.** ÁČKÁR 2. ► **Pozri aj:** ÁČKO 4, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKAR 2, CÉČKO 2, DÉČKAR, DOŽIVOŤÁK, DVOJKÁR, ŠTVORKÁR, TROJKÁR.

jéité ▪ Spoločný vyšetrovací tím (z angl. Joint Investigation Team) ▪

Tímy presadzovania práva a justičné tímy zriadené spoločne národnými vyšetrovacími agentúrami EÚ na riešenie cezhraničnej trestnej činnosti. Spoločné vyšetrovacie tímy koordinujú vyšetrovanie a trestné stíhanie vedené paralelne vo viacerých krajinách. Tímy tvoria policajti z viacerých členských štátov.

► **Syn.** DŽIT, ESVÉTÉ, JITKO.

jitko ↗ jéité

K

kabelka ▪ stará (dnes už nepoužívaná) vysielacia ▪ Vysielacia s teleskopickou anténou vo veľkosti kabelky, ktorú nosievali policajti v koženom puzdre na pleci ako kabelku.

kadet ▪ nováčik v PZ ▪ Nováčik v PZ v istom druhu štátnej služby, ktorý ešte neabsolvoval policajnú školu a štátnu službu v priamom výkone vykonáva len v rámci praxe v sprievode skúsenejších policajtov. ► **Syn.** BAŽANT 1, MYŠ, UCHO.

kanady ▪ obuv určená na použitie k polnej rovnošate ▪ Vysoké šnurovacie športové topánky (hnedé pre dôstojníkov a čierne pre príporčícke hodnosti).

kanibal ▪ **mentálne aj sociálne deficitný väzeň** ▪ Väzeň s mentálnym a sociálnym znevýhodnením.

kantína ▪ **tu väzenský bufet** ▪ Predajňa potravín a drogistického tovaru v ústave na výkon väzby alebo ústave na výkon trestu odňatia slobody.

kasár ▪ **vykrádač pokladní, trezorov** ▪ Páchateľ zaoberajúci sa krádežami hotovosti či cenín z pokladní a trezorov. V súčasnosti ide skôr o zastaraný výraz.

kaser ▪ **z českého KASR – kapesní aerosólový rozprašovač** ▪ Súčasť výstroja každého policajta vo výkone služby. Slúži ako donucovací prostriedok a ako obrana proti napadnutiu agresívnym človekom, psom, na obranu proti divjej zveri, proti osobám pod vplyvom alkoholu a drog. ► **Syn.** SLZÁK. ► **Pozri aj:** OBUŠOK, TAZER/TEJZER.

kábé/kábéčko ▪ **kontrolný bod (z iniciálovej skratky KB)** ▪ Konkrétny bod státia policajtov, na ktorom nadriadený kontroluje policajtov. ► **Syn.** BODKA.

káblíkár/káblíkar ▪ **spojovací technik** ▪ Zamestnanec (tu polície) zabezpečujúci fungovanie spojovacích prostriedkov (telefónov, faxov, vysielaciek ap.), obyč. ide o opravára vysielaciek. ► **Syn.** DRÔTIKAR/DRÓTIKÁR, SPOJAR/SPOJÁR, TECHNIK 2.

káčko ▪ **kokain** ▪ Droga s euforizujúcim účinkom. ► **Syn.** CUKOR, KOKOS, KOKS, SNEH, SNIEŽIK.

kádéi ▪ **krajský dopravný inšpektorát (z iniciálovej skratky KDI)** ▪ Úrad, ktorý riadi a kontroluje činnosť okresných dopravných inšpektorátov, vykonáva dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou premávky na diaľnici, vybavuje v blokovom konaní priestupky na diaľnici, plní úlohy policajného orgánu v trestnom konaní o trestných činoch spáchaných v súvislosti s dopravnými nehodami na diaľnici, spolupôsobí pri kontrole technického stavu vozidiel v premávke na diaľnici atď. Krajský dopravný inšpektorát je oprávnený vykonávať svoju pôsobnosť aj na ostatných cestách. ► **Pozri aj:** ODI/ÓDÉI/ÓDÉÍ, SPRÁVKAR/SPRÁVKÁR.

káel ▪ **kontrolný lístok (z iniciálovej skratky KL)** ▪ Tlačivo, ktoré sa používa pri kontrole osoby alebo kontrole motorového vozidla. ► **Pozri aj:** FILCOVANIE/FILCUNG 2, KÁEMVÉ(ČKO), KÁOČKO.

káemvé(čko) ▪ 1. kontrola motorového vozidla (z iniciálovej skratky KMV) ▪ Kontrola samotného vozidla, kontrola totožnosti osôb vo vozidle, kontrola technického stavu vozidla, kontrola dodržiavania povinností vodiča atď. **2. tlačivo kontroly motorového vozidla ▪** Tlačivo, do ktorého sa vpisujú údaje o vykonanej kontrole motorového vozidla. ► **Pozri aj:** FILCOVANIE/FILCUNG 2, KÁEL, KÁOČKO.

káerpézet ▪ krajské riaditeľstvo PZ (z iniciálovej skratky KR PZ) ▪ Orgán polície, ktorého miesto pôsobenia je vymedzené územným obvodom kraja. PZ vykonáva pôsobnosť na celom území SR, ktoré je rozdelené na 8 krajov. ► **Syn.** KRAJ. ► **Pozri aj:** DVA LEVY, ÓOPÉZET, OERPÉZET.

káíčko ▪ kriminálna informácia (z iniciálovej skratky KI) ▪ Informácia, ktorá môže dopomôcť k objasneniu trestnej činnosti.

káočé/káopé ▪ člen samosprávy odsúdených, zo skratiek KOČ = kultúrno-osvetová činnosť či KOP = kultúrno-osvetová práca ▪ Člen samosprávy odsúdených v ústave na výkon trestu odňatia slobody zodpovedný za kultúrne a športové aktivity odsúdených.

káočko ▪ 1. kontrola osoby (z iniciálovej skratky KO) ▪ Bežný úkon kontroly totožnosti alebo oprávnenosti osoby na istý výkon (napríklad oprávnenosti viesť vozidlo). **2. tlačivo s názvom Kontrola osoby ▪** Tlačivo, do ktorého sa vpisujú údaje o vykonanej kontrole osoby. ► **Pozri aj:** FILCOVANIE/FILCUNG 2, KÁEL, KÁEMVÉ(ČKO), VAČKOVANIE.

kápéčko ▪ kriminálna polícia (z iniciálovej skratky KP) ▪ Úrad, ktorý tvoria operatívni príslušníci odboru kriminálnej polície, vyšetrovatelia a kriminalistickí technici. ► **Syn.** KRIMINÁLKA 2, ÓKÁPÉ. ► **Pozri aj:** OPERATÍVEC.

kávě ▪ krádež vlámaním (z iniciálovej skratky KV) ▪ Násilné vniknutie do uzavretého/uzamknutého priestoru s úmyslom kradnúť cudzí majetok. ► **Syn.** VLÁMAČKA.

kázeňák ▪ rozhodnutie o treste odsúdenej osoby ▪ Rozhodnutie o uložení disciplinárneho trestu odsúdenej osobe, písomné pokarhanie za menej závažný priestupok. Za závažnejší priestupok alebo za opakovanie priestupkov (napríklad koňovania) dostáva odsúdený prísnejší trest v samoväzbe, na tzv. samotke. ► **Syn.** FLAJSTER. ► **Pozri aj:** SAMOTKA, KOŇOVANIE.

kázetó/kazetáci ▪ **kriminálne závadová/é (chybná/é) osoba/y (z iniciálovej skratky KZO)** ▪ Osoba opakovane dopúšťajúca sa trestnej činnosti. V oficiálnych dokumentoch je tento profesionalizmus v súčasnosti už nahradzaný spojením záujmová osoba. V bežnej (neodbornej) reči sa táto osoba označuje ako recidivista.

kenela/kenelka ▪ **prepravka pre psa** ▪ Transportný box na prepravu psa napríklad v lietadle, vlaku, aute a pod.

keúčko/keučko ▪ **Kriminalistický a expertízny ústav PZ (z iniciálovej skratky KEÚ)** ▪ Organizácia, ktorej hlavnou náplňou je poskytovanie odbornej a znaleckej činnosti pre OČTK a súdy. Výsledkom tejto činnosti je znalecký úkon. Medzi ďalšie úlohy KEÚ PZ patrí aj školiaca činnosť, konzultačná činnosť či participovanie pri návrhoch zákonov a nariadení, ktoré spadajú do oblasti kriminalistiky. ► **Pozri aj:** ODBORKO, PREDBEŽKO 2, STANOVISKO, ZNALEČÁK.

kladač ▪ **pomocná osoba pri výcviku psov, ktorá kladie stopy** ▪ Ten, kto kladie pachové stopy a predmety na stope pre policajných psov. ► **Syn.** ŠEAPAČ. ► **Pozri aj:** STOPA.

klepetá ▪ **putá** ▪ Železné putá, ktoré sú súčasťou základnej výbavy každého policajta či príslušníka ZVJS. Slúžia na spútanie rúk zadržaných, eskortovaných ap. osôb. ► **Syn.** RETIAZKY. ► **Pozri aj:** ESKORTA.

klietka ▪ **priestor určený pre predvedené osoby** ▪ Určený priestor, obyčajne miestnosť pre predvedené osoby náležite zabezpečená proti úniku, do ktorej sa umiestňujú osoby bezprostredne po predvedení na útvar PZ na čas nevyhnutne potrebný na spracovanie úradného záznamu. Osoba sa následne odovzdá vyšetrovateľovi, alebo sa umiestni do cely policajného zaisťovania (CPZ). ► **Syn.** CIMRA, MREŽE. ► **Pozri aj:** CELA, CÉPEZETKA, ŠIFRA, ĽURMA, VÝSLUCHOVKA.

kliker ▪ **plastový signalizačný predmet psovoda** ▪ Plastový predmet pripomínajúci tvarom digitálny kľúč od auta so stláčacím gombíkom uprostred, ktorým psovod odklikáva/vydáva tukavý signál podobný zvuku pri zapínaní a vypínaní pera, že jeho pes úspešne vykonal istý cvik. ► **Pozri aj:** NAKLIKÁVAŤ.

kmín ▪ **zlodej „v malom“** ▪ Osoba, ktorá kradne (spravidla malé veci).
► **Syn.** ČORKAR/ČORKÁR, KOMPOTÁR, LOPKAR/LOPKÁR, VRECKÁR/VRECKAR, ŽIVAN.

kobra ▪ **špeciálne dopravné oddelenie** ▪ Špeciálne dopravné oddelenie, ktoré vykonáva dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky na celom území SR, pričom sa zameriava na najzávažnejšie porušenia pravidiel cestnej premávky. ► **Syn.** PUMA, EŠDÉÓČKO.

kobrák ▪ **príslušník špeciálneho dopravného oddelenia** ▪ Príslušník špeciálneho dopravného oddelenia, ktoré vykonáva dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky na celom území SR, pričom sa zameriava na najzávažnejšie porušenia pravidiel cestnej premávky. ► **Syn.** PUMA. ► **Pozri aj:** EŠDÉÓČKO, PUMÁK.

kodis ▪ **softvér na automatizované vyhľadávanie DNA profilov v národnej databáze DNA profilov (podľa iniciálovej skratky CODIS – z anglického Combined DNA Index System)** ▪ Databáza obsahuje profily vzoriek osôb v súvislosti s identifikáciou osôb na účely trestného konania, v súvisi s pátraniami po nezvestných osobách a s identifikáciou osôb neznámej totožnosti. ► **Pozri aj:** ÁBÉPÉES(KO), AFIS, BÉDÉCÉ(ČKO), EURODAK, TES.

kokaín chudobných ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

kokos/koks ▪ **kokaín** ▪ Droga s euforizujúcim účinkom. ► **Syn.** CUKOR, KÁČKO, KOKS, SNEH/SNIEŽIK.

koktavé železo ▪ **samopal vzor 58** ▪ Samopal vzor 58, útočná puška československej výroby, ktorá sa používa na ničenie živej sily a ľahko obrnených cieľov. Je to základná zbraň pechoty OS SR a zbraň zálohy OS ČR. Napriek tomu, že je to útočná puška, označuje sa ako samopal, lebo v čase vzniku sa termín útočná puška nepoužíval. ► **Syn.** KOSA, PADEOSMA, PÄŤDESIAT-OSMIČKA. ► **Pozri aj:** ŠKORPÍK/ŠKORPIÓN.

kolchoz ▪ **dohoda dvoch väzňov o vzájomnej pomoci** ▪ Dohoda dvoch väzňov o vzájomnej materiálnej pomoci v čase núdze.

kolotoč, kolobežka ▪ výstupný list policajta o vysporiadaní pri jeho odchode z PZ ▪ Dokument policajta odchádzajúceho z PZ potvrdzujúci vysporiadanie a odovzdanie všetkých pridelených a zverených hodnôt vrátane služobnej zbrane, preukazov, pečatidiel a hesiel.

kolok ▪ priskočné ▪ Pozornosť, ktorú policajt – nováčik prinesie do zamestnania pri nástupe, obyč. fľaša alkoholu. ► **Pozri aj:** BAŽANT 1.

kolúzna ▪ kolúzna väzba ▪ Väzba, keď je dôvodné podozrenie, že obvinený spáchal vyšetrovaný skutok a z jeho konania vyplýva obava, že bude pôsobiť na svedkov, znalcov alebo spoluobvinených, alebo bude inak mariť vyšetrovanie. ► **Syn.** BÉČKOVÁ VÄZBA. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 1, ÁČKOVÁ VÄZBA, BÉČKAR 1, CÉČKAR 1, CÉČKOVÁ VÄZBA, PREVENTÍVKA 3, ÚTEKOVÁ VÄZBA.

kompakt ▪ krátka guľová zbraň s menšou hlavňou ▪ Krátka zbraň určená na viditeľné, ale i skryté nosenie.

komparák ▪ komparačný mikroskop ▪ Prístroj na porovnávanie dvoch stôp (predmetov), napríklad v niektorých odvetviach KEÚ PZ. ► **Pozri aj:** KOMPARAČKA/KOMPARÁTOVŇA.

komparačka/komparátovňa ▪ komparačná miestnosť ▪ Miestnosť, v ktorej sa vykonáva porovnávanie na komparačných mikroskopoch, napr. v niektorých odvetviach KEÚ PZ. ► **Pozri aj:** KOMPARÁK.

kompotár ▪ páchatel' trestnej činnosti zameriavajúci sa na vlámania do pivníc ▪ Vlmač a vykrádač pivníc, kde bývajú odložené – okrem iného – kompóty. ► **Pozri aj:** ČORKAR/ČORKÁR, LOPKAR/LOPKÁR, VRECKÁR/VRECKAR, ŽIVAN.

konfera ▪ 1. generálna výzva všetkým hliadkam ▪ Vyhlásenie, ktorým operačný dôstojník naraz cez vysielaciu osloví všetky hliadky (hliadkujúcich policajtov) v kraji. Využíva sa pri vyhlasovaní pátrania po osobách alebo motorových vozidlách, či rôznych dôležitých oznamoch. **2. konferenčný hovor ▪** Konferenčný hovor v rámci telefonického porady.

konfident/konfoš ▪ 1. civilný donášač polícii ▪ Osoba, ktorá tajne donáša informácie policajtom. ► **Syn.** DRBAN, IČKO 2, INFORMÁTOR, PRÁSKAČ. **2. donášajúci väzeň ▪** Konfident, donášač, udavač, kto na niekoho (napríklad na druhého väzňa) donáša. ► **Syn.** NÁTER, PRÁSKAČ.

kongo ▪ maskáčový kabát ▪ Maskáčový kabát staršej výroby, napríklad kabát vzor 60 alebo kabát vzor 97. V súčasnosti sa už vo výkone služby nepoužíva, poznajú ho najmä starší policajti.

koniar/koníčkar ▪ policajt jazdnej polície ▪ Príslušník oddelenia jazdnej polície Odboru kynológie a hipológie PPZ, ktorý pracuje s koňmi. Príslušníci jazdnej polície na koňoch hliadkujú a podieľajú sa tiež na udržiavaní verejného poriadku pri masových a športových podujatiach (napríklad na futbalových zápasoch), na pátracích akciách, pri ochrane hraníc SR a ochrane hraníc EÚ v zmysle Schengenského dohovoru.

koňovanie ▪ výmenný obchod medzi väznenými osobami ▪ Ilegálna výmena či predaj potravín a iných vecí medzi väznenými osobami v zariadeniach na výkon väzby či na výkon trestu odňatia slobody. Presuny sa robia tak, že sa tovar (v igelitkách, ponožkách a pod.) spúšťa na niti z okna nadol do okna alebo na pevnom vlákne sa presúva do okna susednej cely. V prípade prichytenia nasleduje za túto zakázanú činnosť disciplinárny trest. ► **Pozri aj:** FLAJSTER, KÁZEŇÁK, SAMOTKA.

koristník ▪ špecializovaný policajný pes ▪ Policajný pes, ktorý má koristnícky a lovecký pud a podľa toho má usposobený výcvik (napríklad na báze „lovenia“ cvičného rukávu, preťahovaním sa o predmety a pod.). ► **Pozri aj:** DROGÁR, MŔTVOLKÁR, OBRANÁR, PREDMETÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

korytnačky ▪ 1. protiúderové komplety ▪ Špeciálne ochranné umelohmotné oblečenie policajtov, ktoré ich chráni pred údermi agresívnych ľudí či pred napadnutím agresívnymi zvieratami. ► **Syn.** PUKY. **2. policajti odetí v týchto kompletoch ▪** Policajti v tomto špeciálnom ochrannom oblečení. ► **Pozri aj:** ŤAŽKODENEC.

kosa ▪ samopal vzor 58 ▪ Označenie automatickej strelnej zbrane, samopalu vzor 58 podľa tvaru sklopnej pažby, ktorá pripomína kosu. ► **Syn.** KOKTAVÉ ŽELEZO, PADEOSMA, PÄŤDESIATOSMIČKA. ► **Pozri aj:** ŠKORPÍK/ŠKORPIÓN.

koska/kosatka ▪ príslušník krajského operačného strediska záchranej zdravotnej služby (z iniciálovej skratky KOS) ▪ Osoba, ktorá prijíma hovory na tiesňovej linke a vysíla posádky záchranných služieb na dané adresy.

kotercák ▪ **druh nákazlivého kašľa psa** ▪ Nákazlivý kašeľ psa. Policajný pes musí byť v prípade vzniku tohto ochorenia čím skôr prechodne vyradený z výcviku či služby a izolovaný od ostatných psov, aby ich nenakazil.

koterec ▪ **vychádzkový dvor vo väzenskom zariadení** ▪ Vychádzkový dvor v ÚVV alebo ÚVTOS.

krabica ▪ **motorové vozidlo rýchlej zdravotníckej pomoci – hovor. sanitka** ▪ Motorové zdravotnícke vozidlo určené na prednemocničnú starostlivosť o zranené alebo choré osoby počas transportu do zdravotníckeho zariadenia (nemocnice, kliniky a pod.). ► **Pozri aj:** LAPIDUSI.

kraj ▪ **krajské riaditeľstvo PZ** ▪ Orgán polície, ktorého miesto pôsobenia je vymedzené územným obvodom kraja. PZ vykonáva pôsobnosť na celom území SR, ktoré je rozdelené na 8 krajov. ► **Syn.** KÁERPÉZET. ► **Pozri aj:** ÓOPÉZET, OERPÉZET.

kraťas ▪ **poverený príslušník PZ** ▪ Poverený príslušník PZ, ktorý vykonáva skrátené vyšetrovanie o prečinoch, za ktoré osobitná časť Trestného zákona stanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou neprevyšujúcou 3 roky. ► **Syn.** POVERENÝ, SKRÁTENÁR/SKRÁTEŇÁK.

kravské ucho ▪ **visačka trojuholníkového tvaru pod osobným číslom policajta** ▪ Dnes už nepoužívaná náprsná kožená visačka, na ktorej bolo osobné číslo policajta. Používala sa na poľnej rovnošate vzor 85. ► **Pozri aj:** ČÉÓZETKO, ELEKTRICENKA, OSEMDESIATPÄTKA, ÓÉÉÉ, PLACKA, SLUŽOBÁK, VAJCO/VAJÍČKO.

krieda ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBŇÝCH, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

kriminálka ▪ **1. odbor kriminálnej polície okresného riaditeľstva PZ/krajského riaditeľstva PZ** ▪ Pracovisko, úrad, v ktorom pôsobia príslušníci kriminálnej polície. ► **Syn.** ÓKÁPÉ, KÁPÉ. ► **Pozri aj:** EKONÓM, EKONOMIKÁR, MAJETKÁR, NÁSILNÍK. **2. pracovníci služby kriminálnej polície** ▪ Operatívni príslušníci, policajti odboru kriminálnej polície, vyšetrovatelia a kriminalistickí technici, avšak hovorovo sa kriminálkou označujú v profesionálnej reči len operatívni pracovníci odboru kriminálnej polície. ► **Pozri aj:** ENJÉBÉENEM, KÁPÉČKO, KRIMINÁLKA, NAKA,

ÓKÁPÉ, OPERATÍVEC. **3. budova kriminálky** ▪ Sídlo odboru kriminálnej polície.

kripol ↗ kriminálka 2

krmítko ▪ **priečinok s konkrétnym menom** ▪ Priečinok s menovkami príslušných policajtov, v ktorých má každý z nich pridelené písomnosti na prácu. Hovoria si, že ich „krmia prácou“. ► **Syn.** CHLIEVIK.

krtko ▪ **človek, ktorý vynáša informácie** ▪ Osoba, ktorá vynáša informácie z PZ, alebo z kriminálnej skupiny.

krystal ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FE-HYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBŇÝCH, KRIEDA, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

kukátko/kukér ▪ **priezor na dverách cely** ▪ Priezor, cez ktorý dozorca v zariadení na výkon väzby alebo na výkon trestu odňatia slobody kontroluje vnútro cely, teda či je väznená osoba v poriadku a či nerobí zakázané činnosti. ► **Pozri aj:** KUKUČKÁR.

kukláč ▪ **policajt nosiaci pokrývku hlavy a tváre označovanú ako kukla** ▪ Kukláči sú policajti PPÚ so špeciálnym (protidrogovým, protiteroristickým ap.) zameraním a policajti Útvaru osobitného určenia PPZ. Kukla má ochrániť identitu týchto policajtov. ► **Syn.** ÚOÚČKAR, PÉPÉÚČKAR/PÉPÉÚČKÁR. ► **Pozri aj:** LYNX COMMANDO/LYNCH COMMANDO, ÚOÚ(ČKO) PÉPÉZET, PÉPÉÚ, RÝCHLA ROTA ČIPADEJLA.

kukučkár ▪ **dozorca, pochôdzkar vo väzenskom zariadení** ▪ Chodbový dozorca v ústave na výkon väzby alebo na výkon trestu odňatia slobody, ktorý cez priezory na dverách ciel kontroluje, či je vnútri všetko v poriadku. ► **Syn.** CHODBÁR. ► **Pozri aj:** KUKÁTKO/KUKÉR.

kupón ▪ **povolenie na vedenie služobných cestných motorových vozidiel** ▪ Povolenie, na základe ktorého môže policajt viesť služobné cestné motorové vozidlo. Získa ho po úspešnom zvládnutí kurzu, ktorý musí absolvovať každé dva roky. ► **Syn.** ERKO 4. ► **Pozri aj:** ERES(KO).

kvér ▪ **pištoľ** ▪ Staré neformálne označenie pištole. Zbraň, ktorej účinok sa dosahuje prostredníctvom strely – objektu s veľkou kinetickou energiou na

jednotku plochy. ► **Syn.** ŽELEZO. ► **Pozri aj:** SAPÍK, ŠKORPÍK/ŠKORPIÓN.

L

lángošiar ▪ **policajt dopravnej polície** ▪ Policajt vykonávajúci dohľad najmä nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. Dopravní policajti používajú zastavovací terčik, ktorý má podobu langoša. ► **Syn.** BIELE ČIAPKY, DOLAVÁK, DOPRAVÁK, PALACINKÁR/PALACINKAR, TRÚBKAR/TRÚBKÁR, VYBERAČ, VYMÁHAČ, VÝKOŇÁK, ZMRZLINÁR. ► **Pozri aj:** DIALNIČIAR/DIAENIČIAR, KÁDÉÍ, NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOVKÁŠ, ODI, ÓEŠKÁ, SPRÁVKAR/SPRÁVKÁR.

lapidusi ▪ **posádka motorového vozidla rýchlej zdravotníckej pomoci – hovor. sanitky** ▪ Posádka sanitky, ktorú tvoria minimálne dve primerane vyškolené osoby na poskytovanie ošetrovania a prepravu najmenej jedného pacienta na nosidlách. ► **Pozri aj:** KRABICA.

ležanka ▪ **lekárske povolenie väznenej osobe ležať** ▪ Špecifické povolenie od lekára, ktoré oprávňuje (chorú) osobu v ÚVV či ÚVTOS ležať aj vtedy, keď zdraví musia vstať (napríklad pri príchode príslušníka ZVJS do cely).

lístok na let ▪ **LSD** ▪ Dietylamid kyseliny lysergovej, silná halucinogénna látka. ► **Syn.** GELÁČ, TRIP, ŽIRAFÁ.

líniovka ▪ **pracovná porada expertov KEÚ PZ** ▪ Porada expertov jedného odvetvia (jednej línie) z viacerých pracovísk KEÚ PZ (Bratislava, Slovenská Ľupča, Košice).

lízatko ▪ **zastavovací terčik** ▪ Nástroj signalizačnej výbavy dopravného policajta, pomocou ktorého riadi dopravu na cestách a križovatkách (napríklad zdvihnutým terčikom vo zvislej polohe s natočenou červenou farbou zastavuje vozidlo, s terčikom vo zvislej polohe s natočenou zelenou farbou dáva signál na prejazd vozidiel ap.). ► **Syn.** PALACINKÁR(EŇ), PLÁCAČKA.

lodička ▪ **druh pokrývky hlavy policajtky** ▪ Policajná čiapka, ktorú používajú ženy obyčajne v dopravnej polícii. Čiapka má tvar papierovej lodičky a má zelenú farbu. ► **Pozri aj:** NULA SEDEM/NULA SEDMIČKA, BARETKA, BRIGADÍRKA, PLEMBÁK, ŠILTAČKA.

loch ▪ **ÚVTOS/ÚVV** ▪ Zariadenie, kam sa umiestňujú obvinení/odsúdení na výkon väzby alebo na výkon trestu odňatia slobody. Používa sa v spojeniach „ísť do lochu“, „byť (zavretý) v lochu“ a pod. ► **Syn.** BASA.

(o)lonžovať/vylonžovať ▪ **1. viesť koňa na lonži (dlhá vôdzka s otočnou karabínou) pripnutej na lonžovacej ohlávke** ▪ Kone sa najčastejšie lonžujú na piesku, koniar používa slovné povely ako „krok“, „klus“, „stoj“, „hop“ alebo zvukomalebné povely – cmukanie, „ššš“. Kôň je odmeňovaný za správne vykonanie povelu. **2. viesť psa na lonži pri nácviku obrany** ▪ Viesť pri cvičení na vôdzke psa do kruhu pri nácviku obrany.

lopata ▪ **odcudzená vec** ▪ Ukradnutý predmet, napríklad motorové vozidlo, ale aj mobil, kosačka, bicykel a pod. Z maďarského lopni – kradnúť alebo zo slangového lopovať (kradnúť). ► **Pozri aj:** LOPKÁR/LOPKAR.

lopkár/lopkar ▪ **zlodej „v malom“** ▪ Osoba, ktorá kradne (spravidla malé veci). ► **Syn.** ČORKAR/ČORKÁR, KMÍN, KOMPOTÁR/KOMPOTAR, VRECKÁR/VRECKAR, ŽIVAN. ► **Pozri aj:** LOPATA.

lovci lebiek ▪ **policajti Útvaru cieľového pátrania Úradu kriminálnej polície PPZ** ▪ Policajti Útvaru cieľového pátrania Úradu kriminálnej polície PPZ, ktorí vykonávajú cieľové pátranie po páchateloch v prípadoch závažnej trestnej činnosti a závažnej trestnej činnosti s medzinárodným prvkom. ► **Pozri aj:** CIELOVÁK, PÁTRAČ.

lustrák ▪ **výsledok prehľadávania v evidenciách** ▪ Výstup z prehľadávania („lustrovania“) nejakej osoby, veci, zbrane, motorového vozidla v úradných záznamoch/evidenciách pri vyšetrovaní súvislostí, motívov istých skutkov ap. ► **Pozri aj:** CÉELKA/CÉELKÁ(ČKA), REGOB.

lúpežka ▪ **lúpežné prepadnutie** ▪ Trestný čin, pri ktorom sa niekto násilím, alebo bezprostrednou hrozbou násilia chce zmocniť cudzej veci. ► **Syn.** ELPÉ/ELPÉČKO/ELPASO, LUPIENKA. ► **Pozri aj:** ELPEČKÁR.

lupienka ↗ **lúpežka**

Lynx commando/lynch commando ▪ **Útvar osobitného určenia PPZ** ▪ Špeciálny elitný policajný útvar, jediný na Slovensku. Keďže jeho príslušníci nosia kukly, sú označovaní aj ako kukláči. O nasadení policajtov služby osobitného určenia rozhoduje prezident PZ. Ich hlavné úlohy sú vykonávať služobné zákroky proti teroristom, únoscom osôb a dopravných prostriedkov, nebezpečným páchatelom organizovanej trestnej činnosti a páchatelom úmyselných obzvlášť závažných trestných činov. Zasahujú tiež na záchranných akciách, najmä pri živelných pohromách a katastrofách, veľkých dopravných nehodách a priemyselných haváriách. ► **Syn.** ÚÓÚ(ČKO), PÉ-PÉZET. ► **Pozri aj:** KUKLÁČ, PÉPÉÚ.

M

macko/mackó ▪ **eskortný opasok** ▪ Opasok, o ktorý sa reťazou pripínajú priložené (nasadené) putá. Ruky sú spútané k sebe spredu a sú zafixované vo výške pásu. Zamedzujú pohyb do určitej polohy bez možnosti ich zdvihnutí. Profesionalizmus vznikol na základe chôdze, ktorá pripomína medvediu chôdzu. ► **Syn.** MEDVEĎ.

maják ▪ **výstražné zvukové a svetelné zariadenie** ▪ Výstražné zariadenie na streche automobilov bezpečnostných a záchranných zložiek, ktoré používa typické zvukové znamenie doplnené zvláštnym výstražným modrým svetlom, alebo červeným svetlom, príp. ich kombináciou pri plnení špeciálnych úloh. Ide napríklad o policajné a hasičské autá či sanitky. ► **Syn.** SIGNÁLKY, VRZ. ► **Pozri aj:** BLESKY, DISKOTÉKA, JAHODA.

majetkár ▪ **policajt, ktorý sa špecializuje na majetkovú kriminalitu** ▪ Policajt špecializovaný napríklad na krádeže, poškodzovanie cudzej veci atď. ► **Pozri aj:** EKONOMIKÁR, EKONÓM, KRIMINÁLKA 1, NÁSILNÍK.

majetkový ▪ **majetkový priestupok** ▪ Priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, napríklad krádež, poškodzovanie cudzej veci a pod., ak škoda nepresiahne sumu 266 eur. Ak suma presiahne sumu 266 eur, skutok je posudzovaný ako trestný čin. ► **Syn.** PÄŤDESIATKA. ► **Pozri aj:** ZOP.

malina/maliňák ▪ plemeno policajného psa (z názvu Malinois) ▪ Plemeno belgického ovčiaka, inteligentného, učenlivého psa a výborného strážcu, ktorý sa využíva na výcvik obrany v policajných zložkách. ► **Syn.** BELGIČÁK. ► **Pozri aj:** ERDEL, PÁLEŇÁK, ROTVÍK, TERVÍK, VLKOŠEĎÁK.

marenie/marenka ▪ marenie výkonu úradného rozhodnutia ▪ „Trestný čin Marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 zák. č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon).“ ► **Pozri aj:** MARIČ.

marič ▪ osoba mariaca výkon úradného rozhodnutia ▪ Osoba dopúšťajúca sa trestného činu Marenie výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 zák. č. 300/2005 Z. z. (Trestný zákon). ► **Pozri aj:** MARENIE/MARENKA.

maskáče ▪ druh pracovného odevu policajta ▪ Pracovná rovnošata policajta, ktorá sa používala pred dnešnými pracákmi. Na zateplenie v zime sa do nej vkladali vložky – humusáky. ► **Syn.** IHLIČIAKY. ► **Pozri aj:** HUMUSÁKY, OSEMDESIATPÄTKA, PRACÁKY.

matra ▪ rádiostanica (vysielačka) ▪ Označenie staršieho typu vysielačky podľa jej výrobcu.

matro ▪ pervitín ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBŇÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

mať chvost ▪ byť priamo fyzicky sledovaný ▪ Byť priamo fyzicky sledovaný, napríklad počas jazdy v aute iným autom.

mať na niekoho linku ▪ mať na niekoho schválený odposluch ▪ Stav, keď má príslušník odboru kriminálnej polície schválený od sudcu odposluch telefónu určenej osoby. ► **Pozri aj:** DAŤ NIEKOHO NA UŠI, ÍTEPKA/ÍTEPÉČKA, NAPICHNÚŤ (NIEKOMU) TELEFÓN.

mať pacientov ▪ mať dohľad nad zadržanými ▪ Mať policajný dohľad nad zadržanými osobami v cele policajného zaistenia. ► **Pozri aj:** CÉPÉZETKA.

mediačný ▪ mediačný úradník ▪ Súdny úradník vykonávajúci v zákonom vymedzenom rozsahu úkony mediácie, napríklad mimosúdne sprostredko-

vanie riešenia sporu medzi poškodeným a obvineným vo veciach, ktoré sa prerokúvajú v trestnom konaní. ► **Pozri aj:** PROBAČNÝ.

medveď ▪ eskortný opasok ▪ Opasok, o ktorý sa reťazou pripínajú priložené (nasadené) putá. Ruky sú spútané k sebe spredu a sú zafixované vo výške pásu. Zamedzujú pohyb do určitej polohy bez možnosti ich zdvihnúť. Profesionalizmus vznikol na základe chôdze, ktorá pripomína medvediu chôdzu. ► **Syn.** MACKO/MACKÓ.

mechanika ▪ 1. odvetvie kriminalistickej mechanoskopie ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá skúmaním mechanoskopických stôp vznikajúcich vzájomným mechanickým pôsobením kovových a nekovových predmetov, skúmaním zámkových mechanizmov, úlomkov rôznych predmetov, identifikáciou nástrojov a pod. **2. oddelenie mechanoskopie a trasológie KEÚ PZ ▪** Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva mechanoskopické a trasologické expertízy. **3. mechanoskopická stopa. ► Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

mäsiar ▪ patológ súdneho lekárstva ▪ Patológ súdneho lekárstva, ktorý vykonáva pitvu s cieľom zistiť príčinu úmrtia.

mesoš/mestský/mestkáč/mestkáň/mestkáš/meščuch ▪ policajt mestskej polície ▪ Policajt mestskej a obecnej polície plniaci úlohy na úseku verejného poriadku a nariadení mesta či obce.

mešuge ▪ osoba s mentálnou poruchou ▪ Osoba konfrontovaná s príslušníkom polície, ktorá je psychicky narušená. ► **Syn.** TRISTOVKA. ► **Pozri aj:** KANIBAL.

metalka ▪ 1. odvetvie kriminalistickej metalografie ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá skúmaním odstránených, nečitateľných alebo pozmenených znakov a symbolov vytvorených v kovových materiáloch. **2. oddelenie elektrotechniky, elektroniky a technickej diagnostiky KEÚ PZ ▪** Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva metalografické expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATI-

KA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, VIDEO.

metrovka ▪ **druh prekážky pri výcviku psov** ▪ Prekážka na cvičisku (tu policajných) psov v maximálnej výške 1 m, ktorú pes prekonáva skokom.

mierenka ▪ **mierená strelba** ▪ Pomalá mierená strelba na terče s neobmedzeným časom na výstrel. **Opak:** INŠTINKTÍVKA, PUDOVÁ STRELEBA. ► **Pozri aj:** PARKÚR.

modráky ▪ **väzenská uniforma** ▪ Väzenský odev. ► **Syn.** CINTRÁKY. ► **Pozri aj:** ČERNÁKY.

modrá pištoľ ▪ **radar, merač rýchlosti** ▪ Prenosný laserový prístroj na meranie rýchlosti (značky TruCam). Činnosť týchto meračov môže byť manuálna – policajt namieri na merané vozidlo, poprípade automatická, keď sa zaznamenáva každé vozidlo, ktoré prekročí povolenú rýchlosť. Výhodou oproti rádiolokačným prístrojom je, že ich fungovanie neovplyvňujú zlé poveternostné podmienky (hmla, hustý dážď). ► **Syn.** TRUKAM, TRUKI. ► **Pozri aj:** RAMER.

monterky ▪ **druh odevu policajta** ▪ Pracovný odev policajta (vzor 07), ktorý bol zavedený v roku 2007 a v súčasnosti sa používa v priamom výkone služby. ► **Syn.** NULA SEDMIČKA. ► **Pozri aj:** DEVÄŤDESIATOSMIČKA, OSEMDESIATPÄŤKA, PRACÁKY.

mordár ▪ **odsúdený za vraždu (z angl. murder)** ▪ Osoba, ktorá je odsúdená za vraždu.

mreže ▪ **priestor určený pre predvedené osoby** ▪ Určený priestor, obvyčajne miestnosť pre predvedené osoby náležite zabezpečená proti úniku, do ktorej sa umiestňujú osoby bezprostredne po predvedení na útvar PZ na čas nevyhnutne potrebný na spracovanie úradného záznamu. Osoba sa následne odovzdá vyšetrovateľovi alebo sa umiestni do cely policajného zaistenia (CPZ). ► **Syn.** CIMRA. ► **Pozri aj:** CELA, CÉPEZETKA, ŤURMA, VÝSLUCHOVKA/VÝSLUCHOVŇA.

mŕtvolák ▪ **vrece na mŕtvoly** ▪ Vrece, do ktorého sa umiestňuje telo zosnulého.

mŕtvolkár ▪ **špecializovaný policajný pes** ▪ Policajný pes špecializovaný na vyhľadávanie mŕtvol. Psy sú cvičené napríklad aj na vyhľadávanie mŕtvolné-

ho pachu pod hladinou vody. ► **Pozri aj:** DROGÁR, KORISTNÍK, OBRA-NÁR, PREDMETÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

mukel ▪ **označenie odsúdeného** ▪ Staré označenie odsúdenej osoby, ktoré pochádza z iniciálovej skratky z českého slovného spojenia „muž určený k likvidaci“. ► **Pozri aj:** BRIGADÍR.

muklovina ▪ **nezaručené reči väznených osôb** ▪ Nezarúčené, spravidla prehnané, zveličené reči väznených osôb, skresľujúce až deformujúce fakty, prípadne úplné výmysly.

muničák ▪ **muničný sklad, zbrojnica** ▪ Sklad zbraní a streliva, čiže munície, ktorý sa nachádza na každom pracovisku PZ. ► **Syn.** ZBROJÁRKA.

myš ▪ **nový policajt** ▪ Nováčik v PZ. ► **Pozri aj:** BAŽANT 1, KADET, UCHO.

mýťňák ▪ **policajt oddelenia mýtnej polície** ▪ Policajt oddelenia mýtnej polície, ktorý na diaľnici alebo na cestách, ktoré sú spoplatnené pre nákladnú dopravu, kontroluje, či majú nákladné autá zaplatené mýto.

N

naka ▪ **Národná kriminálna agentúra (NAKA)** ▪ Špecializovaná agentúra PZ s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorá sa zaoberá odhaľovaním a objasňovaním najzávažnejšej trestnej činnosti spadajúcej do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu. ► **Syn.** NÁRODNÁ. ► **Pozri aj:** KRIMINÁLKA 1, NAKÁCI.

nakáci ▪ **policajti Národnej kriminálnej agentúry (NAKA)** ▪ Policajti špecializovanej agentúry PZ, ktorí sa zaoberajú najzávažnejšou trestnou činnosťou. ► **Pozri aj:** KRIMINÁLKA 1, NAKA, NÁRODNÁ.

naklikávať ▪ **vydávať signál (tu policajnému) psovi klikerom** ▪ Vydávať ťukavý signál pochvaly (od psovoda jeho psovi). Je to okamžitá spätná väzba, ktorá znamená, že pes správne vykonal cvik, napríklad aportoval šplhom, zaujal istú polohu podľa povelu a pod. ► **Pozri aj:** APORT ŠPLHOM, APORT VOENÝ, HLADKÉ ZADRŽANIE, POLOHOVANIE, VYČUCHANIE.

nanuky ▪ policajné topánky ▪ Nízke služobné policajné topánky (dnes už nepoužívané), ktoré tvarom a hnedou farbou pripomínali nanuky.

na osemnástku ▪ predvedenie osoby na overenie totožnosti ▪ Predvedenie osoby na overenie totožnosti podľa § 18 zákona č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v prípade, ak odmietne preukázať svoju totožnosť, alebo svoju totožnosť nevie hodnoverne preukázať.

napichnúť (niekomu) telefón ▪ niekoho odpočúvať ▪ Vykonávať úkon služby na odbore kriminálnej polície, pri ktorom sa niekto odpočúva. ► **Syn.** DAŤ NIEKOHO NA UŠI. ► **Pozri aj:** ÍTEPKA/ÍTEPÉČKA, MAŤ NA NIEKOHO LINKU.

narkotizačka ▪ narkotizačná zbraň ▪ Narkotizačná zbraň, ktorá sa používa pri odchyte (napríklad túlavých alebo divých) zvierat na ich uspanie.

nastrelovák ▪ krátky ochranný rukáv cvičiteľa na cvičenie výskokov policajného psa ▪ Predmet, ktorý si môže psovod či figurant navliecť na predlaktie ako ochranný rukáv, alebo ho len zozadu držať za kovové držiaky v rôznych pozíciách (pred trupom, do strán mimo tela vľavo aj vpravo), na ktorý má pes (s rozbehom) vyskakovať/„vystreľovať“ a trénovať si tak výskoky do rôznych smerov a polôh, aby pritom zadržal osobu (v akcii páchatela).

navštívenka ▪ potvrdenie o povolení mať návštevu vo väzenskom zariadení ▪ Doklad o povolení mať návštevu, na ktorú má väznená osoba zo zákona nárok (v istom intervale a v istom režime: napr. v podobe kontaktnej návštevy v prípade odsúdených v „ľahšom“ režime strázenia alebo v nekontaktnej podobe „za sklom“ v prípade nebezpečných odsúdených). Väznená osoba, ktorá dosiahne nárok na prijatie návštevy a získa od oprávnenej osoby tento doklad, pošle navštívenku hostovi, ktorý ho má navštíviť. ► **Pozri aj:** BALÍČENKA.

náčelník ▪ riaditeľ OO PZ, vedúci oddelenia alebo nadriadený v KEÚ PZ ▪ Riaditeľ OO PZ, vedúci oddelenia alebo nadriadený, napríklad vedúci oddelenia balistiky KEÚ PZ.

nápad (kriminality) ▪ štatistika trestných činov ▪ Počet evidovaných trestných činov za určité obdobie na určitom území. ► **Pozri aj:** AKTÍV, ERKO 3, OBJEKTÁR, ZÓNA.

národná ▪ Národná kriminálna agentúra (NAKA) ▪ Špecializovaná agentúra PZ s celoslovenskou pôsobnosťou, ktorá sa zaoberá odhaľovaním

a objasňovaním najzávažnejšej trestnej činnosti spadajúcej do pôsobnosti Špecializovaného trestného súdu. ► **Syn.** NAKA. ► **Pozri aj:** KRIMINÁLKA 1, NAKÁCI.

násilník ▪ **1. páchatel' násilnej trestnej činnosti** ▪ Osoba páchajúca násilnú trestnú činnosť, napríklad lúpeže, znásilnenie, ublíženie na zdraví atď.
2. policajt, ktorý sa špecializuje na násilnú trestnú činnosť ▪ Policajt zaradený v oddelení násilnej kriminality odboru kriminálnej polície, vyšetroje napríklad lúpeže, znásilnenia, ublíženia na zdraví, vraždy a pod. ► **Pozri aj:** EKONOMIKÁR, EKONÓM, KRIMINÁLKA 1, MAJETKÁR.

nášlap ▪ **začiatok stopy, ktorú vyčucháva policajný pes** ▪ Miesto s rozpäťm dvoch chodidiel pri vzpriamenom postoji, na ktorom istý čas postojí kladač/šlapač, odkiaľ sa bude premiestňovať, aby cvičený pes odtiaľ sledoval pachovú stopu. ► **Pozri aj:** KLADAČ, NÁŠLAPOVKA, ŠLAPAC.

nášlapovka ▪ **pomocný terčik na označenie začiatku stopy** ▪ Terčik označujúci začiatok tréningovej stopy (nášlap) pre policajného psa pri pachových prácach, aby odtiaľ sledoval pachovú stopu. ► **Pozri aj:** NÁŠLAP.

náter ▪ **donášajúca väzená osoba** ▪ Konfident, donášač, kto na niekoho (napríklad druhého odsúdeného) žaluje, „natiera“ ho vo výkone trestu odňatia slobody. ► **Syn.** KONFIDENT/KONFOŠ 2, PRÁSKAČ.

nehodovka ▪ **úsek v oddelení dopravnej polície** ▪ Úsek v oddelení dopravnej polície venujúci sa dokumentovaniu dopravných nehôd. Hovorí sa napríklad „robí na nehodovke“. ► **Pozri aj:** NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOVKÁŠ.

nehodovkár/nehodovák/nehodár/nehodovkáš ▪ **policajt oddelenia dopravných nehôd** ▪ Policajt plniaci úlohy pri dokumentovaní dopravných nehôd. ► **Pozri aj:** NEHODOVKA, ODI/ÓDEÍ/ÓDEÍ.

nepomaľované vozidlo ▪ **utajené služobné vozidlo policajtov** ▪ Policajné vozidlo, ktoré vyzerá ako civilné (nemá špeciálne sfarbenie karosérie, ani nápis „polícia“) a používa ho napríklad dopravná polícia pri meraní rýchlosti okoloidúcich vozidiel s radarom. **Opak:** POMALOVANÉ VOZIDLO.

nepotrest ▪ **nepodmienečný trest odňatia slobody** ▪ Trest, ktorý sa vykonáva v ÚVTOS, nie na slobode. ► **Pozri aj:** PÉOČKO.

nerovnomernosť ▪ **nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas** ▪ Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas policajtov, ktorí slúžia aj dvanásťhodinovky. Ako nerovnomerný je označovaný tento pracovný čas v protiklade k osemhodinovému pracovnému času, keď sa pracuje rovnomerne od pondelka do piatka osem hodín počas dňa. Dvanásťhodinové služby sú niekedy denné, inokedy nočné a nie je daný pravidelný interval ich striedania. ► **Syn. ZMENNOSŤ. Opak: ROVNOMERNOSŤ.**

nezaplatenka ▪ **bloková pokuta nezaplatená na mieste** ▪ Finančná sankcia, ktorú je možné uložiť páchatelovi za priestupok v blokovom konaní s možnosťou jej úhrady dodatočne, napríklad poštovou poukážkou. **Opak: ZAPLATENKA.**

nízky nos ▪ **spôsob vyčuchávania stopy (tu) policajným psom** ▪ Spôsob čuchania, keď pes ide ňufákom tesne pri zemi (takáto metóda vyčuchávania stopy sa odborne nazýva „tracking“). ► **Pozri aj: VYČUCHANIE.**

nočný major ▪ **hodnosť podpráporčík** ▪ Hodnosť podpráporčík so striebornými výložkami na pleciach uniformy. Major má zlaté výložky, podpráporčík strieborné. Podpráporčík sa môže v noci (v prítmí) zdať ako major.

nula sedmička ▪ **druh odevu policajta** ▪ Pracovný odev policajta (vzor 07), ktorý bol zavedený v roku 2007 a v súčasnosti sa používa v priamom výkone služby. ► **Syn. MONTERKY. ► Pozri aj: DEVÄŤDESIATOSMIČKA, MASKÁČE, OSEMDESIATPÄTKA, PRACÁKY.**

O

občianske spolunažívanie ▪ **priestupok proti občianskemu spolunažívaniu** ▪ Priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, napríklad ublíženie na cti tým, že niekto niekoho urazí, alebo vydá na posmech; alebo úmyselne uvedie nesprávny alebo neúplný údaj pred štátnym orgánom za účelom získania neoprávnenej výhody. ► **Pozri aj: DVADSAŤDVOJKA 1, PÄŤDESIATKA, PÉČKO 1, ZOP.**

obkok ▪ **odbor boja proti korupcii a organizovanej kriminalite (z iniciálovej skratky OBKOK)** ▪ Odbor Útvary inšpekcie Úradu inšpekčnej

služby MV SR, ktorý je zameraný na odhaľovanie trestných činov prijímania úplatku, podplácania, nepriamej korupcie a volebnej korupcie.

obmedzovačka ▪ **1. obmedzovanie osobnej slobody** ▪ Trestný čin, ktorého sa dopustí ten, kto inému bez oprávnenia obmedzuje osobnú slobodu. **2. obmedzovanie slobody pohybu alebo pobytu** ▪ Trestný čin, ktorého sa dopustí ten, kto ľstou, násilím, hrozbou násilia alebo inej ujmy iného človeka neoprávnene zadržiava na určitom mieste, alebo inému neoprávnene bráni v pobyte na určitom mieste. **3. obmedzovanie osobnej slobody podozrivej osoby** ▪ Zaisťovací trestnoprocesný úkon, ktorý spočíva v tom, že ak bola nejaká osoba pristihnutá pri páchaní trestného činu, alebo je z neho podozrivá, môže jej slobodu obmedziť ktorýkoľvek občan, najmä ak je to potrebné na zistenie jej totožnosti, na zabránenie úteku, alebo na zaistenie dôkazov, avšak musí ju čo najskôr odovzdať útvaru PZ. ► **Pozri aj:** OBMEDZOVÁK.

obmedzovák ▪ **úradný záznam o obmedzení osoby** ▪ Keď policajt zadrží podozrivú osobu, spíše tzv. úradný záznam o obmedzení osobnej slobody, v ktorom uvedie okolnosti zadržania podozrivej osoby. ► **Pozri aj:** OBMEDZOVAČKA.

objektár ▪ **policajt špecializovaný na výjazdy** ▪ Policajt, ktorý chodí na výjazdy k narušeným objektom (napríklad k čerpacím staniciam pohonných hmôt, bankám a pod.), prípadne k bitkám pri objektoch na základe hlásenia z pultu centrálnej ochrany (PCO). Takto zameraný policajt spravidla vykonáva aj hliadkovú a obchádzkovú či obchôdzkovú službu. ► **Pozri aj:** ERKO 3, HÁES, HLIADKAR, OBCHÁDZKAR/OBCHÔDZKAR, PÉCÉO/PÉCÉ-OČKO, ÚZEMÁK/ÚZEMÁR, ZÓNA.

objektívna/objektívka ▪ **objektívna zodpovednosť** ▪ Zodpovednosť majiteľa vozidla, ktorý práve nešoféruje, za všetko, čo jeho vozidlo spôsobí a akého porušenia pravidiel cestnej premávky sa „aktuálny“ vodič dopustí.

obchádzkar/obchôdzkar ▪ **príslušník obecnej polície vykonávajúci obchádzkovú službu** ▪ Príslušník obecnej polície, ktorý vykonáva obchádzkovú činnosť v rámci prevencie s cieľom kontroly objektov obce a občanov, ako aj iného majetku na území obce. K základným kontrolám patria objekty, akými sú železničná stanica, budovy obce (ZŠ, MŠ, OČÚ, futbalový štadión, zdravotné stredisko), ihriská, prvky drobnej architektúry (informačné a reklamné tabule, smerové tabule, prístrešky SAD), kultúrne pamiatky, predajné

jednotky atď. ► **Pozri aj:** HÁES, HLIADKAR, IPSÁK, OBCHÔDZKOVÁ, OBJEKTÁR, PÉCÉO/PÉCÉOČKO, ŠLAPKA 2, ÚZEMÁK/ÚZEMÁR.

obchôdzková ▪ **obchôdzková služba** ▪ Prevenčná obchôdzková činnosť s cieľom kontroly objektov obce a občanov, ako aj iného majetku na území obce. Kontrolované objekty sú napríklad železničná stanica, budovy obce (ZŠ, MŠ, OCÚ, futbalový štadión, zdravotné stredisko), ihriská, prvky drobnej architektúry (informačné a reklamné tabule, smerové tabule, prístrešky SAD), kultúrne pamiatky, predajné jednotky atď. ► **Pozri aj:** HLIADKAR, HÁES, OBCHÁDZKAR/OBCHÔDZKAR, OBJEKTÁR, PÉCÉO/PÉCÉOČKO, ÚZEMÁK/ÚZEMÁR.

obranár ▪ **špecializovaný policajný pes** ▪ Policajný pes špecializovaný na obranárske práce. ► **Pozri aj:** DROGÁR, KORISTNÍK, MŔTVOLKÁR, PREDMETÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

obuch ▪ **obušok** ▪ Súčasť výzbroje, krátka ručná valcovitá elastická chladná zbraň policajta na boj zblízka (dnes čiernej farby). ► **Syn.** BENDREK/PENDREK, PELENDREK. ► **Pozri aj:** DOČAHOVÁK, FEDERÁL, TELESKOP, VIPERA.

oéka ▪ **osobná evidenčná karta policajta (z iniciálovej skratky OEK)** ▪ Personálny spis, ktorý má každý policajt a uvádza sa v ňom jeho vzdelanie, jeho disciplinárne tresty, odmeny atď. ► **Pozri aj:** ZÉOT.

obvodné ▪ **obvodné oddelenie PZ** ▪ Základný útvar PZ. OO PZ vykonávajú svoju pôsobnosť v rámci svojho služobného obvodu. ► **Syn.** BÚDA, ÓOPÉZET. ► **Pozri aj:** KÁERPÉZET, OBVOĎÁK, ÓERPÉZET.

obvoďák ▪ **policajt na obvodnom oddelení PZ** ▪ Policajt, ktorý vykonáva službu na pridelenom OO PZ. Patria sem napríklad referenti (hliadkari, ktorí vykonávajú hliadkovú službu alebo vybavujú bežné dožiadania a jednoduché písomnosti), referenti s územnou a objektovou zodpovednosťou (územári, ktorí vykonávajú hliadkovú službu, objasňujú priestupky a pod.), starší referenti pre stálu službu (stálisti, ktorí vykonávajú stálu službu na obvodnom oddelení), referenti špecialisti, starší referenti pre riadenie referentov atď. ► **Pozri aj:** HLIADKAR, STÁLA, STÁLISTA, ÚZEMÁK/ÚZEMÁR.

očétéka ▪ **orgány činné v trestnom konaní (z iniciálovej skratky OČTK)** ▪ Prokurátori alebo policajti, ktorí vyšetrojú trestné činy.

odborko ▪ odborné vyjadrenie ▪ Úkon potrebný na objasnenie skutočnosti dôležitej pre trestné konanie, ktorý sa vykonáva v jednoduchých prípadoch. ► **Pozri aj:** PREDBEŽKO 2, STANOVISKO, ZNALEČÁK.

odevné ▪ príspevok pre civilných policajtov na nákup oblečenia ▪ Finančný príspevok pre príslušníkov PZ, ktorí nevykonávajú službu v rovnošate, ale vo vlastnom oblečení, na nákup oblečenia. ► **Pozri aj:** BODY, ERKO 2.

odéčko ▪ oddelenie dokladov (z iniciálovej skratky OD) ▪ Pracovisko v rámci MV SR, v ktorom sa vydávajú doklady pre občanov SR, napríklad občianske preukazy, vodičské preukazy atď.

odi/ódéi/ódéi ▪ okresný dopravný inšpektorát (z iniciálovej skratky ODI) ▪ Orgán, ktorý vykonáva dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky okrem premávky na diaľniciach, vedie účastníkov cestnej premávky k dodržiavaniu disciplíny, rieši priestupky, zabezpečuje vykonávanie skúšok žiadateľov o vodičské oprávnenie, vydáva vodičské preukazy atď. ► **Pozri aj:** KÁDÉI, ÓEŠKÁ, NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOVKÁŠ, SPRÁVKAR/SPRÁVKÁR.

odkladačka ▪ 1. odloženie veci (spisového materiálu) ▪ Odloženie veci (spisového materiálu vo veci priestupku) záznamom podľa § 60, ods. 3 písm. a) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ak nie je podozrenie z priestupku, alebo ak nemožno priestupok prerokovať. ► **Pozri aj:** ODOVZDÁVAČKA, UKLADAČKA, PREDKLADAČKA, ZOP. **2. odloženie policajného psa ▪** Odloženie psa, počas ktorého pes leží na jednom mieste (na pokyn „Lahni!“), až kým ho psovod neuvoľní.

odmietačka ▪ 1. odmietnutie trestného oznámenia ▪ Odmietnutie trestného oznámenia podľa § 197 ods. 1 písm. d), bližšie pozri: zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, pretože nejde o trestný čin, ani priestupok, či iný správny delikt. ► **Pozri aj:** POSTUPOVAČKA, PRERUŠOVAČKA, VZNÁŠAČKA, ZAČÍNAČKA. **2. odmietnutie osoby podrobiť sa dychovej skúške alebo toxikologickému vyšetreniu ▪** Odmietnutie osoby podrobiť sa dychovej skúške na zistenie miery alkoholu v dychu, resp. toxikologickému vyšetreniu na zistenie miery alkoholu či iných omamných a psychotropných látok v krvi. ► **Pozri aj:** DYCHOVKA, FÚKAČKA.

odovzdávačka ▪ odovzdanie veci (spisového materiálu) ▪ Odovzdanie veci (spisového materiálu) príslušnému orgánu podľa § 60 ods. 3. písm. c) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ak ide o konanie majúce znak priestupku, ktoré sa prerokúva podľa osobitných predpisov, alebo ak ide o iný právny delikt než priestupok, alebo ak ide o trestný čin. ► **Pozri aj:** ODKLADAČKA, UKLADAČKA, PREDKLADAČKA, ZOP.

odpady ▪ neoprávnené nakladanie s odpadmi ▪ Trestná činnosť nakladania s odpadom takým spôsobom, že jeho zber, dovoz, preprava, zhodnocovanie a zneškodňovanie spôsobí poškodenie vody, pôdy alebo ovzdušie v značnom rozsahu, alebo odstránenie takéhoto poškodenia nie je možné. Ide o súčasť environmentálnej kriminality. ► **Pozri aj:** ENVIRO.

odstupovačka ▪ odstúpenie spisového materiálu inému útvaru ▪ Odovzdanie, odstúpenie spisového materiálu inému vecne alebo miestne príslušnému útvaru. Odstúpenie z dôvodu miestnej príslušnosti: napríklad skutok sa stal v Trnave, ale občan podal oznámenie v Bratislave, a preto sa prijaté oznámenie odstúpi z Bratislavy do Trnavy. Odstúpenie z dôvodu vecnej príslušnosti: napríklad OO PZ v Bratislave – Rači prijme trestné oznámenie týkajúce sa niektorého z trestných činov extrémizmu. Napriek tomu, že skutok sa stal v Rači, toto oznámenie sa obratom z dôvodu vecnej príslušnosti odstúpi na Národnú kriminálnu agentúru (NAKA), pretože len NAKA je oprávnená vyšetrovať trestné činy extrémizmu. ► **Pozri aj:** NAKA, NAKÁCI, NÁRODNÁ.

odťahovka ▪ odťahovacia služba ▪ Služba odťahovania vozidiel, napríklad po dopravnej nehode, alebo pri nesprávnom parkovaní.

oefpéčko ▪ osobitné finančné prostriedky (z iniciálovej skratky OFP) ▪ Vyčlenené rozpočtové prostriedky ministerstva, ktoré PZ používa na úhradu výdavkov spojených s vykonávaním operatívno-pátracej činnosti, s vykonávaním kriminálneho spravodajstva, s používaním agenta a s ochranou svedka.

ochranár ▪ príslušník oddelenia ochrany ZVJS ▪ Príslušník ZVJS zabezpečujúci ochranu objektu, napríklad pri vchode, bráne do väzenského zariadenia a pod.

ochrankár ▪ príslušník Úradu na ochranu ústavných činiteľov a diplomatických misií MV SR ▪ Policajt, ktorý zaisťuje osobnú bezpečnosť

prezidenta SR, predsedu NR SR, predsedu vlády SR, predsedu Ústavného súdu SR, ministra vnútra SR a ďalších osôb určených vládou SR.

okres ▪ **1. okresné riaditeľstvo PZ** ▪ Administratívne vymedzené riaditeľstvo PZ, podliehajúce krajskému riaditeľstvu PZ. **2. budova okresného riaditeľstva PZ** ▪ Miesto, kde úraduje uvedený orgán. ► **Pozri aj:** KÁER-PÉZET, OKRESNÝ, ÓOPÉZET.

okresný ▪ **riaditeľ okresného riaditeľstva PZ** ▪ Osoba vo funkcii okresného riaditeľa PZ. ► **Pozri aj:** OKRES.

okrsár ▪ **okrskový policajt** ▪ Pracovné zaradenie policajta. Okrsári v súčasnosti pôsobia na mestskej polícii a vykonávajú predovšetkým obchádzkovú službu v rámci určitého okrsku, udržiavajú miestnu a osobnú znalosť v rámci svojho okrsku atď. Toto označenie sa používalo aj ako synonymum pre referentov s územnou a objektovou zodpovednosťou obvodného oddelenia PZ. ► **Pozri aj:** ÚZEMÁR/ÚZEMÁK.

opakovačka ▪ **krádež, za ktorú je páchateľ postihnutý druhýkrát za 12 mesiacov** ▪ Krádež, ktorej sa dopustil páchateľ druhýkrát za obdobie 12 mesiacov. Je to trestný čin podľa § 212, ods. 1, písm. g Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.). Pred novelou bol tento čin klasifikovaný pod písmenom f, preto sa to označovalo ako efkova, ale po novelizácii zákona 214/2019 Z. z. v roku 2019 sa tento prípad krádeže rieši pod písmenom g. Odvtedy sa to označuje ako géčko. ► **Syn.** EFKOVA/EFKOVÁ/GÉČKO.

operačné ▪ **operačné stredisko, operačný odbor PZ** ▪ Pracovisko s nepretržitou prevádzkou, na ktorom sa prijímajú telefonické oznamy od oznamovateľov. ► **Syn.** OPERAČNÝ 1.

operačný ▪ **1. 7 operačné. 2. operačný dôstojník** ▪ Príslušník PZ, ktorý sedí na operačnom odbore a prijíma telefonické oznamy od oznamovateľov a posíla k nim policajné hliadky.

operatívce ▪ **príslušník operatívneho oddelenia odboru kriminálnej polície alebo príslušnej expozitúry NAKA alebo NJBNM** ▪ Operatívny technik vykonávajúci operatívnu činnosť, ktorá zahŕňa vyhľadávanie a objasňovanie trestných činov, resp. pátranie po ich páchateľoch. Na mieste činu dokumentuje dôkazy pomocou fotografií a zaisťuje stopy na ďalšie skúmanie. ► **Pozri aj:** ENJÉBÉENEM, KÁPÉČKO, KRIMINÁLKA 2, KRIPOL, NAKA, ÓKÁPÉ.

opé ▪ opravný prostriedok (z iniciálovej skratky OP) ▪ Procesný úkon, ktorým sa začína opravné konanie v trestnom konaní, a ktorým sa oprávnené osoby domáhajú preskúmania rozhodnutia súdu, prokurátora, vyšetrovateľa alebo policajného orgánu. Môže ísť o riadny opravný prostriedok (odvolanie proti rozsudku súdu, sťažnosť proti uzneseniu súdu, prokurátora, vyšetrovateľa alebo policajného orgánu a odpor proti trestnému rozkazu súdu), alebo o mimoriadny opravný prostriedok (zrušenie právoplatných rozhodnutí v prípravnom konaní, dovolanie a obnova konania).

osemdesiatdvojka ▪ pištoľ ČZ 82 ▪ Kompaktná samonabíjacia pištoľ, ktorú vyrábala do roku 2012 Česká zbrojovka. Pištoľ vz. 82 prevzala aj Polícia ČR a PZ. Polícia ČR nahradila postupne od roku 2001 pištoľ vzor 82 prevažne pištoľou CZ 75D Compact. PZ v roku 2016 prezbrojil na pištoľ Glock Model 17 Gen4. Na niektorých útvaroch však ešte stále používajú pištoľ ČZ 82.
► **Pozri aj:** ČEZETA, GLOCK.

osemdesiatpäťka ▪ druh odevu policajta ▪ Pracovný odev policajta (vzor 85), oficiálne pomenovaný ako poľná rovnosata, ktorá sa používala cca do roku 2007 napríklad pri výcviku či pri strelbách, hovorovo sa označuje ako maskáče (tak ako vzor 97). ► **Pozri aj:** DEVÄŤDESIATOSMIČKA, IHLIČIAKY, KRAVSKÉ UCHO, MASKÁČE, MONTERKY, NULA SEDMIČKA, PRACÁKY.

osempäťka ▪ odkaz na § 85 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok ▪ Trestnoprocesný inštitút ako jeden z prostriedkov zaistenia osôb v trestnom konaní. Na základe § 85 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok sa zaisťujú osoby pristihnuté pri páchaní trestného činu, príp. bezprostredne po ňom.

osemšestka ▪ zadržanie obvineného policajtom ▪ Zadržanie obvineného podľa § 86 č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok, ktoré môže policajt vykonať sám. Súčasne je následne povinný vykonať zadržanie oznámiť prokurátorovi bez meškania a odovzdať mu rovnopis zápisnice, ktorú spísal pri zadržaní, ako aj ďalší spis na rozhodnutie o podaní návrhu na vzatie do väzby. Návrh sa musí podať tak, aby obvinený mohol byť najneskôr do 48 hodín a pri trestných činoch terorizmu do 96 hodín od zadržania odovzdaný súdu, inak musí byť prepustený na slobodu.

osemtrijednotka ▪ študijný odbor Bezpečnostné vedy (podľa čísla vysokoškolského akreditovaného študijného odboru 8.3.1) ▪ Študijný odbor Bezpečnostné vedy – prvý, druhý a tretí stupeň policajného vzdelania poskytovaný na APZ v Bratislave. V rámci prvého, ako aj druhého stupňa študujú aj civilní študenti, aj policajti (v štátnej službe kadet) v dennej forme štúdiá. Externé štúdium je možné len pre policajtov.

osemtridvojka ▪ študijný odbor Bezpečnostno-právne služby vo verejnej správe (podľa čísla vysokoškolského akreditovaného študijného odboru 8.3.2) ▪ Študijný odbor Bezpečnostno-právne služby vo verejnej správe; prvý, druhý a tretí stupeň civilného vzdelania poskytovaný na APZ v Bratislave.

osmička ▪ 8-hodinová služba ▪ Služba, ktorá trvá 8 hodín. Takúto službu majú obvyčajne vyšetrovatelia alebo niektorí príslušníci PZ, ktorí pracujú najmä v kanceláriách. ► **Pozri aj:** DVADSAŤŠTVORKA, DVANÁSTKA, OSMIČKÁRI.

osmičkári ▪ policajti, ktorí majú osemhodinový pracovný čas ▪ Príslušníci PZ, ktorí majú osemhodinovú službu, napríklad poverení príslušníci PZ, vyšetrovatelia alebo ľudia vykonávajúci funkcie ako riaditeľ, zástupca riaditeľa atď. ► **Pozri aj:** OSMIČKA.

osožák ▪ železničný policajt (podľa iniciálovej skratky OSOŽ – ozbrojená stráž oddielov železníc) ▪ Príslušník odboru železničnej polície. Výraz používajú skôr starší policajti. V Československu sa odbor železničnej polície nazýval ozbrojená stráž oddielov železníc. OSOŽ vznikla zákonom č. 86/1937 a odbor patrila pod ministerstvo železníc. (Príslušníci Ozbrojenej stráže ochrany železníc nosili modrú uniformu Československých dráh, plechové identifikačné číslo a veľakrát boli s nimi aj služobné psy.) Po vzniku SR bola zákonom č. 61/1993 Z. z. zriadená Železničná polícia SR, ktorá patrila pod ministerstvo dopravy. Od roku 2010 patrí odbor železničnej polície pod MV SR a je súčasťou PZ, pričom postupne sa prešlo z modrých na zelené uniformy. ► **Syn. ŽELEZNIČIAR.**

ostnáč ▪ ostnatý obojok pre psa, s ostňami z vnútornej strany ▪ Využíva sa na korekciu pohybu psa: keď psovod zatiahne psa ťahajúceho ho nevhodným smerom či napríklad ďalej než treba, ostne ho pichnú a pes sa pribrzdí.

ovčiak/ovčiak ▪ **plemeno psa nemeckého ovčiaka** ▪ Nemecký ovčiak. Ide o najčastejšie používané plemeno služobných psov spolu s plemenom belgických ovčiakov. ► **Syn.** PÁLEŇÁK, VLKOŠEĎÁK. ► **Pozri aj:** BELGIČÁK, ERDEL, MALINA/MALIŇÁK, ROTVÍK, TERVÍK.

ozépé/ozetpé ▪ **odborový zväz polície (z iniciálovej skratky OZP)** ▪ Nezávislé, samostatné, dobrovoľné združenie ľudí, ktorého členmi sú príslušníci PZ, zamestnanci MV SR a bývalí príslušníci PZ (dôchodcovia). Vykonáva najmä úkony smerujúce k presadzovaniu oprávnených záujmov členov, a to najmä pri obhajobe ich právnych a sociálnych istôt a zlepšovaní pracovných, sociálnych, zdravotných a kultúrnych podmienok práce. ► **Pozri aj:** ENO-ZETPÉ.

ozézé/ozézet/ozézétko ▪ **obzvlášť závažný zločin (z iniciálovej skratky OZZ)** ▪ Zločin, za ktorý trestný zákon ustanovuje trest odňatia slobody s dolnou hranicou trestnej sadzby najmenej desať rokov.

Ó

ócees ▪ **ostré cvičné strelby (z iniciálovej skratky OCS)** ▪ Strelecká príprava pre policajtov s použitím ostrých nábojov. **Opak:** STRELBA NASUCHO. ► **Pozri aj:** HILZŇA, SUŠIŤ, VČELA.

óerpézet ▪ **okresné riaditeľstvo PZ (z iniciálovej skratky OR PZ)** ▪ Administratívne vymedzené riaditeľstvo PZ, podliehajúce krajskému riaditeľstvu PZ. ► **Pozri aj:** ÓOPÉZET, KÁERPÉZET.

óes ▪ **obchôdzková služba policajtov (z iniciálovej skratky OS)** ▪ Služba, v ktorej sa vykonávajú prevažne preventívne činnosti (na základe poznania osôb v územnej časti obvodu, napríklad tých, ktorí boli prepustení z výkonu trestu odňatia slobody, alebo sú členmi organizovaných skupín, obchodujú s drogami a pod., pričom tieto poznatky pomáhajú tipovať miesta páchania trestnej činnosti). Významná je tiež samotná osobná prítomnosť policajta na určitom mieste, lebo pôsobí preventívne, zameraná je na ochranu verejného poriadku a dohľad nad bezpečnosťou, pričom sa využíva osobná znalosť miestnych pomerov. ► **Pozri aj:** OBCHÁDZKAR/OBCHÔDZKAR.

óéčé ▪ **osobné evidenčné číslo (z iniciálovej skratky OEČ)** ▪ Osobné číslo policajta, ktoré pozostáva zo šiestich číslíc. Údaj býva uvedený v služobnom preukaze, ako aj na rovnosti - podľa príslušných vzorov na nášivke. ► **Pozri aj:** BUMAŠKA, ČÉÓZETKO, ELEKTRÍČENKA, KRAVSKÉ UCHO, PLACKA, SLUŽOBÁK, VAJCO/VAJÍČKO.

ókápé ▪ **odbor kriminálnej polície (z iniciálovej skratky OKP)** ▪ Pracovisko operatívnych príslušníkov kriminálnej polície, vyšetrovateľov a kriminalistických technikov. ► **Syn.** KÁPÉČKO, KRIMINÁLKA 2. ► **Pozri aj:** OPERATÍVEC, PÁTRAČKA.

óopézet ▪ **obvodné oddelenie PZ (z iniciálovej skratky OO PZ)** ▪ OO PZ vykonáva svoju pôsobnosť v rámci svojho služobného obvodu. ► **Syn.** BÚDA, OBVODNÉ. ► **Pozri aj:** KÁERPÉZET, OBVOĎÁK, ÓERPÉZET.

ópéčé ▪ **operatívno-pátracia činnosť (podľa iniciálovej skratky OPČ)** ▪ Obyčajne utajované opatrenia, ktoré sú vykonávané s cieľom predchádzania, zamedzovania, odhaľovania a dokumentovania trestnej činnosti a zaisťovania jej páchatelov, zabezpečovania ochrany určených osôb, zabezpečovania ochrany strážených objektov, technicky chránených objektov a vypátrania osôb a vecí.

ópéchá ▪ **oblek protichemický (podľa iniciálovej skratky OPCH)** ▪ Protichemický oblek OPCH 70 používaný bývalou ČSLA. ► **Syn.** ATOM-BORDEL.

óešká ▪ **oddelenie špeciálnych kontrol (z iniciálnej skratky OŠK)** ▪ Oddelenie v rámci okresného, či krajského dopravného inšpektorátu, ktoré sa zameriava na kontrolu technického stavu (najmä nákladných) vozidiel, príp. kontrolu povinností vodičov nákladnej prepravy (sleduje najmä dodržiavanie povinných prestávok v jazde). ► **Pozri aj:** DOPRAVÁK, DIALNIČIAR/DIAENIČIAR, KÁDÉÍ, NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOVKÁŠ, ODI/ÓDÉÍ/ÓDÉÍ.

ótéčko ▪ **obrný transportér** ▪ Obrný transportér OT-64 SKOT bol spoločný česko-slovensko-poľský projekt obojživelného kolesového obrného transportéra. Stroje boli používané predovšetkým počas studenej vojny, ale používajú ich ešte aj dnes pri zásahoch poriadkovej polície, napríklad počas protestov alebo vysokoprofilových akcií.

ózet ▪ zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov (z iniciálovej skratky OZ) ▪ Občiansky zákonník upravuje oblasť občianskeho práva hmotného – majetkové vzťahy fyzických a právnických osôb, majetkové vzťahy medzi týmito osobami a štátom, ako aj vzťahy vyplývajúce z práva na ochranu osôb. Občiansky zákonník opisuje, kto je účastníkom občianskoprávných vzťahov, opisuje splnomocnenie, zákonné zastúpenie, spotrebiteľské a iné občianske zmluvy.

P

padeosma ▪ samopal vzor 58 ▪ Označenie samopalu vzor 58 – útočnej pušky, ktorá sa v súčasnosti používa v PZ. ► **Syn.** KOKTAVÉ ŽELEZO, KOSA, PÄŤDESIATOSMIČKA. ► **Pozri aj:** ŠKORPÍK/ŠKORPIÓN.

pakáreň ▪ práca ▪ V minulosti používaný výraz, ktorým policajti označovali pracovisko. Používali ho v spojení „ísť do pakárne“.

päťdesiatosmička ↗ padeosma

pachoš ▪ páchatel ▪ Ten, kto trestný čin spácha sám, alebo sa o to aspoň pokúsi, alebo pri zločine takýto trestný čin pripravuje. ► **Syn.** ZAPÁCHATEL.

pachovka ▪ 1. pachová skúška s policajným psom ▪ Skúška, pri ktorej sa policajnému psovi (alebo viacerým psom) rozložia viaceré pachové konzervy s rôznymi pachmi, pričom pes má vyhľadať istý pach (napríklad človeka, drogy a pod.). ► **Pozri aj:** PACHOVÁ KONZERVA. **2. pachová stopa ▪** Pachová stopa, ktorá je zaistená spravidla na mieste činu. ► **Syn.** STOPA 2.

pachová konzerva ▪ nádoba na prechovávanie pachu (pre policajných psov) ▪ Nádoba, do ktorej sa ukladajú pachové stopy na špeciálnej textilnej tkanine a je hermeticky uzavretá.

pachový koláč ▪ priestor, v ktorom sa pes učí nájsť pachové stopy ▪ Priestor, napríklad v tráve (kruh v priemere 80 cm alebo štvorec 80 x 80 cm), na ktorý sa umiestňujú maškrtky pre šteniatko, aby ich našlo. Počet maškrt sa časom počas výcviku znižuje.

pachový tunel ▪ priestor, kde sa pohybovala policajným psom hľadaná osoba ▪ Priestor, kde sa pohybovala osoba, ktorú vyňucháva policajný pes. Často môže mierny vánok posunúť pachový tunel i niekoľko metrov od pôvodnej dráhy pohybu. Ak je však pes nasadený na čerstvú stopu, pôjde v pachovom tuneli aj vtedy, keď ho vietor odkloní. Tunel by sa mal zachovať v závislosti od poveternostných podmienok od niekoľkých minút až po 5 – 6 hodín.

palacinkár(eň) ▪ zastavovací terčik ▪ Nástroj signalizačnej výbavy dopravného policajta, pomocou ktorého riadi dopravu na cestách a križovatkách (napríklad zdvihnutým terčíkom vo zvislej polohe s natočenou červenou farbou zastavuje vozidlo, s terčíkom vo zvislej polohe s natočenou zelenou farbou dáva signál na prejazd vozidiel ap.). ► **Syn.** LÍZATKO, PLÁCAČKA. ► **Pozri aj:** DIALNIČIAR/DIAENIČIAR, DOPRAVÁK, DOLAVÁK, LÁNGOŠIAR, PALACINKÁR/PALACINKAR, TRÚBKAR/TRÚBKÁR, VYBERAČ, VYMÁHAČ, VÝKOŇÁK, ZMRZLINÁR.

palacinkár/palacinkar ▪ policajt dopravnej polície ▪ Policajt, ktorý vykonáva najmä dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. Príslušníci dopravnej polície majú biele tričká/košeľe a bundy v reflexnej farbe. Dopravní policajti (muži) majú obyčajne biele čapice, ktoré sa označujú ako plembáky, dopravné policajtky majú obyčajne zelené čiapky, ktoré sa označujú ako lodičky (podľa ich tvaru). Dopravní policajti používajú zastavovací terčik, ktorý má podobu palacinkára. ► **Syn.** DOLAVÁK, DOPRAVÁK, LÁNGOŠIAR, TRÚBKAR/TRÚBKÁR, VYBERAČ, VYMÁHAČ, VÝKOŇÁK, ZMRZLINÁR. ► **Pozri aj:** DIALNIČIAR/DIAENIČIAR, KÁDÉÍ, LODIČKY, NEHODOVKÁR, ODI/ÓDEÍ/ÓDÉÍ, ÓEŠKÁ, PALACINKÁR(EŇ), PLEMBÁK, SPRÁVKAR.

pangla ▪ policajt ▪ Familiárne označenie policajta. ► **Syn.** CAJT, FLOJF, FÍZEL, CHLPATÝ, POLIŠ, ŽABA/ŽABKA/ŽABKÁRE, ŽANDÁR.

papuča ▪ blokovacie zariadenie nasadzované dopravným policajtom na koleso auta ▪ Technický prostriedok, ktorý sa upevňuje na koleso motorového vozidla zaparkovaného v rozpore s predpisom (na neprípustnom mieste), aby sa zabránilo jeho odjazdu a mohol byť vyriešený dopravný priestupok spôsobený daným motorovým vozidlom. ► **Pozri aj:** PAPUČKÁR.

papučkár ▪ príslušník mestských a obecných polícií ▪ Označenie mestského a obecného policajta, ktorý často umiestňuje blokovacie zariadenie

nia na zle zaparkované vozidlá, tzv. papuče. ► **Syn.** ŠMOLKO. ► **Pozri aj:** PAPUČA.

parkúr ▪ **nácvik prebiehania a krytia sa v pudovej strelbe** ▪ Premiestňovanie sa medzi figurínami pri nácviku pudovej strelby alebo krytie sa za objektmi pri samotnej pudovej strelbe. ► **Pozri aj:** MIERENKA, INŠTINKTÍVKA, PUDOVÁ STREĽBA.

parno ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

patros ▪ **systém, v ktorom sú uvedené hľadané a nezvestné osoby** ▪ Informačný systém pátrania, v ktorom sa nachádzajú hľadané a nezvestné osoby. Internetová stránka: <https://www.minv.sk/?patros-zaznam-vyhľadaj>. ► **Pozri aj:** CÉELKA/CÉELKÁ(ČKA), HIT, LUSTRÁK, PATRDOC, PATRVECI.

patrdoc ▪ **systém, v ktorom sú uvedené stratené a odcudzené doklady** ▪ Informačný systém pátrania, v ktorom sa nachádzajú stratené a odcudzené doklady, napríklad občiansky preukaz alebo cestovný pas. Internetová stránka: <https://www.minv.sk/?stratene-a-odcudzene-doklady>. ► **Syn.** PATRVECI. ► **Pozri aj:** CÉELKA/CÉELKÁ(ČKA), HIT, LUSTRÁK, PATROS.

patrveci ↗ **patrdoc**

páleňák ▪ **plemeno psa nemeckého ovčiaka podľa sfarbenia** ▪ Nemec-ký ovčiak čiernej farby s hnedými znakmi. Nemecké ovčiaky spolu s belgic-kými ovčiakmi sú najčastejšie využívané ako služobné psy. ► **Syn.** OVČIAK/OVČIAČIK. ► **Pozri aj:** BELGIČÁK, ERDEL, ROTVÍK, TERVÍK, VLKOŠEĎÁK.

pálka ▪ **súdne rozhodnutie o liečbe závislosti** ▪ Súdom uložené ochran-né liečenie väznenej osobe z dôvodu závislosti od narkotík alebo alkoholu.

páskovať 1 ▪ **ukrývať ilegálny tovar v zadku (o väznenej osobe)** ▪ Ukrývať/prenášať nelegálny väzenský tovar (zakázané veci, napríklad lieky, drogy a pod.) v konečníku. ► **Pozri aj:** CÉDÉÚ, CIGÁNSKY DEŇ, FILCOVANIA/FILCUNG 1.

páskovať 2 ▪ **nabíjať** ▪ Plniť zásobník zbrane pri príprave zbrane na ostrú strelbu. ► **Pozri aj:** OCÉES.

pátrač ▪ policajt Útvaru cieľového pátrania ▪ Policajt Útvaru cieľového pátrania Úradu kriminálnej polície PPZ, ktorý vykonáva cieľové pátranie po páchateloch v prípadoch závažnej trestnej činnosti a závažnej trestnej činnosti s medzinárodným prvkom, ale aj policajti oddelení pátrania a kriminalisticko-technických činností odboru kriminálnej polície na jednotlivých útvaroch.

► **Syn.** CIELOVÁK. ► **Pozri aj:** LOVCI LEBIEK.

pátračka ▪ pátracia akcia ▪ Cieľavedomé pátranie po hľadaných a nezvestných osobách alebo predmetoch (napríklad autách).

pätnásť na dva ▪ finančný trest policajta ▪ Trest policajta, keď mu znížia plat o 15 % na dva mesiace. ► **Pozri aj:** DESAŤ NA DVA, DESAŤ NA JEDEN, DESAŤ NA TRI, PÄŤ NA JEDEN, PÄTNÁŠŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NAVŽDY, VÝČITKA.

pätnásť na tri ▪ finančný trest policajta ▪ Trest policajta, keď mu znížia plat o 15 % na tri mesiace. ► **Pozri aj:** DESAŤ NA DVA, DESAŤ NA JEDEN, DESAŤ NA TRI, PÄŤ NA JEDEN, PÄTNÁŠŤ NA DVA, PÄTNÁŠŤ NAVŽDY, VÝČITKA.

pätnásť navždy ▪ trest policajta ▪ Výraz pre možné potrestanie policajta skončením služobného pomeru: „Za toto môžeš dostať pätnásť navždy.“ ► **Pozri aj:** DESAŤ NA DVA, DESAŤ NA JEDEN, DESAŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NA DVA, PÄTNÁŠŤ NA TRI, PÄŤ NA JEDEN, VÝČITKA.

päť na jeden ▪ finančný trest policajta ▪ Trest policajta, keď mu znížia plat o 5 % na jeden mesiac. ► **Pozri aj:** DESAŤ NA DVA, DESAŤ NA JEDEN, DESAŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NA DVA, PÄTNÁŠŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NAVŽDY, VÝČITKA.

päťdesiatka ▪ majetkový priestupok ▪ Priestupok proti majetku podľa § 50 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, napríklad krádež, poškodenie cudzej veci a pod., ak škoda nepresiahne sumu 266 €. Pri škode nad 266 € už ide o trestný čin. ► **Syn.** MAJETKOVÝ. ► **Pozri aj:** DVA-DESAŤDOJKA 1, OBČIANSKE SPOLUNAŽÍVANIE, PÉČKO 1, ZOP.

pedro ▪ pervitín ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, HAF-HAF, FEHYR, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PÉČKO 2, PERNÍK, PIKO, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

pelendrek ▪ **gumený obušok** ▪ Krátka ručná valcovitá elastická zbraň polície na boj zblízka (dnes čiernej farby). ► **Syn.** BENDREK/PENDREK, OBUCH. ► **Pozri aj:** DOČAHOVÁK, FEDERÁL, TELESKOP, VIPERA.

percentá ▪ **disciplinárne opatrenia zníženia služobného platu policajta o niekoľko percent** ▪ Disciplinárne opatrenia, pri ktorých sa policajtovi zníži služobný plat o niekoľko % na určitý čas, napríklad o 15 % na dobu najviac troch mesiacov, alebo o 10 % na dva mesiace atď. ► **Pozri aj:** DESAŤ NA DVA, DESAŤ NA JEDEN, DESAŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NA DVA, PÄTNÁŠŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NAVŽDY, PÄŤ NA JEDEN, VÝČITKA.

pernikár ▪ **užívateľ pervitínu** ▪ Ten, kto užíva zakázanú látku pervitín, tzv. piko (druh syntetickej drogy). ► **Syn.** PIKER. ► **Pozri aj:** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB.

perník ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

peška ▪ **1. pešia hliadka** ▪ Výkon poriadkovej služby pešou obchôdzkou. **2. príslušník vo výkone tejto služby** ▪ Policajt, ktorý vykonáva hliadkovú činnosť pešo, na vlastných nohách. ► **Syn.** HLIADKAR, IPSÁK, ŠLAPKA 2.

pébéeska ▪ **odbor preventívno-bezpečnostnej služby ZVJS (z iniciálovej skratky PBS)** ▪ Odbor určený na odhaľovanie trestnej činnosti v zariadení na výkon väzby a výkon trestu odňatia slobody. ► **Pozri aj:** PÉBÉESKÁR.

pébéeskár ▪ **príslušník preventívno-bezpečnostnej služby v ÚVTOS/ÚVV (z iniciálovej skratky PBS)** ▪ Príslušník, ktorý prešetruje sťažnosti obvinených/odsúdených, zločiny spáchané vo väzenskom zariadení a pod. ► **Pozri aj:** PÉBÉESKA.

pécéo/pécéočko ▪ **pult centrálnej/centralizovanej ochrany (z iniciálovej skratky PCO)** ▪ Zariadenia určené na zachytenie poplachového stavu z chráneného objektu po telefónnej linke alebo cez rádiostanicu. V minulosti sa označovalo ako SRP – Stredisko registrácie poplachov.

péčko 1 ▪ priestupok ▪ Konanie, ktoré porušuje alebo ohrozuje chránený záujem a je za priestupok výslovne označené v priestupkovom alebo v inom zákone. ► **Pozri aj:** DVADSAŤDVOJKA 1, OBČIANSKE SPOLUNAŽÍVANIE, PÄŤDESIATKA, ZOP.

péčko 2 ▪ pervitín ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, HAF-HAF, FEHYR, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

péefzet ▪ previerky fyzickej zdatnosti (z iniciálovej skratky PFZ) ▪ Testovanie výkonnosti a telesnej zdatnosti policajta (súčasťou testovania u mužov je beh na 100 m, skok z miesta, ľah/sed (za 2 min.), zhyby, beh 12 min. a plávanie 100 m. Súčasťou testovania u žien je beh na 50 m, ľah/sed (za 2 min.), zhyby, beh 12 min. a plávanie 100 m). ► **Syn.** FYZIČKY.

péemjé/péemjéčko/péemjéčka ▪ 1. pohotovostná motorizovaná jednotka (z iniciálovej skratky PMJ) ▪ Útvar, ktorý bol zriadený na efektívnejšie zabezpečenie plnenia úloh poriadkovej polície. Jeho hlavnou úlohou je chrániť osoby predovšetkým pred útokmi na ich život, zdravie, slobodu, majetok a dôstojnosť. ► **Pozri aj:** DUPAČKY, PÉEMJÉČKAR/PÉEMJÉČKÁR, SUPY. **2. služobná bunda vzor 98** ▪ Služobná bunda, ktorá bola pôvodne určená pre pohotovostnú motorizovanú jednotku (PMJ), ale už od počiatku ju používali všetky útvary PZ, najmä poriadková a dopravná polícia. Od roku 2008 je rovnošata vzor 98 v bežnom výkone služby nahradzovaná pracovnou rovnošatou vzor 07. ► **Syn.** BUNDOŠKA 2, BUNDA PÉEMJÉČKOVÁ. ► **Pozri aj:** ČERNÁKY/ČERNÁKY, DEVÄŤDESIATOSMIČKA, NULA SEDMIČKA.

péemjéčkar/péemjéčkar ▪ príslušník pohotovostnej motorizovanej jednotky (z iniciálovej skratky PMJ) ▪ Príslušník služby poriadkovej polície; policajt zaradený na pohotovostnej motorizovanej jednotke KR PZ, ktorý vykonáva predovšetkým hliadkovú činnosť na rôznych druhoch osobných motorových vozidiel. Obyčajne má uniformu čiernej farby. ► **Syn.** SUPY. ► **Pozri aj:** PÉEMJÉ/PÉEMJÉČKO/PÉEMJÉČKA.

péemko ▪ porovnávacie materiály (z iniciálovej skratky PM) ▪ Materiály, ktoré boli predložené na expertízne skúmanie a slúžia na porovnanie so sporným materiálom. ► **Pozri aj:** POROVNÁVAČKY, SPORNÝ.

péer/péerka ▪ preventívna (pracovná) rehabilitácia (z iniciálovej skratky PR) ▪ Preventívna rehabilitácia v zmysle § 146 zákona č. 73/1998 Z. z. patrí vymedzenému okruhu policajtov na upevnenie ich telesného a duševného zdravia v trvaní štrnástich po sebe nasledujúcich kalendárnych dní v kalendárnom roku. Preventívnu rehabilitáciu tvorí súbor liečebno-preventívnych, telovýchovno-športových a pracovných opatrení zameraných predovšetkým na posilnenie a upevnenie telesného a duševného zdravia policajtov. ► **Syn.** REHABKA, PREVENTÍVKA 2.

péháem ▪ pohonné hmoty (z iniciálovej skratky PHM) ▪ Označenie pre pohonné hmoty, napríklad benzín, biodiesel, bioetanol atď. ► **Pozri aj:** ZÁSIELKY, ŽELEZNIČIARI.

péočko ▪ podmiennečné odsúdenie, podmiennečný odklad (z iniciálovej skratky PO) ▪ Podmiennečný odklad výkonu trestu odňatia slobody páchatela, najmä s prihliadnutím na jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, a na okolnosti prípadu. Základným princípom podmiennečného odsúdenia je, že súd rozhodne o odsúdení páchatela a uloží mu trest odňatia slobody, ale výkon trestu odloží s podmienkou, že odsúdený sa bude v priebehu určenej skúšobnej doby riadne správať a vyhovie obmedzeniam alebo splní povinnosti, pokiaľ mu boli súdom uložené. ► **Pozri aj:** NEPOTREST.

pépéčko ▪ podmiennečné prepustenie (z iniciálovej skratky PP) ▪ Podmiennečné prepustenie odsúdeného na slobodu z ÚVTOS po vykonaní určitej dĺžky trestu (spravidla za dobré správanie). ► **Pozri aj:** PÉPÉČKÁR, PÉPÉČKÁRSKY SÚD.

pépečkár ▪ podmiennečne prepustený (z iniciálovej skratky PP) z ÚVTOS ▪ Odsúdený, v prospech ktorého súd rozhodol o zmene spôsobu trestu a rozhodol o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. ► **Pozri aj:** PÉPÉČKÁRSKY SÚD, PÉPÉČKO.

pépečkársky súd ▪ súd, ktorý rozhoduje o podmiennečnom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody ▪ Súd, ktorý rozhoduje o návrhu na zmenu spôsobu výkonu trestu; obyčajne sa nachádza v obvode, kde sa trest odňatia slobody vykonáva. ► **Pozri aj:** PÉPÉČKÁR, PÉPÉČKO.

pépéú/pépéúčko/péúčko ▪ 1. Pohotovostný policajný útvar (z iniciálovej skratky PPÚ) ▪ Jednotka rýchleho zásahu. **2. príslušníci tejto jednotky ▪** Príslušníci špeciálnej policajnej jednotky, zúčastňujúci sa na ak-

ciách vyžadujúcich rýchly zásah (napríklad v boji proti organizovanému zločinu, drogám). Ich odev je čiernej farby. Prikrývka hlavy príslušníkov útvaru je kukla, zakrývajúca tvár okrem očí. Podľa toho sú nazývaní aj kukláči. V každom z 8 krajov SR je jeden takýto útvar. ► **Syn.** KUKLÁČ. ► **Pozri aj:** ČERNÁKY/ČERNÁKY, DUPAČKY, LYNX COMMANDO/LYNCH COMMANDO, ÚOÚČKAR, ÚOÚ(ČKO) PÉPÉZET, PÉPÉÚ, RÝCHLA ROTA ČIPADEJLA.

pépéúčkár/pépéúčkar ▪ **policajt nosiaci pokrývku hlavy a tváre označovanú ako kukla** ▪ Kukláči sú policajti Pohotovostného policajného útvaru so špeciálnym (protidrogovým, protiteroristickým ap.) zameraním a policajti Útvaru osobitného určenia. Kukla má ochrániť identitu týchto policajtov. ► **Syn.** KUKLÁČ. ► **Pozri aj:** LYNX COMMANDO/LYNCH COMMANDO, ÚOÚČKAR, ÚOÚ(ČKO), PÉPÉZET, PÉPÉÚ, RÝCHLA ROTA ČIPADEJLA.

pépézet(ko) ▪ **Prezídium PZ (z iniciálovej skratky PPZ)** ▪ Najvyššia organizačná zložka PZ s celoslovenskou pôsobnosťou. ► **Syn.** PREZIDKO. ► **Pozri aj:** PÉZET.

pévéesko ▪ **posilnený výkon služby (z iniciálovej skratky PVS)** ▪ Služba nad rámec bežného výkonu služby, ktorá si vyžaduje viac príslušníkov PZ, napríklad pri kontrole dodržiavania vydaných opatrení proti šíreniu koronavírusu. ► **Syn.** ZETVÉESKO.

pétéčko ▪ **IV. stupeň utajovaných skutočností – prísne tajné** ▪ K utajovaným skutočnostiam s týmto stupňom patria napríklad súhrnné informácie a materiály spravodajských služieb, prísne tajné heslá na vstup do počítačovej siete či koncepcia spojovacej služby SIS. ► **Pozri aj:** DÉČKO 3, TÉČKO, VÉČKO.

pétečkový ▪ **policajt s prístupom k utajovaným dokumentom IV. stupňa (prísne tajným)** ▪ Policajt, ktorý po vykonaní bezpečnostných previerok IV. stupňa sa môže oboznamovať s dokumentmi označenými týmto stupňom. ► **Pozri aj:** DÉČKOVÝ, SIS(KA), TÉČKOVÝ, VÉČKOVÝ.

pézet ▪ **policajný zbor (z iniciálovej skratky PZ)** ▪ Ozbrojený bezpečnostný zbor, ktorý zabezpečuje v krajine vnútorný poriadok, bezpečnosť a bojuje proti zločinnosti vrátane jej organizovaných a medzinárodných foriem. Chráni spoločnosť aj jednotlivé osoby pred nebezpečenstvom. Pojem bezpeč-

nosť pritom zahŕňa bezpečnosť štátu a jeho inštitúcií, život, zdravie, slobodu a česť jednotlivca, ako aj ochranu majetku. PZ pôsobí na celom území SR pod heslom „Pomáhať a chrániť“.

piker ▪ **užívateľ pervitínu** ▪ Ten, kto užíva zakázanú látku pervitín, tzv. piko (druh syntetickej drogy). ► **Syn.** PERNIKÁR. ► **Pozri aj:** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB.

piko ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

píпка ▪ **prehliadka iných priestorov (z iniciálovej skratky PIP)** ▪ Prehliadka v priestoroch, ktoré neslúžia na bývanie. Takýmito priestormi sú najmä miestnosti alebo súbory miestností, ktoré sú podľa rozhodnutia stavebného úradu určené na iné účely ako na bývanie, alebo byty, pri ktorých bol udelený súhlas na ich užívanie na nebytové účely.

pípač ▪ **bezpečnostná čipová karta** ▪ Bezpečnostná čipová karta, pomocou ktorej sa otvára väčšina dverí v KEÚ PZ. Karta pri priložení k snímaču vydá zvuk pípania a dvere sa otvoria.

písmo ▪ **1. odvetvie kriminalistického skúmania ručného písma a podpisov** ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá skúmaním ručného písma a podpisov s cieľom identifikácie pisateľa, resp. určenia/vylúčenia pravosti podpisov. **2. oddelenie písmoznalectva a jazykovej expertízy KEÚ PZ** ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva písmoznalecké a jazykové expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠÍ, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

plácačka ▪ **zastavovací terčík** ▪ Nástroj signalizačnej výbavy dopravného policajta, pomocou ktorého riadi dopravu na cestách a križovatkách (napríklad zdvihnutým terčíkom vo zvislej polohe s natočenou červenou farbou zastavuje vozidlo, s terčíkom vo zvislej polohe s natočenou zelenou farbou dáva signál na prejazd vozidiel ap.). ► **Syn.** LÍZATKO, PALACINKÁR(EŇ).

placka ▪ **služobný preukaz príslušníka PZ** ▪ Doklad, ktorý svedčí o príslušnosti k PZ. Na prednej strane služobného preukazu sa nachádza fotografia policajta, jeho osobné evidenčné číslo a znak PZ. Na zadnej strane preukazu je meno, priezvisko a rodné číslo policajta. ► **Syn.** BUMAŠKA, SLUŽOBÁK. ► **Pozri aj:** ČÉÓZETKO, ELEKTRICENKA, KRAVSKÉ UCHO, ÓÉČÉ, VAJCO/VAJÍČKO.

plachta ▪ **plán služieb policajtov v systéme SAP** ▪ Rozpis služieb policajtov istého pracoviska na určité obdobie, najčastejšie na jeden mesiac. Na obvodnom oddelení musí byť umiestnená na pracovisku stálej služby. ► **Pozri aj:** STÁLA.

plašák ▪ **plachý pes** ▪ Nesebavedomý, bojazlivý pes, povahovo nevhodný do policajnej služby.

plembák ▪ **druh pokrývky hlavy policajta** ▪ Slávnostná policajná čapica so šiltom (nosí sa k rovnošate vzor 98). Danú rovnošatu policajti používajú v súčasnosti už len pri administratívnej činnosti. Výnimkou sú dopravní policajti, ktorí túto čiapku v kombinácii s bielym návlekom používajú spolu s pracovnou rovnošatou vzor 07 v bežnom výkone služby. ► **Syn.** BRIGADÍRKA. ► **Pozri aj:** BARETKA, DEVÄŤDESIATOSMIČKA, LODIČKA, ŠILTAČKA.

plenta ▪ **úkryt pre figuranta** ▪ Paravánový úkryt pre figuranta v tvare ihlana s jednou otvorenou stranou pred psom na cvičisku pri výcviku policajných psov. ► **Pozri aj:** FIGURANT.

plnka 1 ▪ **plná čiara** ▪ Vodorovné dopravné značenie na cestnej komunikácii zakazujúce predbiehanie iných vozidiel.

plnka 2 ▪ **maximálna možná sadzba blokovej pokuty** ▪ Najvyššia možná sadzba blokovej pokuty podľa sadzobníka pokút.

ploštica ▪ **odpočúvacie zariadenie** ▪ Obyčajne miniatúrne zariadenie na priestorové odpočúvanie, ktoré sa môže použiť napríklad na nahrávanie zvukových záznamov, na monitorovanie mobilov či počítačových klávesníc. Existuje viac druhov ploštíc, napríklad GSM ploštice (veľkosť 4 x 3 x 1 cm), ktoré sa vkladajú do mobilov, alebo USB kľúč so skrytým diktafónom s detekciou zvuku (hlasu) atď.

pluvátko ▪ druh zbrane ▪ Krátka guľová zbraň zn. ČZ 82. ► **Pozri aj:** SAPIK/SAMOPAL, ŠKORPÍK.

podmienka ▪ podmienený odklad trestu odňatia slobody ▪ Podmienený odklad trestu odňatia slobody neprevyšujúceho dva roky, ak sa ukazuje, že výkon trestu odňatia slobody nie je nevyhnutný.

podržtašky ▪ úradnícki policajti na vyšších organizačných zložkách ▪ Úradnícki policajti na vyšších organizačných zložkách, ktorí sú využívaní ako poskokovia.

pohotovák ▪ Pohotovostný útvar verejnej bezpečnosti ▪ Útvar, ktorý kedysi slúžil na výcvik a školenie novoprijatých policajtov. V súčasnosti jeho úlohy prevzali stredné odborné školy PZ. ► **Pozri aj:** PÉZET, SOŠKA, VÉBÉ.

pohotovosť ▪ pohotovostná služba policajta ▪ Pohotovostná služba, keď musí byť policajt prítomný na pracovisku za asi 60 % mzdy a v prípade potreby musí vykonávať služobnú činnosť. V prípade zásahu sa plat upravuje na 100 %. Pohotovostná služba policajta sa využíva len v mimoriadnych prípadoch. ► **Pozri aj:** DOSAH.

pochôdzkar ▪ policajt na pešej hliadke ▪ Policajt, ktorý vykonáva pešiu policajnú hliadku. ► **Pozri aj:** HLIADKAR.

pokutkár ▪ policajt často ukladajúci pokuty ▪ Policajt, ktorý dáva viac pokút v porovnaní s ostatnými. ► **Syn.** VÝSLEDKÁR.

pokyn ▪ pokyn nadriadeného prokurátora podriadenému prokurátorovi ▪ Organizačno-administratívne rozhodnutie dozorového prokurátora pre vyšetrovateľa alebo nadriadeného prokurátora podriadenému prokurátorovi, aby tento postupoval určitým spôsobom, alebo aby vykonal určitý úkon. Tento pokyn je záväzný.

policajt na ulici ▪ policajt v priamom výkone ▪ Príslušník PZ, ktorý slúži v priamom výkone, čiže v teréne (na ulici).

poliň ▪ policajt ▪ Familiárne označenie policajta. ► **Syn.** CAJT, FLOJF, FÍZEL, CHLPATÝ, PANGLA, ŽABA/ŽABKA/ŽABKÁRE, ŽANDÁR.

polohovanie ▪ **vykonávanie polôh psa na povel psovoda** ▪ Okamžité zaujímanie polôh policajného psa podľa povelov psovoda, napríklad „Sadni!“, „Lahni!“, „Stoj!“.

pomaľované vozidlo ▪ **služobné vozidlo policajtov** ▪ Policajné vozidlo s typickou (dnes zeleno-bielou) farebnou úpravou karosérie a s nápisom „polícia“. **Opak:** NEPOMAĽOVANÉ VOZIDLO.

pončo ▪ **druh pláštenky k policajnému odevu** ▪ Starý typ nepremokavej pláštenky k rovnošate vz. 98. ► **Pozri aj:** DEVÄŤDESIATOSMIČKA, NULA SEDMIČKA, OSEMDESIATPÄŤKA.

ponorák ▪ **ponorný varič väznenej osoby** ▪ Svojpomocne vyrobený ponorný varič na vodu (napríklad zo žiletiek) – na kávu, čaj – osobou v zariadení na výkon väzby či na výkon trestu odňatia slobody. Ide o zakázaný predmet, jeho nález sa trestá.

ponorka ▪ **špeciálne pancierové vozidlo určené na eskortu väzných osôb** ▪ Špeciálne vozidlo, obyčajne autobus. Je určený na eskortovanie väzných osôb medzi väzenskými zariadeniami, na súd, do nemocnice atď. Oproti bežnému autobusu má zastreté okná a časť pre väznené osoby je od časti pre dozorcov oddelená mrežami. ► **Syn.** CESTOVKA. ► **Pozri aj:** ESKORTA 2.

poper ▪ **druh terča** ▪ Oceľový strelecký terč na cvičných streľbách policajtov v tvare osoby do výšky cca 120 cm. ► **Pozri aj:** ČERNOCH/ČERNOŠKO, GONG, HRUŠKA, SVOKRA, VAJÍČKO 2.

poriadkar/poriadkár ▪ **policajt poriadkovej polície** ▪ Policajt zabezpečujúci ochranu verejného poriadku buď aktívne (napríklad získavaním informácií od osôb v územnej časti obvodu, povedzme od tých ľudí, ktorí boli prepustení z VTOS, alebo sú členmi organizovaných skupín, obchodujú s drogami a pod. pri typovaní miesta páchania trestnej činnosti), alebo pasívne samotnou osobnou prítomnosťou na určitom mieste, čo pôsobí preventívne. Príslušníci poriadkovej polície nosia uniformy zelenej farby. ► **Pozri aj:** AKÁTÉ(ČKO).

porovnávačky ▪ **porovnávacie materiály** ▪ Materiály, ktoré boli predložené na expertízne skúmanie a slúžia na porovnanie so sporným materiálom. ► **Pozri aj:** PÉEMKO, SPORNÝ.

porušovačka ▪ trestný čin porušovania domovej slobody ▪ Porušovanie domovej slobody v zmysle § 194 ods. 1 Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.), keď páchateľ neoprávnene vnikne do cudzieho obydľia alebo neoprávnene tam zotrvať.

postupkár ▪ odsúdený za viacero nadväzujúcich trestných činov ▪ Osoba, ktorá bola odsúdená za viacero nadväzujúcich trestných činov.

postupovačka ▪ postúpenie veci z trestného konania na priestupkové, správne alebo disciplinárne konanie ▪ Vyradenie skutku z trestného konania podľa § 214 Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.) po tom, ako prokurátor alebo policajt rozhodol, že nejde o trestný čin, a presun na prešetrenie v priestupkovom, správnom alebo disciplinárnom konaní. ► **Pozri aj:** ODMIETAČKA, PRERUŠOVAČKA, VZNÁŠAČKA, ZAČÍNAČKA.

poškodzovačka ▪ trestný čin poškodenia cudzieho majetku ▪ Poškodenie cudzej veci v zmysle ustanovenia § 212 Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.) (so škodou na majetku prevyšujúcou 266 €).

poverený ▪ poverený príslušník PZ ▪ Poverený príslušník PZ, ktorý vykonáva skrátené vyšetrovanie o prečinoch, za ktoré osobitná časť Trestného zákona stanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou neprevyšujúcou 3 roky. ► **Syn.** KRAŤAS, SKRÁTENÁR/SKRÁTEŇÁK.

povýstrelovky ▪ povýstrelové splodiny ▪ Splodiny tvorené zmesou plynov, pevných a kvapalných častíc vytvorených z prachovej náplne v nábojnici. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, CHÉMIA.

pracáky ▪ pracovný odev policajta ▪ Odev, ktorý nosia policajti napríklad na výcviku, na strelbách ap. ► **Pozri aj:** DEVÄŤDESIATOSMIČKY, IHLIČIAKY, MASKÁČE, MONTERKY, NULA SEDMIČKY, OSEMDESIATPÄŤKA.

pracovné plemeno ▪ plemeno psov používaných v policajnej službe ▪ Psy využívané ako pracovné plemená v policajnej službe, napríklad nemecký ovčiak, doberman, boxer, rotvajler, belgický ovčiak, erdel na pachové a iné práce. Využívajú sa na pátranie po drogách a výbušnínach, lokalizáciu nezvestných osôb, hľadanie dôkazov z miesta činu a útok na ľudí, na ktoré sa zameriava polícia atď.

pranie špinavých peňazí ▪ legalizácia príjmov z trestnej činnosti

▪ Legalizácia takých príjmov, ktoré sa získavajú z trestných činov, ako je napríklad obchodovanie s drogami alebo nezákonné hranie hazardných hier. Také peniaze sa považujú za „špinavé“ a spravidla sa „čistia“ tak, že sa „upravia“ prostredníctvom niekoľkých legitímnych obchodov pred ich uložením do banky.

práškač ▪ udavač ▪ Kto niekoho udáva, obyč. so zisťujúcim zámerom (napríklad z pomsty, s cieľom finančného zisku, alebo v snahe o zníženie vlastného trestu). ► **Pozri aj:** DRBAN, INFORMÁTOR, IČKO 2, KONFIDENT/KONFOŠ 1, 2, NÁTER.

právoplat ▪ právoplatné rozhodnutie súdu ▪ Rozhodnutie súdu po nadobudnutí právoplatnosti, ktoré je záväzné pre všetkých účastníkov procesu a všetky orgány a nie je viac možné danú vec prerokovávať znovu.

predbežko 1 ▪ predbežné opatrenie ▪ Predbežné opatrenie vydané ešte pred začatím konania vo veci samotnej, aby boli predbežne upravené pomery účastníkov alebo pre prípad, ak existuje obava z ohrozenia výkonu súdneho rozhodnutia, napríklad zákaz priblíženia.

predbežko 2 ▪ predbežné vyjadrenie ▪ Druh odborného úkonu realizovaného znalcom, ktorý sa poskytuje OČTK v prípadoch, keď znalec vykonáva znaleckú činnosť a tieto orgány potrebujú včasné/operatívne informácie na objasnenie skutočností dôležitých pre trestné konanie. Obsah predbežného vyjadrenia nie je pre konečné znenie znaleckej činnosti záväzný. ► **Pozri aj:** ODBORKO, STANOVISKO, ZNALEČÁK.

predkladačka ▪ predloženie správy o výsledku objasňovania priestupku ▪ Predloženie správy o výsledku objasňovania priestupku príslušnému správnomu orgánu podľa § 60 ods. 3, písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (napríklad okresnému úradu, okresnému alebo krajskému dopravnému inšpektorátu). ► **Pozri aj:** ODKLADAČKA, ODOVZDÁVAČKA, SVOPKA, UKLADAČKA, ZOP.

predmetár ▪ špecializovaný policajný pes ▪ Policajný pes, ktorý je vyvíjaný na prácu s predmetmi, nie ľuďmi. ► **Pozri aj:** DROGÁR, KORISTNÍK, OBRANÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

predvádzačka ▪ predvedenie osoby ▪ Zákonné oprávnenie príslušníkov PZ vykonávané na základe zák. č. 171/1993 Z. z. Napríklad policajti OO PZ v služobnom obvode, v ktorom sa predvádzaná osoba zdržuje, zabezpečujú

prítomnosť obvineného alebo svedka na procesnom úkone (napríklad výsluchu, rekogníciu, rekonštrukciu atď.), ak sa táto osoba na riadne predvolanie bez dostatočného ospravedlnenia na úkon nedostavila.

predvolanka ▪ predvolanie osoby ▪ Spravidla písomná výzva príslušného OČTK, aby sa obvinený, svedok, poškodený, zúčastnená osoba, znalec alebo tlmočník z určitého procesného dôvodu v určenom čase osobne dostavil na určené miesto (na políciu, súd, okresný úrad atď.) napríklad na výsluch, na súdne pojednávanie a pod.

prerušovačka ▪ prerušenie trestného stíhania ▪ Prerušenie trestného stíhania podľa § 228 Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.), napríklad ak nemožno pre neprítomnosť obvineného alebo svedka vec náležite objasniť, prípadne nemožno obvineného pre zlý zdravotný stav postaviť pred súd.

► **Pozri aj:** ODMIETAČKA, POSTUPOVAČKA, VZNÁŠAČKA, ZAČÍNAČKA.

previerky ▪ previerky fyzickej zdatnosti ▪ Testovanie výkonnosti a telesnej zdatnosti policajta (súčasťou testovania u mužov je beh na 100 m, skok z miesta, ľah/sed (za 2 min.), zhyby, beh 12 min. a plávanie 100 m. Súčasťou testovania u žien je beh na 50 m, ľah/sed (za 2 min.), zhyby, beh 12 min. a plávanie 100 m). ► **Syn.** FYZIČKY, PÉFZET.

preventívka ▪ 1. preventívna lekárska prehliadka ▪ Preventívna lekárska prehliadka, ktorú príslušníci PZ musia povinne absolvovať každý rok.

2. preventívna rehabilitácia ▪ Súbor preventívnych, telovýchovno-športových a liečebných opatrení zameraných predovšetkým na posilnenie a upevnenie telesného a duševného zdravia. ► **Syn.** REHABKA.

3. preventívna väzba ▪ Väzba, keď existuje dôvodné podozrenie, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorým hrozil. ► **Syn.** CÉČKOVÁ VÄZBA. ► **Pozri aj:** ÁČKO 4, ÁČKAR, ÁČKOVÁ VÄZBA, BÉČKO 2, CÉČKAR, CÉČKO 2, KOLÚZNA, ÚTEKOVÁ VÄZBA.

prezident ▪ prezident PZ ▪ Prezident PZ stojí na čele PZ a riadi ho. Je podriadený ministrovi vnútra SR.

prezidko/prezídsko ▪ 1. prezídium PZ ▪ Najvyššia organizačná zložka PZ s celoslovenskou pôsobnosťou. **2. budova Prezídia PZ ▪** Sídlo

PPZ na Račianskej ulici v Bratislave. ► **Syn.** PÉPÉZETKO. ► **Pozri aj:** PÉZETKO.

pribinka ▪ **sídlo ministerstva vnútra** ▪ Hlavná budova MV SR na Pribinovej ulici v Bratislave. ► **Syn.** BIELY DOM.

priestupca ▪ **človek, ktorý sa dopúšťa priestupku** ▪ Človek, ktorý sa dopúšťa priestupku, napríklad fajčí na tých miestach železničnej stanice, kde je zákaz fajčenia. Táto zakázaná činnosť sa považuje za priestupok, a preto sa takíto ľudia označujú ako priestupcovia. ► **Syn.** ŠPAČKÁR. ► **Pozri aj:** PRIESTUPKÁR/PRIESTUPKAR, STOOSMIČKA.

priestupkár/priestupkar ▪ **policajt zaoberajúci sa priestupkami** ▪ Policajt zaoberajúci sa objasňovaním alebo prešetrovaním priestupkov, napríklad dopravných priestupkov na okresnom dopravnom inšpektoráte. ► **Pozri aj:** ODI/ÓDEÍ/ÓDÉÍ. ► **Pozri aj:** PRIESTUPCA.

príslužba ▪ **nad rámec vložená služba** ▪ Služba, ktorá bola pridaná policajtovi nad rámec bežného mesačného plánu služieb. ► **Syn.** VLOŽÁK.

probačný ▪ **probačný úradník** ▪ Súdny úradník vykonávajúci v zákonom vymedzenom rozsahu úkony probácie, napríklad dohľad nad správaním obvineného v priebehu skúšobnej doby pri podmienenom prepustení z výkonu trestu odňatia slobody. ► **Pozri aj:** MEDIAČNÝ.

prvotrestanec ▪ **prvýkrát odsúdený** ▪ Osoba po prvýkrát odsúdená na výkon trestu odňatia slobody. ► **Syn.** BAŽANT 2, CUCÁK.

psíčkar ▪ **psovod** ▪ Príslušník Odboru kynológie a hipológie PPZ, ktorý vodí služobného psa, alebo psa vo výkone, či vo výcviku. Policajný psovod pomocou povelov prikazuje policajnému psovi vykonávať rôzne úkony, aké si vyžaduje policajný zásah. Najčastejšie je to vyhľadávanie výbušnín, drog, omamných látok, ukrytých osôb, pátranie po unikajúcich podozrivých alebo zranených osobách, príp. eliminovanie podozrivej osoby.

psychológia ▪ **psychologická príprava policajtov** ▪ Psychologická príprava policajtov, ktorá sa realizuje pravidelne každý polrok, a to formou prednášky. Jej cieľom je psychologické vzdelávanie policajtov, ďalej utváranie a prehlbovanie psychickej pripravenosti riešiť policajné a pracovné situácie v dynamicky sa meniacich podmienkach, či psychologická prevencia so zameraním na psychické zlyhanie v dôsledku nadmernej psychickej záťaže.

pudová strelba ▪ strelba s krátkym primierením ▪ Strelba na povel s obmedzeným časom mierenia na terč počas streleckého výcviku. ► **Syn.** INŠTINKTÍVKA. **Opak:** MIERENKA. ► **Pozri aj:** PARKÚR.

puky ▪ protiúderové komplety ▪ Špeciálne ochranné umelohmotné oblečenie policajtov, ktoré ich chráni pred údermi. ► **Syn.** KORYTNAČKY. ► **Pozri aj:** ŤAŽKODENEC.

puma ▪ špeciálne dopravné oddelenie ▪ Špeciálne dopravné oddelenie, ktoré vykonáva dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky na celom území SR, pričom sa zameriava na najzávažnejšie porušenia pravidiel cestnej premávky. ► **Syn.** KOBRA, EŠDÉÓČKO.

pumák ▪ príslušník špeciálneho dopravného oddelenia ▪ Príslušník špeciálneho dopravného oddelenia, ktoré vykonáva dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky na celom území SR, pričom sa zameriava na najzávažnejšie porušenia pravidiel cestnej premávky. ► **Syn.** KOBRÁK. ► **Pozri aj:** EŠDÉÓČKO, KOBRA, PUMA.

pumpa, pumpovacia brokovnica ▪ opakovacia brokovnica ▪ Brokovnica ovládaná posuvným predpažbím (*pump-action*). Strelec pri každom výstrele jemným pohybom predpažbia k sebe vyhodí náboj z komory a druhým pohybom zasunie druhý náboj zo zásobníka do komory.

pustiť perie ▪ povedať pravdu ▪ Priznať sa k trestnej činnosti alebo poskytnúť svedeckú výpoveď o trestnej činnosti iných ľudí.

púšťačka ▪ púšťanie aportovaného predmetu, figuranta na cvičení či páchatela v akcii policajným psom ▪ Pustenie prineseného predmetu, zadržaného figuranta či páchatela napríklad zo zákusu policajným psom na povel psovoda „Pusť!“. ► **Pozri aj:** FIGURANT, ZÁKUS.

pyroši ▪ 1. pyrotechnici ▪ Experti pôsobiaci v oddelení pyrotechniky KEÚ PZ v Bratislave, alebo v jeho vysunutých pracoviskách v Slovenskej Ľupči či v Košiciach, ktorí sa zaoberajú skúmaním objektov, ktoré môžu spôsobiť výbuch, a všetkými objektmi a stopami, ktoré nesú informácie o výbuchu. Tiež sa zaoberajú účinkami výbuchu na okolie, príčinami výbuchu a preventívnou činnosťou zameranou na vyhľadávanie výbušnín a výbušných predmetov, ich zneškodnením a preverovaním objektov, či neobsahujú výbušninu. **2. oddelenie pyrotechniky KEÚ PZ ▪** Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva pyrotechnické expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYL-

KA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA, VIDEO.

R

ramer ▪ **radar, merač rýchlosti** ▪ Rádiolokačný radar, prístroj na meranie rýchlosti (podľa značky radarov Ramer). Najčastejšími sú: Ramer 7 CCD, Ramer C7 Stabil, Multaradar CD. Využívajú tzv. Dopplerov efekt. Ramer býva umiestnený vo vozidlách na pevno a činnosť týchto meračov je spojená s nasvietením (samostatný svetlomet je umiestnený na vozidle, napríklad v nárazníku).

► **Pozri aj:** MODRÁ PIŠTOĽ, TRUKI, TRUKAM.

rana istoty ▪ **posledný výstrel** ▪ Výstrel zo zbrane po skončení strelby pred jej uložením do puzdra.

realizák ▪ **návrh na realizovanie vecí v trestnom konaní** ▪ Podnet policajta služby kriminálnej polície vyšetrovateľovi alebo poverenému príslušníkovi PZ (skrátenárovi) na začatie trestného konania (najčastejšie tento podnet smeruje voči konkrétnej osobe). ► **Pozri aj:** POVERENÝ, SKRÁTENÁR/SKRÁTEŇÁK.

rebrík ▪ **prázdna tabuľka výsledkov z výkonov hliadkara** ▪ Prázdna tabuľka, keď hliadka nedosiahne žiadne výsledky, a teda nemá v tabuľke žiadne čísla (napríklad hliadkari neudelili žiadne pokuty). ► **Pozri aj:** HLIADKAR.

regob ▪ **register obyvateľov SR** ▪ Informačný systém verejnej správy, ktorý obsahuje súbor údajov o obyvateľoch SR, na základe ktorých možno osobu identifikovať, zistiť jej pobyt a vzťahy k iným osobám, ako aj ďalšie administratívne údaje, napríklad číslo a sériu občianskeho preukazu, údaje o rozhodnutí súdu o rozvoze manželstva atď.

regerka ▪ **rozkaz generálneho riaditeľa** ▪ Rozkaz vydaný generálnym riaditeľom ZVJS, platný pre všetkých príslušníkov ZVJS.

rehabka ▪ **preventívna rehabilitácia** ▪ Preventívna rehabilitácia je súbor preventívnych, telovýchovno-športových a liečebných opatrení zameraných

predovšetkým na posilnenie a upevnenie telesného a duševného zdravia.

► **Syn.** PÉER/PÉERKA, PREVENTÍVKA 2.

retiazka ▪ **retazová nehoda** ▪ Dopravná nehoda viacerých vozidiel, spravidla idúcich za sebou.

retiazky ▪ **putá** ▪ Železné putá, ktoré sú súčasťou základnej výbavy každého policajta. Slúžia na spútanie rúk zadržaných osôb. ► **Syn.** KLEPETÁ.

revírovanie ▪ **prieskum revíru policajným psom** ▪ Prieskum terénu, preverenie neznámeho priestoru policajným psom.

ringo ▪ **ochranný odev figuranta na cvičisku s policajným psom** ▪ Celotelový ochranný odev figuranta na policajnom cvičisku so služobným psom, aby si pes mohol cvičiť zákusy kamkoľvek (od členkov po krk) a pritom figuranta neporanil. ► **Pozri aj:** FIGURANT, HLADKÉ ZADRŽANIE, RUKÁV, ZÁKUS.

ritier ▪ **homosexuálny odsúdený** ▪ Odsúdený s homosexuálnym správaním.

robiť ryžu ▪ **brať úplatky** ▪ Neoprávnene sa obohacovať v policajnej službe: prijímať financie, dary, služby a poskytovať za to protislužby (napríklad zmiernené tresty za priestupky či iné delikty).

roki ▪ **riaditeľ odboru kriminalistickej identifikácie KEÚ PZ (z iniciálovej skratky ROKI)** ▪ Pod odbor kriminalistickej identifikácie KEÚ PZ patrí oddelenie mechanoskopie a trasológie, oddelenie elektrotechniky, elektroniky a technickej diagnostiky, oddelenie daktyloskopie, oddelenie balistiky a oddelenie pyrotechniky.

rotvík ▪ **plemeno psa rotvajler (z názvu nemeckého mesta Rottweil)** ▪ Priateľský a dobromyseľný pes a súčasne výborný strážca, využívaný v policajnej službe v tradičných policajných disciplínach (stráženie, obrana, pachové práce a pod.), prípadne aj ako záchranár. Často sa toto plemeno využíva v mestskej polícii. ► **Pozri aj:** ERDEL, MALIŇÁK, OVČIAK/OVČIAČIK, PÁLEŇÁK, TERVÍK, VLKOŠEĎÁK.

rovnomernosť ▪ **rovnomerne rozvrhnutý služobný čas** ▪ Rovnomerne rozvrhnutý služobný čas policajtov, ktorí slúžia osemhodinový služobný čas od pondelka do piatka počas dňa. Ako rovnomerný je označovaný tento pracovný čas v protiklade k dvanásťhodinovému pracovnému času, keď sa

striedajú nerovnomerne raz denné, raz nočné a v nepravidelných zmenách počas týždňa. **Opak:** NEROVNOMERNOSŤ.

rovo ▪ rozhodnutie o odobratí vodičského oprávnenia ▪ Rozhodnutie správneho orgánu o tom, že sa vodičovi odoberá vodičské oprávnenie.

rozborka ▪ rozoberania zbrane ▪ Rozoberanie zbrane napríklad pri jej čistení, kontrole a pod. **Opak:** ZBORKA.

róm ▪ starší referent pre prácu v komunitách ▪ Policajný špecialista na prácu s rómskou komunitou. Jeho úlohou je samostatne riadiť a organizovať činnosť týkajúcu sa usmerňovania vzájomných vzťahov medzi PZ a rómskou komunitou; vykonávať obchôdzkovú službu spojenú s územnou a objektovou zodpovednosťou v územnej časti obvodu so zvýšenou koncentráciou občanov z rómskych komunít; odhaľovať trestnú činnosť, oznamovať ju a pomáhať OČTK pri objasňovaní trestných činov spáchaných najmä občanmi z rómskych komunít atď. ► **Syn.** CIGÁNSKY BARÓN, RÓMSKY ŠPECIALISTA.

rómsky špecialista ↗ róm

rozdelenie ▪ ranná inštruktáž ▪ Ranné rozdelenie hliadok a ich informovanie o vyskytujúcej sa trestnej činnosti, o hľadaných osobách, vozidlách a pod. Vykonáva ho na obvodných oddeleniach starší referent pre riadenie referentov, alebo starší referent pre stálu službu, prípadne zástupca riaditeľa alebo riaditeľ. Na pohotovostnej motorizovanej jednotke ho vykonáva veliteľ čaty, príp. zástupca veliteľa čaty. ► **Syn.** ZVODKA.

rozpracovanosť ▪ miera vyťaženia vyšetrovateľa ▪ Štatistický ukazovateľ vyťaženia vyšetrovateľa, určujúci, aký počet neskončených vyšetrovacích spisov má pridelených.

rukáv ▪ ochranný návlak na rameno figuranta ▪ Ochranný návlak na rameno figuranta pri výcviku psov, aby ho pri zákusoch pes nepohrýzol. ► **Pozri aj:** FIGURANT, HLADKÉ ZADRŽANIE, RINGO, ZÁKUS.

rybársky lístok ▪ potvrdenie o služobnom preukaze ▪ Potvrdenie o služobnom preukaze, ktoré slúži ako dočasná legitimácia pre novoprijatých príslušníkov PZ, kým ešte nemajú služobný preukaz, alebo pre odchádzajúcich príslušníkov PZ po odovzdaní služobného preukazu (aby sa ešte mohli na svojich posledných službách legitimovať). ► **Syn.** ELEKTRICENKA.

► **Pozri aj:** BUMAŠKA, ČÉÓZETKO, KRAVSKÉ UCHO, ÓÉČÉ, PLAC-KA, SLUŽOBÁK, VAJCO/VAJÍČKO.

Ř

řídŏ/žídŏ ▪ riaditeľ ▪ Riaditeľ napríklad obvodného oddelenia, okresného riaditeľstva, krajského riaditeľstva, odboru na okresnom či krajskom riadiateľstve či PPZ. ► **Syn.** DIREKTOR, ŠÉF, ŠÉFINO.

S

samotka ▪ cela disciplinárnych trestov, „väzenie vo väzení“ ▪ Cela na tzv. celodenné uzavretie (CDU), kam je väznená osoba umiestnená sama na určitý čas pre disciplinárne previnenia. (Napríklad za páskovanie zakázaného tovaru.) Nevykurovaná cela s betónovou podlahou, nedostatkom svetla, kde nie je žiaden nábytok okrem sklápacej drevenej priče bez matraca (cez deň pripnutej o stenu). Väznená osoba počas pobytu v nej dostáva zníženu dávku stravy. ► **Syn.** CÉDÉÚ, CÉÚČKA, DIERA. ► **Pozri aj:** BYŤ V IZOLÁCII.

sapík ▪ samopal ▪ Familiárne označenie automatickej strelnej zbrane, samopalu. V súčasnosti sa v PZ používajú samopaly vzor 58 a taktické samopaly značky B&T, model APC 9. ► **Pozri aj:** KOSA, KOKTAVÉ ŽELEZO, PA-DEOSMA, PÄŤDESIATOSMIČKA, ŠKORPÍK/ŠKORPIÓN.

sčíták/sčítačka ▪ sčítavanie väzňov ▪ Previerka početného stavu obvinených/odsúdených osôb vo výkone väzby alebo vo výkone trestu odňatia slobody.

sedieť (v chládku) ▪ vykonávať trest odňatia slobody ▪ Odpykávať si väzbu v zariadení na výkon väzby či na výkon trestu odňatia slobody. ► **Syn.** BRUČAŤ, BYŤ V BASE, BYŤ V ŠUPLÍKU, BYŤ V LOCHU.

signálky ▪ výstražné zvukové a svetelné zariadenie ▪ Výstražné zariadenie na streche automobilov bezpečnostných a záchranných zložiek, ktoré používa typické zvukové znamenie doplnené zvláštnym výstražným modrým

svetlom, alebo červeným svetlom, príp. ich kombináciou pri plnení špeciálnych úloh. Ide napríklad o policajné a hasičské autá či sanitky. ► **Syn.** MAJÁK, VRZ. ► **Pozri aj:** BLESKY, DISKOTÉKA, JAHODA.

sipsák ▪ **referent s územnou a objektovou zodpovednosťou obvodného oddelenia PZ (z iniciálovej skratky SIPS – starší inšpektor poriadkovej služby)** ▪ Policajt, ktorý má na starosti určitú časť územného obvodu. Vykonáva obchádzkovú službu v pridelených obciach služobného obvodu a tiež vykonáva hliadkovú službu. ► **Syn.** ÚZEMÁR/ÚZEMÁK. ► **Pozri aj:** HÁES, HLIADKAR, IPSÁK, OBCHÁDZKAR/OBCHÔDZKAR, OBJEKTÁR, PÉCÉO/PÉCÉOČKO, UČO.

sis(ka) ▪ **Slovenská informačná služba (z iniciálovej skratky SIS)** ▪ Slovenská spravodajská (tajná) služba, ktorá plní úlohy v oblasti vnútorného (domáceho) i vonkajšieho (zahraničného) spravodajstva. SIS sa podieľa na odvracaní bezpečnostných hrozieb proti SR i proti členským štátom EÚ a NATO, ako aj na ochrane bezpečnosti medzinárodného spoločenstva. ► **Syn.** SYSLI, TROJPÍSMENKOVÍ.

situčka ▪ **informačná správa** ▪ Záznam z operačného dňa o trestných činoch napadnutia či iných udalostiach, príp. o bezpečnostných opatreniach a akciách, ktoré boli v rámci operačného dňa vykonané. Tento záznam spisuje operačný dôstojník. ► **Syn.** ZVODKA.

sípítí ▪ **európsky výbor na ochranu ľudských práv väznených osôb (z iniciálovej skratky CPT)** ▪ Európsky výbor na zabránenie mučenia a neľudského či ponižujúceho zaobchádzania s obvinenými/odsúdenými alebo trestania (preveruje stav zaobchádzania s väznenými osobami). Tvoria ho lekári, právnici a odborníci na väzenské a policajné záležitosti.

skokan ▪ **človek, ktorý skočil pod idúci vlak, alebo vyskočil z okna bytu** ▪ Človek, ktorý s cieľom ukončiť svoj život skočil pod idúci vlak, alebo vyskočil z okna bytu na vyššom poschodí.

skráténár/skrátenák ▪ **poverený príslušník PZ** ▪ Poverený príslušník PZ, ktorý vykonáva skráténé vyšetrovanie o prečinoch, za ktoré osobitná časť Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.) stanovuje trest odňatia slobody s hornou hranicou neprevyšujúcou 3 roky. ► **Syn.** KRAŤAS, POVERENÝ.

skrytý VRZ ▪ **zvukovo-svetelná signalizácia na neoznačenom policajnom motorovom vozidle** ▪ Zvukovo-svetelná signalizácia oprávňujúca

prednostnú jazdu neoznačeného služobného motorového vozidla. Táto signalizácia nie je na prvý pohľad viditeľná.

sledka ▪ **1. sledovanie** ▪ Špecifický nástroj operatívno-pátracej alebo spravodajskej činnosti realizovaný všetkými formami pozorovania osobitnou bezpečnostnou službou, útvaram alebo skupinou špeciálne pripravených operatívnych alebo spravodajských pracovníkov slúžiacich najmä na získavanie a dokumentovanie dôležitých informácií alebo dôkazov súvisiacich s úmyselnou trestnou činnosťou a zisťovaním jej páchatelov. **2. sledovacia operácia** ▪ Bezprostredné spojenie niekoľkých sledovacích úkonov realizovaných sledovateľom, posádkou alebo sledovacou skupinou (podľa potreby). Vyžaduje bezpečnostnú reakciu alebo dlhodobé sústredenie sa na jej úspešné skončenie. **3. sledovačka** ▪ Špecifické pracovisko alebo útvar PZ alebo inej bezpečnostnej služby na sledovania osôb, vecí, priestorov alebo dejov. ► **Pozri aj:** ESKA.

slepý náboj ▪ **nábojka** ▪ Cvičný, nesmrtiaci alebo poplašný náboj.

slepý pokus ▪ **cvičné alebo súťažné hľadanie neprítomného pachu psom** ▪ Policajný pes má úlohu hľadať na istom mieste istý pach, ktorého vzorka však nie je na danom mieste založená. Správne splnenie úlohy znamená, že pes daný pach v stanovenom limite nenájde a neoznačí.

slon ▪ **policajné vodné delo** ▪ Špeciálna vodná striekačka zn. Tatra. Je pridelená Pohotovostnému policajnému útvaru a využíva sa počas bezpečnostných opatrení. Policajná tatrovka má pancierovú kabínu, ktorá chráni posádku. Vyrobená bola v roku 1993 ako prototyp a je funkčná dodnes. ► **Pozri aj:** BÉÓČKO, PÉPÉÚ.

slonie ucho ▪ **staré kožené puzdro na pištoľ** ▪ Puzdro na pištoľ, ktoré sa používalo cca do roku 2007. Vyrobené z kože s horným prekrytom, ktorý tvarom pripomína slonie ucho.

slučka ▪ **odchyťová tyč** ▪ Tyč so slučkou na konci, používa sa pri odchyte (napríklad túlavých) psov.

služba ▪ **1. bežná služba policajta** ▪ Každá služba príslušníka PZ. **2. pohotovosť prokurátora alebo sudcu** ▪ Pracovná pohotovosť prokurátora alebo sudcu určená rozvrhom práce na príslušné časové obdobie.

služobák ▪ **1. služobný preukaz** ▪ Preukaz príslušníka PZ. Na prednej strane sa nachádza fotografia policajta, jeho evidenčné osobné číslo, tzv.

čéózetko – číslo osobnej známky, znak PZ a na zadnej strane osobné údaje policajta (meno, priezvisko, rodné číslo). **2. služobný odznak** ▪ Odznak príslušníka kriminálnej a finančnej polície PZ. ► **Syn.** BUMAŠKA, PLACKA. ► **Pozri aj:** ČÉÓZETKO, ELEKTRIČENKA, KRAVSKÉ UCHO, ÓÉČÉ, VAJCO/VAJÍČKO.

slzák ▪ **1. aerosólový rozprašovač do očí** ▪ Donucovací prostriedok na prechodné oslepenie útočníka ako obrana pred napadnutím agresívnym človekom, psom, divou zverou, či osobami pod vplyvom alkoholu a drog. Ide o súčasť výstroja každého policajta vo výkone služby. ► **Syn.** KASER. **2. slzotvorný plyn** ▪ Bojová látka, ktorá dráždi očné a spojivkovú sliznicu. K bežným slzotvorným plynom patria bromaceton, bromacetofenon alebo chloracetofenon. Nachádza sa v kaseri – aerosólovom rozprašovači, ale používa sa aj vo väčšom množstve na veľkých demonštráciách a v prípade nepokojov pri rozháňaní davu.

smrťák ▪ **smrteľná autonehoda** ▪ Dopravná nehoda v cestnej premávke, pri ktorej došlo k usmrteniu osoby.

sneh/sniežik ▪ **kokaín** ▪ Droga s euforizujúcim účinkom. ► **Syn.** CUKOR, KÁČKO, KOKS, KOKOS.

socialistická droga ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, ŠŤASTIE V PRÁŠKU, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

soška ▪ **škola poskytujúca stredoškolské (tu) policajné vzdelanie** ▪ Stredná odborná škola poskytujúca policajné vzdelanie, na Slovensku sídli v Bratislave (Devínska Nová Ves), v Pezinku a v Košiciach. ► **Pozri aj:** POHOTOVÁK.

spojar/spojár ▪ **spojovací technik** ▪ Zamestnanec (tu polície) zabezpečujúci fungovanie spojovacích prostriedkov (telefónov, faxov, vysielaciek ap.), obyč. ide o opravára vysielaciek. ► **Syn.** DRÔTIKAR/DRÔTIKÁR, KÁBLIKÁR/KABLIKAR, TECHNIK 2.

sporný ▪ **sporný materiál** ▪ Materiál, ktorý bol predložený na expertízne skúmanie, a ktorého autorstvo, resp. pôvod sú sporné, pričom je potrebné podrobiť ho expertíznemu skúmaniu (napríklad porovnaním s porovnávacím materiálom). ► **Pozri aj:** PÉEMKO, POROVNÁVAČKY.

spravko ▪ správne právo ▪ Samostatné právne odvetvie slovenského právneho poriadku pozostávajúce z administratívnoprávnych noriem, ktoré upravujú vzťahy vznikajúce medzi správnym orgánom (napríklad okresný úrad, krajský a okresný dopravný inšpektorát) a fyzickými osobami (jednotlivcami), správnym orgánom a právnickými osobami (inštitúciami) alebo vzťahy vznikajúce medzi správnymi orgánmi navzájom. ► **Pozri aj:** SPRÁVKAR/SPRÁVKÁR.

**správkar/správkar ▪ policajt na dopravnom inšpektoráte, čo vyba-
vuje správne konania ▪** Policajt zaradený na úseku správneho konania na okresnom alebo krajskom dopravnom inšpektoráte. Jeho náplňou je vykonávať správne konanie vo veci priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky (napríklad správne konanie po závažných priestupkoch ako alkohol do 1 ‰, jazda bez vodičského preukazu, alebo v prípade, ak osoba odmietne zaplatiť na mieste pokutu). ► **Pozri aj:** KÁDÉÍ, ODI, SPRAVKO.

stanovisko ▪ odborné stanovisko ▪ Druh odborného úkonu, ktorý sa poskytuje žiadateľom, ktorí nie sú oprávnení požiadať o podanie znaleckého posudku alebo odborného vyjadrenia (napríklad v prípadoch operatívneho preverovania mimo trestného konania). ► **Pozri aj:** ODBORKO, PREDBEŽKO 2, ZNALEČÁK.

starší inšpektor ▪ 1. starší referent na riadenie referentov ▪ Príslušník PZ na obvodnom oddelení, ktorý plánuje služby, riadi referentov (hliadkarov). **2. veliteľ čaty ▪** Veliteľ čaty na pohotovostnej motorizovanej jednotke (PMJ), príp. na krajskom alebo okresnom dopravnom inšpektoráte (KDI, ODI), ktorý plánuje služby a riadi referentov pohotovostnej motorizovanej jednotky. ► **Pozri aj:** HLIADKAR, KÁDÉÍ, ODI, PÉEMJÉ(ČKO)/(ČKA).

stála ▪ 1. pracovisko stálej služby ▪ Pracovisko nachádzajúce sa najmä na OO PZ, kde sa vykonáva stála, nepretržitá služba policajta. **2. stála služba policajta ▪** Samotná nepretržitá (24-hodinová) služba policajta na OO PZ, ktorá spočíva v riadení hliadok konkrétneho oddelenia, prijímania a vybavovania oznámení atď. ► **Pozri aj:** STÁLISTA.

stálista ▪ starší referent pre stálu službu ▪ Policajt, ktorý vykonáva stálu službu, čiže formu nepretržitého (24-hodinového) výkonu policajnej služby najmä na OO PZ. ► **Pozri aj:** STÁLA.

stojka ▪ 1. služba, pri ktorej policajt musí dlhšiu dobu stáť na jednom mieste, a tak vykonávať služobnú činnosť. 2. policajt stojaci na jednom mieste dlhšiu dobu ▪ Policajt vykonávajúci služobnú činnosť po dlhšiu dobu na jednom mieste, pričom nesmie opustiť toto stanovisko, napríklad policajt stojaci pri Prezidentskom paláci v Bratislave.

stosedemdesiatpäťka ▪ vymedzovanie príslušnosti útvarov PZ a MV SR ▪ Vymedzenie príslušnosti útvarov PZ a útvarov MV SR pri odhaľovaní trestných činov, pri zisťovaní ich páchatelov a o postupe v trestnom konaní na základe nariadenia č. 175/2010 MV SR.

stoosmička ▪ 1. druh priestupku ▪ Priestupok podľa § 108 písm. e) zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach, keď človek prechádza cez dráhu mimo určeného priestoru priechodu alebo priecestia, alebo vstúpi do iného priestoru neprístupného verejnosti označeného zákazom vstupu. 2. priestupca, človek, ktorý prechádza cez koľaje mimo vyhradeného priechodu ▪ Človek, ktorý podľa § 108 písm. e) zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach prechádza cez dráhu mimo určeného priestoru priechodu alebo priecestia, alebo vstúpi do iného priestoru neprístupného verejnosti označeného zákazom vstupu. ► Pozri aj: PRIESTUPCA, ŠPAČKÁR.

stopa ▪ 1. kriminalistická stopa ▪ Akákoľvek zmena v materiálnom prostredí (napríklad daktyloskopická, biologická, trasologická, mechanoskopická) alebo vo vedomí človeka (výpoveď dotknutých ľudí, čo si z doby spáchania zločinu pamätajú, ktorá príčinne alebo aspoň miestne a časovo súvisí s vyšetrovanou udalosťou a ktorá je zistiteľná, zaistiteľná a využiteľná pomocou dostupných kriminalistických, prírodovedných a technických metód, prostriedkov a postupov). 2. pachová kriminalistická stopa, ktorú policajný pes sleduje alebo identifikuje ▪ Pach, napríklad telesný pach sledovanej či hľadanej osoby, pach výbušniny, drogy a pod., ktorý policajný pes hľadá, sleduje a identifikuje jeho nositeľa. 3. cvičenie vyhľadávania či reálne vyhľadávanie pachovej stopy ▪ Pachové práce policajného psa, pri ktorých pes sleduje buď pohyb istých osôb podľa ich pachu, ktorý po sebe zanechávajú, alebo identifikuje isté pachy predmetov, ktoré hľadá (napríklad drogy). Pri cvičení sa používa replika: „Ideme na stopy.“ = Ideme trénovať hľadanie stopy. ► Syn. PACHOVKA. 4. povel na činnosť služobného policajného psa ▪ Povel: „Stopa!“ vyslovený psovodom, na ktorý služobný pes hľadá pachovú stopu, v akcii napríklad pri hľadaní nezvestnej osoby.

stopovačka ▪ stopovacia vôdzka psa ▪ Stopovacia vôdzka dlhá spravidla 10 m. Používa sa, keď psovod psa nevedie, nekoriguje ho, ale je na konci za vôdzkou a psovod nasleduje stopujúceho psa. Na rozdiel od iných vôdzok stopovačka spravidla nemá na konci na úchyte pre psovoda slučku na navlečenie ruky, aby v prípade potreby psovod slučku ľahko pustil a nechal stopujúceho psa bežať voľne.

stránka ▪ civilná osoba, návšteva na útvar PZ ▪ Osoba, ktorá prišla na predvolanie alebo z vlastnej vôle na útvar PZ s cieľom vykonania úkonu (obyčajne na výsluch) alebo s cieľom podať oznámenie.

strelba nasucho ▪ nácvik strelby bez nábojov ▪ Nácvik mierenia a strelby pištoľou bez nábojov. **Opak:** OCÉES. ► **Pozri aj:** SUŠIŤ.

strelby ▪ strelecká príprava ▪ Strelecká príprava je súčasťou služobnej prípravy príslušníkov PZ, ktorej sa musia v istých časových intervaloch zúčastňovať, koná sa napríklad šesťkrát do roka. ► **Pozri aj:** TELESNÁ.

sťahovák ▪ druh obojku pre psa ▪ Spravidla retiazkový obojok (ale môže byť aj nylonový, kožený a pod.), jeden z najstarších druhov obojkov, ktorým po zatiahnutí psovod koriguje pohyb psa.

supy ▪ príslušníci pohotovostnej motorizovanej jednotky ▪ Príslušníci útvaru poriadkovej polície, ktorí pi výkone svojej práce jazdia na služobnom vozidle. Majú uniformu čiernej farby. ► **Syn.** PÉEMJÉČKAR/PÉEMJEČKÁR. ► **Pozri aj:** PÉEMJÉ/PÉEMJÉČKO/PÉEMJÉČKA 1.

sušiť ▪ trénovať strelby a mierenie pištoľou „nasucho“ ▪ Cvičiť si strieľanie a mierenie pištoľou bez nábojov. ► **Pozri aj:** OCÉES, STRELBA NASUCHO.

svetlá ▪ semaforey ▪ Svetelné znamenia riadiace pohyb áut a chodcov (najmä) cez križovatky a priechody pre chodcov. Pre vodičov vozidiel ide o trojfarebnú signalizáciu, kde červené svietiace svetlo znamená „Stoj!“, oranžové signalizuje povel „Priprav sa!“ a zelené svetlo znamená, že autá stojace na križovatke sa môžu dať do pohybu a prejsť križovatkou či chodec môže prejsť cestu. Pre chodcov jestvuje dvojfarebná signalizácia (s červeným a zeleným svetlom) a inováciou sú pri svetlách pre chodcov aj číselné displeje odpočítavajúce, koľko sekúnd zostáva, kým sa zmení svetelná signalizácia.

svokra ▪ **druh terča** ▪ Papierový terč na cvičné streľby policajtov v tvare osoby držiacej rukojevníka („svokru“). Používa sa na tréning zručnosti v streľbe (aby bol strelec schopný strieľať do osoby držiacej svokru, teda blízku osobu). ► **Pozri aj:** ČERNOCH/ČERNOŠKO, GONG, HRUŠKA, PO-PER, VAJÍČKO 2.

svopka ▪ **správa o výsledku objasňovania priestupku (z iniciálovej skratky SVOP)** ▪ Správa o výsledku objasňovania priestupku, ktorá sa podľa § 60 ods. 3, písm. d) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch predkladá správ-nemu orgánu (napríklad okresnému úradu, okresnému alebo krajskému do-pravnému inšpektorátu) na prerokovanie. ► **Pozri aj:** PREDKLADAČKA.

sysli ▪ **Slovenská informačná služba (z iniciálovej skratky SIS)** ▪ Slo-venská spravodajská (tajná) služba, ktorá plní úlohy v oblasti vnútorného (do-máceho) i vonkajšieho (zahraničného) spravodajstva. SIS sa podieľa na odvracaní bezpečnostných hrozieb proti SR, členským štátom EÚ a NATO, ako aj na ochrane bezpečnosti medzinárodného spoločenstva. ► **Syn.** SIS(KA), TROJPIŠMENKOVÍ.

Š

šakal ▪ **balisticky chránené štábne vozidlo** ▪ Nepriestrelné štábne vozi-dlo, ktoré je v praxi využívané multifunkčným spôsobom, napríklad na priblí-ženie sa k objektu v prípade vysokoprofilového incidentu, pri bezpečnostných opatreniach, na vytvorenie bariéry pri prehradení (cesty), ale zvyklo byť vy-užívané aj pri povodniach na realizáciu prevozu, a to najmä príslušníkmi PZ zaradenými na PPÚ.

šéf/šéfino ▪ **riaditeľ** ▪ Riaditeľ, napríklad obvodného oddelenia, okresné-ho riaditeľstva, krajského riaditeľstva, odboru na okresnom či krajskom riadi-telestve PZ či PPZ. ► **Syn.** DIREKTOR, ŘÍĐO/ŽÍĐO.

šiltačka ▪ **druh pokrývky hlavy policajta** ▪ Šiltovka čiernej farby, ktorá sa nosí v kombinácii s pracovnou rovnošatou vzor 07. ► **Pozri aj:** BARETKA, BRIGADÍRKA, LODIČKA, NULA SEDEM/NULA SEDMIČKA, PLEM-BÁK.

škodná v revíre ▪ funkcionári na kontrole ▪ Policajti vo vyšších funkciách, ktorí chodia kontrolovať policajtov slúžiacich na ulici.

škodová ▪ škodová udalosť ▪ Udalosť v cestnej premávke, ktorá sa stane v priamej súvislosti s premávkou vozidla, a pri ktorej nebola usmrtená ani zranená osoba, nebola poškodená cesta alebo všeobecne prospešné zariadenie, neunikli nebezpečné veci, alebo na niektorej zo zúčastnených vecí či majetku vznikla hmotná škoda neprevyšujúca sumu 3 990 €.

škola ▪ mesačná schôdza ▪ Mesačná porada, na ktorej sa vyhodnocujú úlohy z predchádzajúceho mesiaca, počet prípadov uličnej trestnej činnosti, stav objasňovania priestupkov, resp. trestných činov a pod. Zúčastňujú sa jej všetci policajti pracoviska, ktorí majú v ten deň naplánovanú službu a nie sú na dovolenke. Tým, ktorí majú voľný deň, sa zvykne naplánovať na daný deň osemhodinová služba, aby mohli byť prítomní na tejto schôdzi. Policajti, ktorí sú po nočnej službe, môžu byť prítomní fakultatívne. ► **Syn.** AKTÍV.

škorpiák/škorpión ▪ druh zbrane, samopalu ▪ Malý česko-slovenský samopal vzor 61 s menšou rážou, ktorý sa v minulosti používal v PZ, ale v súčasnosti je už vyradený. ► **Pozri aj:** PLUVÁTKO, SAPIK.

šľapač ▪ pomocná osoba pri výcviku psov, ktorá kladie stopy ▪ Ten, kto kladie pachové stopy a predmety na stope pre policajných psov. ► **Syn.** KLADAC. ► **Pozri aj:** STOPA.

šľapka ▪ 1. pešia hliadka ▪ Výkon poriadkovej služby pešou obchôdzkou.
2. príslušník vo výkone tejto služby ▪ Policajt, ktorý zabezpečuje pešiu hliadku. ► **Syn.** HLIADKAR, IPSÁK, PEŠKA.

šmolko ▪ príslušník mestskej a obecnej polície ▪ Familiárne označenie mestského a obecného policajta podľa (modrej) farby uniformy. ► **Syn.** PA-PUČKÁR.

špačkár ▪ človek fajčiaci na miestach železničnej stanice so zákazom fajčenia ▪ V reči železničných policajtov človek, ktorý fajčí na tých miestach železničnej stanice, kde je zákaz fajčenia. ► **Pozri aj:** PRIESTUPCA, STOOSMIČKA.

špak ▪ strážna veža väzenského zariadenia ▪ Strážna veža v bezpečnostnom systéme na ochranu objektu ústavu na výkon väzby či výkon trestu odňatia slobody. ► **Pozri aj:** VEŽIAR.

špeciálkar/špecialkár ▪ **1. príslušník špeciálnych útvarov PZ**
2. pes vedený takýmto príslušníkom PZ ▪ Policajný pes špecializovaný na vyhľadávanie (živých či mŕtvych) ľudí, drog, výbušnín, bankoviek, zbraní, tabakových výrobkov a pod.

šrot ▪ **hrdzavé znefunkčnené zbrane** ▪ Hrdzavé znefunkčnené zbrane, ktoré boli nájdené napríklad spôsobom magnet fishing (vytiahnuté z rieky, z jazera silným magnetom).

štáb ▪ **útvarový štáb** ▪ Pracovné stretnutie celého policajného útvaru, ktorého cieľom je vyhodnotiť činnosť za isté obdobie a stanovenie ďalších úloh na nasledujúce obdobie. ► **Syn.** ÚTVAROVÝ.

štverkár ▪ **odsúdený v oddiele doživotných trestov** ▪ Odsúdený na doživotný trest umiestnený v ÚVTOS s maximálnym stupňom strázenia v oddiele doživotných trestov (ide o odsúdených za najzávažnejšie trestné činy). ► **Syn.** DĚČKAR/DĚČKÁR, DOŽIVOŤÁK. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, BĚČKAR 2, BĚČKO 2, CĚČKAR 2, CĚČKO 2, DĚČKO 2, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, TROJKÁR.

štyridsaťdevina ▪ **priestupok proti občianskemu spolunažívaniu**
▪ Priestupok proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 ods. 1 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, napríklad ublíženie na cti tým, že niekto niekoho urazí, alebo vydá na posmech; alebo úmyselne uvedie nesprávny alebo neúplný údaj pred štátnym orgánom, pred orgánom obce alebo pred organizáciou za účelom získania neoprávnenej výhody. ► **Syn.** OBČIANSKE SPOLUNAŽÍVANIE. ► **Pozri aj:** DVADSAŤDVOJKA 1, PÄŤDESIATKA, PĚČKO 1, ZOP.

šťastie v prášku ▪ **pervitín** ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ZOB. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

štekačka ▪ **signalizácia nálezu štekaním (policajného psa)** ▪ Štekanie ohlasujúce splnenie úlohy. Policajný pes takto (intenzívnym štekaním) označí osobu alebo predmet, čo identifikoval.

T

tango ▪ **zadržaná osoba** ▪ Osoba podozrivá zo spáchania trestného činu, ktorú policajti zadržali.

target ▪ **palica/bičík, čo sa používa pri výcviku psov (aj koní), vyslovuje sa „target“** ▪ Palica na korekciu pohybu (tu policajného) psa a tiež koňa pri výcviku, napríklad pri nácviku polôh.

tazer/tejzer ▪ **elektrický paralyzér** ▪ Nesmrtiaca zbraň založená na princípe elektrického šoku, ktorá vystrelenými elektródami paralyzuje nervovú sústavu. Zasiahnutý je len na čas znehybnený. Slúži na obranu pred napadnutím agresívnym človekom, psom, na obranu pred divou zverou, osobami pod vplyvom alkoholu a drog. ► **Pozri aj:** KASER.

technik ▪ **1. kriminalistický technik** ▪ Odborný príslušník kriminálnej polície PZ, ktorý sa zaoberá zaistovaním kriminalistických stôp. ► **Pozri aj:** KÁPÉ, KRIMINÁLKA, ÓKÁPÉ. **2. spojovací technik** ▪ Zamestnanec (tu polície) zabezpečujúci fungovanie spojovacích prostriedkov (telefónov, faxov, vysielaciek ap.), obyč. ide o opravára vysielaciek. ► **Syn.** DRÔTIKAR/DRÔTIKÁR, KÁBLIKÁR/KABLIKAR.

teleskop ▪ **železný teleskopický obušok** ▪ Špeciálny typ obušku, ktorý sa skladá väčšinou z troch do seba zapadajúcich častí. Diely sa vysúvajú rýchlym švihom. Najširšia časť slúži ako rukoväť. Jeho povrch má väčšinou protišmykovú úpravu. Koncová časť, ktorou sa najčastejšie udiera, je väčšinou zakončená kovovou guľôčkou, ktorá má zvýšiť účinnosť úderu. ► **Syn.** VIPERA. ► **Pozri aj:** BENDREK/PENDREK, DOČAHOVÁK, FEDERÁL, OBUCH, PELENDREK.

telesná ▪ **telesná príprava** ▪ Telesná príprava je súčasťou služobnej prípravy príslušníkov PZ, ktorej sa musia v istých časových intervaloch zúčastňovať. ► **Pozri aj:** STRELBÝ.

telefón ▪ **odtoková rúra používaná na komunikácii vo väzenskom zariadení** ▪ Odtoková rúra umývadla alebo toalety, ktorá môže slúžiť na komunikáciu (zhováranie sa) medzi viacerými celami v zariadení na výkon väzby či na výkon trestu odňatia slobody.

televízor ▪ nepriehľadná tabuľa za oknom vo väzenskom zariadení ▪ Nepriehľadná sklenená tabuľa umiestnená za oknom celý tak, aby zabráňovala komunikácii cez okno. V dôsledku tohto „zatemnenia“ okien sa v celách celodenne svieti od budíčka až do večierky.

terčík ▪ špeciálny predmet s uhlíkovou adhéznuou vrstvou na olepenie povrchu ▪ Predmet s lepidlom, na ktorý sa zachytávajú povýstrelové splodiny, napríklad z rúk, tváre alebo iných menších hladkých plôch. ► **Pozri aj:** POVÝSTRELOVKY.

tervík ▪ plemeno policajného psa (z názvu Tervueren) ▪ Plemeno belgického ovčiaka, inteligentného, učenlivého psa a výborného strážcu, ktorý sa využíva na výcvik obrany v policajných zložkách. ► **Pozri aj:** BELGIČÁK, ERDEL, MALINA/MALIŇÁK, OVČIAK/OVČIAČIK, PÁLEŇÁK, ROTVÍK, VLKOŠEĎÁK.

tes ▪ zbierka anonymných písomností ▪ Zbierka, ktorá slúži na evidenciu a vzájomné porovnávanie všetkých anonymných písomností skúmaných v KEÚ PZ vedená na oddelení písomoznaectva a jazykovej expertízy. ► **Pozri aj:** AFIS, ÁBÉPÉES(KO), BÉDÉCÉ(ČKO), EURODAK, JAZYK/JAZYKOVKA, KODIS, PÍSMO.

técé ▪ trestný čin (z iniciálovej skratky TČ) ▪ Protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone (č. 300/2005 Z. z.). ► **Syn.** TRESTNÁK/TRESTÁK.

téčko ▪ stupeň utajovaných skutočností – tajné ▪ Týmto stupňom sa označuje napríklad prehľad dislokácie záložných pracovísk Kancelárie prezidenta SR. V rezorte obrany je to protiletadlový raketový systém S-300 PMU či celkové počty generálov, dôstojníkov a praporčíkov v činnnej službe i v zálohe podľa druhov vojsk, podľa podriadenosti. Tajnými sú aj početné stavy príslušníkov tajnej služby. ► **Pozri aj:** DÉČKO, PÉTÉČKO, VÉČKO.

téčkový ▪ policajt s prístupom k utajovaným dokumentom III. stupňa (tajným) ▪ Policajt, ktorý má po vykonaní bezpečnostnej previerky III. stupňa prístup k utajovaným dokumentom označeným týmto stupňom, môže sa oboznamovať s ich obsahom a využívať ich vo svojej práci. ► **Pozri aj:** DÉČKOVÝ, PÉTÉČKOVÝ, VÉČKOVÝ.

téenté/téentéčka/téentéčky ▪ trinitrotoluén (z iniciálovej skratky TNT) ▪ Druh výbušniny, ktorý sa používa pri výcviku policajných psov, aby vedeli vyčuchať túto látku. ► **Pozri aj:** VYČUCHANIE.

téó/téóčko ▪ **trestné oznámenie** (z iniciálovej skratky TO) ▪ Oznámenie o skutočnostiach, že bol spáchaný trestný čin. Na základe trestného oznámenia sa začne (môže začať) trestné stíhanie.

tépé/tépéčko ▪ **Trestný poriadok** (zákon č. 301/2005 Z. z.) (z iniciálovej skratky TP) ▪ Zákon, ktorý upravuje postup OČTK a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia spravodlivo podľa zákona potrestaní.

tévédjednotka, tévédvojka ▪ **špecializovaný policajný pes** (z iniciálovej skratky TV1, TV2) ▪ Policajný pes špecializovaný na vyhľadávanie tabakových výrobkov. Značka s číselným údajom signalizuje výkonnosťnú kategóriu a druh špecializácie podľa iniciál hľadaných predmetov. ► **Pozri aj:** DROGÁR, KORISTNÍK, MŕTVOLKÁR, OBRANÁR, PREDMETÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

tézet/tézetko ▪ **Trestný zákon** (č. 300/2005 Z. z.) (z iniciálovej skratky TZ) ▪ Zákon č. 300/2005 Z. z., ktorý upravuje základy trestnej zodpovednosti, druhy trestov, druhy ochranných opatrení, ich ukladanie a skutkové podstaty trestných činov.

thajská kočka ▪ **heroín** ▪ Narkotická látka vyrábaná z morfia. ► **Syn.** BROWN SUGAR, HERÁK, HERODES, WHITE LADY.

tlačenka ▪ **policajt vo vyššej funkcii, ktorý sa dostal na túto funkciu neetickým spôsobom** ▪ Obyčajne funkcionár nikdy neslúžiaci na základnom útvere ako najnižší radový policajt, ktorý sa do funkcie dostal na výnimku a cez známosť, pričom o bežnej policajnej práci veľa nevie. ► **Pozri aj:** FAJKA.

toxikologické ▪ **toxikologické laboratórne vyšetrenie biologického materiálu** ▪ Laboratórne vyšetrenie biologického materiálu izolovaného z ľudského organizmu na vylúčenie alebo dôkaz a kvantifikáciu známej, predpokladanej alebo neznámej toxickéj látky.

toxikológia ▪ **1. odvetvie kriminalistickej toxikológie** ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá skúmaním omamných látok, psychotropných látok a prekurzorov.

2. oddelenie chémie a toxikológie KEÚ PZ ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva chemické expertízy. ► **Syn.** CHÉMIA. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠI, TRASOLÓGIA, VIDEO.

trasolka ▪ **trasologická stopa** ▪ Trasologická stopa (napríklad stopa obuvi, stopa dopravného prostriedku) zaistená spravidla na mieste činu. ► **Syn.** TRASOVKA. ► **Pozri aj:** TRASOLÓGIA.

trasológia ▪ **1. odvetvie kriminalistickej trasológie** ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá vyhľadávaním, zaisťovaním a skúmaním trasologických stôp neživých a živých objektov (obuvi, pneumatík, odevných zvrškov, častí ľudského tela, zvierat a i.), pokiaľ tieto stopy nie sú stopami mechanoskopickými alebo daktyloskopickými. **2. oddelenie mechanoskopie a trasológie KEÚ PZ** ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva trasologické expertízy. ► **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, GRAFIKA/GRAFICKÁ, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, VIDEO.

trasovka ↗ **trasolka**

tráva ▪ **marihuana** ▪ Sušené listy konopy indickej používané pre ich omamné, psychiku ovplyvňujúce účinky; mäkká, ľahká droga. ► **Syn.** BAGA, BAFKA, DAGGA, FRUTTO, HOKEJKY, ZELENÝ SHIT.

trávičár/trávičkar ▪ **užívateľ, predajca, držiteľ marihuany** ▪ Človek, ktorý užíva, predáva alebo prechováva u seba marihuanu – sušené listy konopy indickej. ► **Pozri aj:** BAGA, BAFKA, DAGGA, FRUTTO, HOKEJKY, TRÁVA, ZELENÝ SHIT.

trestňák/trestfák/tresňák ▪ **trestný čin** ▪ Protiprávny čin, ktorého znaky sú uvedené v Trestnom zákone, ak tento zákon neustanovuje inak. ► **Syn.** TÉČÉ.

tretiak ▪ **štátny príslušník tretej krajiny** ▪ Cudzinec, štátny príslušník krajiny, ktorá nie je členským štátom EÚ (teda nie je občanom EÚ ani rodinným príslušníkom občana EÚ). Tiež nie je príslušníkom iného zmluvného štátu Dohody o Európskom hospodárskom priestore alebo Švajčiarskej kon-

federácie, alebo ide o osobu bez štátnej príslušnosti. ► **Syn.** EŠPÉTÉKAR/EŠPÉTÉKÁR.

trezorár ▪ **1. policajt špecializovaný na trezory** ▪ Vyšetrovateľ útokov na trezory. **2. páchatel poškodzujúci trezory** ▪ Páchatel trestnej činnosti spojenej s vlámaniami do trezorov a ich vykrádaním.

trip ▪ **LSD** ▪ Dietylamid kyseliny lysergovej, silná halucinogénna látka. ► **Syn.** GELÁČ, LÍSTOK NA LET, ŽIRAFÁ.

tristovka ▪ **osoba s mentálnou poruchou** ▪ Osoba, ktorá je psychicky narušená, alebo aj nesvojprávna. Podľa kódov diagnóz v Medzinárodnej klasifikácii chorôb: 300 – 326.4 (duševné ochorenia). ► **Syn.** MEŠUGE.

troják ▪ **poschodová posteľ vo väzenskom zariadení** ▪ Trojposchodová posteľ vo väzenskom zariadení.

trojkár ▪ **odsúdený v diferenciačnej skupine C** ▪ Odsúdený, ktorý je umiestnený v ÚVTOS v diferenciačnej skupine C. ► **Syn.** CÉČKAR 2. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 2, ÁČKO 4, BÉČKAR 2, BÉČKO 2, CÉČKO 2, DÉČKAR, DÉČKO 2, DOŽIVOŤÁK, DVOJKÁR, JEDNOTKÁR, ŠTVOR-KÁR.

trukam/truki ▪ **radar, merač rýchlosti** ▪ Prenosný laserový prístroj na meranie rýchlosti (podľa značky TruCam). Tieto merače môžu byť ovládané manuálne – policajt namieri trukam na merané vozidlo, alebo fungujú automaticky, keď sa zaznamenáva každé vozidlo, ktoré prekročí povolenú rýchlosť. Výhodou oproti rádiolokačným prístrojom je to, že presnosť ich merania nie je ovplyvňovaná poveternostnými podmienkami. ► **Syn.** MODRÁ PIŠTOĽ. ► **Pozri aj:** RAMER.

trúbkar/trúbkár/trubkár ▪ **policajt dopravnej polície** ▪ Policajt vykonávajúci dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. Príslušníci dopravnej polície majú biele tričká/košeľe a bundy v reflexnej farbe. Dopravní policajti (muži) majú biele čapice, ktoré sa označujú ako plembáky, dopravné policajtky majú zelené čiapky, ktoré sa označujú ako lodičky (podľa ich tvaru). Dopravní policajti dávajú vodičom pri dychových skúškach fúkať do predmetu, ktorý pripomína trúbku. ► **Syn.** BIELE ČIAPKY, DOLAVÁK, DOPRAVÁK, LÁNGOŠIAR, PALACINKÁR, VYBERAČ, VYMÁHAČ, VÝ-KOŇÁK, ZMRZLINÁR. ► **Pozri aj:** DIALNIČIAR/DIAĽNČIAR, KÁDÉÍ,

LODIČKY, NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOV-KÁŠ, ODI, ÓEŠKÁ, PLEMBÁK, SPRÁVKAR.

**trojpísmenkoví ▪ pracovníci Slovenskej informačnej služby (z in-
ciálovej skratky SIS) ▪ Slovenská spravodajská služba (tajná služba) plní
úlohy v oblasti vnútorného (domáceho) i vonkajšieho (zahraničného) spravodajstva. SIS sa podieľa na odvracaní bezpečnostných hrozieb proti SR, člen-
ským štátom EÚ a NATO, ako aj na ochrane bezpečnosti medzinárodného
spoločenstva. ► Syn. SIS(KA), SYSLI.**

**týračka ▪ trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby ▪ Trestný
čin na základe § 208 ods. 1 Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.), keď niekto
svojej blízkej osobe alebo osobe, ktorá je v jeho starostlivosti alebo výchove,
spôsobí fyzické utrpenie alebo psychické utrpenie a) bitím, kopaním, úder-
mi, spôsobením rán a popálenín rôzneho druhu, ponižovaním, pohŕdavým
zaobchádzaním, neustálym sledovaním, vyhrážaním, vyvolávaním strachu
alebo stresu, násilnou izoláciou, citovým vydieraním alebo iným správaním,
ktoré ohrozuje jej fyzické alebo psychické zdravie, alebo obmedzuje jej bez-
pečnosť; b) bezdôvodným odopieraním stravy, oddychu alebo spánku, alebo
odopieraním nevyhnutnej osobnej starostlivosti, ošatenia, hygieny, zdravotnej
starostlivosti, bývania, výchovy alebo vzdelávania; c) nútením k žobrote ale-
bo k opakovanému vykonávaniu činnosti vyžadujúcej jej neúmernú fyzickú
záťaž alebo psychickú záťaž vzhľadom na jej vek alebo zdravotný stav alebo
schopnej poškodiť jej zdravie; d) vystavovaním vplyvu látok spôsobilých po-
škodiť jej zdravie, alebo e) neodôvodneným obmedzovaním v prístupe k ma-
jetku, ktorý má právo užívať.**

Ť

**ťažkoodenec ▪ policajt v ochrannom odeve ▪ Príslušník PZ, ktorý je
vystrojený protiúderovými kompletmi chrániacimi mäkké časti tela. ► Pozri
aj: KORYTNAČKY, PUKY.**

**ťurma ▪ cela na krátkodobé zadržanie ▪ Staršie označenie cely na krát-
kodobé zadržanie podozrivých osôb. ► Syn. CÉPÉZETKA. ► Pozri aj:
CELA, CIMRA, MREŽE, VÝSLUCHOVKA/VÝSLUCHOVŇA.**

U

ubližovačka ▪ **ublíženie na zdraví** ▪ Trestný čin na základe § 155 – 158 Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.), podľa ktorého ide o poškodenie zdravia človeka, ktoré si objektívne vyžiadalo lekárske vyšetrenie, ošetrovanie alebo liečenie po dobu sedem a viac dní.

učo ▪ **územná časť obvodu (z iniciálovej skratky UČO)** ▪ Územná časť obvodu je časť služobného obvodu OO PZ. ► **Pozri aj:** SIPSÁCI, ÚZEMÁR/ÚZEMÁK.

ucho ▪ **nováčik v PZ** ▪ Nováčik v PZ v istom druhu štátnej služby, ktorý ešte neabsolvoval policajnú školu a štátnu službu v priamom výkone vykonáva len v rámci praxe v sprievode skúsenejších policajtov. ► **Syn.** BAŽANT 1, KADET, MYŠ.

ukladačka ▪ **uloženie veci (spisového materiálu)** ▪ Uloženie veci (spisového materiálu) záznamom podľa § 60 ods. 3. písm. b) zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch, ak sa nepodarí v lehote (spravidla do jedného mesiaca odo dňa, keď sa správny orgán alebo orgán oprávnený objasňovať priestupky o priestupku dozvedel) zistiť skutočnosti svedčiace o tom, že priestupok spáchala konkrétna osoba. ► **Syn.** ULOŽENKA. ► **Pozri aj:** ODKLADAČKA, ODOVZDÁVAČKA, PREDKLADAČKA, ZOP.

uloženka ➤ **ukladačka**

Ú

úbépeká ▪ **Úrad boja proti korupcii Prezídia PZ (z iniciálovej skratky ÚBPK PPZ)** ▪ Špecializovaný útvar PZ, ktorý sa zaoberal bojom proti korupcii. K 1. decembru 2012 bol úrad zlúčený s Úradom boja proti organizovanej kriminalite, NAKA PPZ. ► **Pozri aj:** NAKA, NÁRODNÁ, ÚBOK.

úbok ▪ **Úrad boja proti organizovanej kriminalite Prezídia PZ (z iniciálovej skratky ÚBOK PPZ)** ▪ Špecializovaný útvar PZ, ktorý sa zaoberal bojom proti najzávažnejšej organizovanej trestnej činnosti. Do tejto kategórie zločinu patria aj terorizmus, obchodovanie s drogami, obchodovanie s ľud-

mi, vykorisťovanie, nelegálne obchodovanie so zbraňami, legalizácia príjmov z trestnej činnosti a iné činy. K 1. decembru 2012 bol úrad zlúčený s Úradom boja proti korupcii do novej agentúry NAKA PPZ. ► **Pozri aj:** NAKA, NÁ-RODNÁ, ÚBÉPÉKÁ.

úempéeska ▪ **Úrad medzinárodnej policajnej spolupráce Prezídia PZ (z iniciálovej skratky ÚMPS PPZ)** ▪ Základ ústredného pracoviska pre medzinárodnú policajnú spoluprácu. Zmyslom tejto centralizácie je obojsmerne uľahčiť služobnú komunikáciu smerom do zahraničia i z cudziny tým, že sa zavádza jeden styčný bod a nie je potrebné pátrať, ktorá služba domáceho alebo zahraničného policajného zboru je príslušná pre vybavenie konkrétneho dožiadania.

úhácépé ▪ **Úrad hraničnej a cudzineckej polície Prezídia PZ (z iniciálovej skratky ÚHCP PPZ)** ▪ Útvar PZ, ktorého úlohou je kontrola hraníc, boj proti nelegálnej migrácii a prevádzkačstvu, vybavovanie pobytových režimov cudzincov, návratov cudzincov, ich vyhostovanie, vybavovanie víz a pod. ► **Pozri aj:** HRANIČIAR. ► **Syn.** CUDZINA.

úou(čko) pépézet ▪ **Útvar osobitného určenia Prezídia PZ (z iniciálovej skratky ÚOU PPZ)** ▪ Špeciálny elitný policajný útvar, jediný na Slovensku. Keďže jeho príslušníci nosia špeciálnu pokrývku hlavy a tváre – kuklu – sú označovaní aj ako kukláči. O nasadení policajtov služby osobitného určenia rozhoduje prezident PZ. Ich hlavné úlohy sú vykonávať služobné zákroky proti teroristom, únoscom osôb a dopravných prostriedkov, nebezpečným páchatelom organizovanej trestnej činnosti a páchatelom úmyselných obzvlášť závažných trestných činov, podieľať sa na záchranných akciách, najmä pri živelných pohromách a katastrofách, veľkých dopravných nehodách a priemyselných haváriách. ► **Syn.** LYNCH COMMANDO/ LYNX COMMANDO. ► **Pozri aj:** KUKLÁČ.

úouúčkar ▪ **príslušník PZ zaradený na Útvare osobitného určenia Prezídia PZ** ▪ Príslušník PZ zaradený na Útvare osobitného určenia PPZ nasadzovaný do akcií proti teroristom, únoscom a iným páchatelom obzvlášť závažných trestných činov. ► **Syn.** KUKLÁČ.

úteková väzba ▪ **úteková väzba** ▪ Väzba obvineného, ktorý je vzatý do väzby z obavy, že ujde alebo sa bude skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu. ► **Syn.** ÁČKOVÁ VÄZBA. ► **Pozri aj:** ÁČKAR 1, BÉČKAR 1, BÉČKOVÁ VÄZBA, CÉČKAR 1, CÉČKOVÁ VÄZBA, KOLÚZNA, PREVENTÍVKA 3.

útvarový ▪ útvarový štáb ▪ Pracovné stretnutie celého policajného útvaru, ktorého cieľom je vyhodnotiť činnosť za isté obdobie a stanovenie ďalších úloh na nasledujúce obdobie. ► **Syn.** ŠTÁB.

územár/územák ▪ referent s územnou a objektovou zodpovednosťou obvodného oddelenie PZ ▪ Policajt, ktorý má na starosti určitú časť územného obvodu. Vykonáva obchádzkovú službu v pridelených obciach služobného obvodu a tiež vykonáva hliadkovú službu. ► **Syn.** SIPSÁK.
► **Pozri aj:** HLIADKAR, HÁES, OBCHÁDZKAR/OBCHÔDZKAR, OBJEKTÁR, PÉCÉO/PÉCÉOČKO, UČO.

úzet(ko) ▪ úradný záznam (z iniciálovej skratky ÚZ) ▪ Úradný záznam, ktorý je spísaný príslušníkom PZ a obsahuje napríklad popis postupu polície po prijatí oznámenia, popis činnosti polície na mieste činu, popis prenasledovania, popis obmedzenia osobnej slobody konkrétnych osôb, ďalej aj popis takýchto podozrivých osôb v čase zadržania (napríklad ich oblečenie, správanie v čase zadržania, údaje o tom, čo hovorili podozrivé osoby v čase zadržania, kde presne boli zadržané a podobne), prípadne obsahujú aj údaje o identifikácii týchto osôb ako páchatelov zo strany poškodeného (napríklad poškodená osoba označí priamo na ulici určitú osobu, ktorú pred ním predviedli zasahujúci policajti, za osobu, ktorú videla utekať z miesta činu).

V

vacka ▪ významná automobilová cesta (z iniciálovej skratky VAC)

▪ Úseky na cestách s vysokou nehodovosťou, kde museli dopravní policajti vykonávať časté a dlhé hliadky v snahe predchádzať ďalším nehodám. Výraz sa používal napríklad v spojení „ideš do vacky“, „si vo vacke“ a pod.

vačkovanie ▪ prehliadka odevu osoby ▪ Kontrola odevu osoby, ktorá je obvyčajne vyzvaná, aby si vyprázdnila vrecká, vaky. ► **Pozri aj:** KÁÓČKO.

vagas ▪ označenie „problémovej“ osoby policajtmi, lump ▪ Policajtmí označovaná osoba, ktorá je známa opakovaným problémovým správaním a bola už opakovane zadržaná policajtmi.

vajco/vajíčko 1 ▪ odznak príslušníka PZ ▪ Plechový odznak v tvare vajca s evidenčným číslom, ktorý policajti nosia na hrudi na ľavej strane uniformy

v službe. Každý policajt má len jedno s prideleným 5-ciferným číslom. Používa sa už len na uniforme vzor 98, príp. na reflexnej veste. Na pracovnej rovinke vzor 07 sa nosí už vyšívaná menovka. ► **Pozri aj:** DEVÄŤDESIAT-OSMIČKA, KRAVSKÉ UCHO, NULA SEDMIČKA.

vajíčko 2 ▪ cieľový priestor na terči ▪ Vyznačený vnútorný, menší cieľový priestor na terči s ľudskou postavou pri cvičných streľbách policajtov, pripomínajúci tvarom vajíčko. ► **Pozri aj:** ČERNOCH/ČERNOŠKO, GONG, HRUŠKA, POPER, SVOKRA.

väzba ▪ väzobné stíhanie obvineného ▪ Inštitút väzobného stíhania obvineného podľa niektorého § 71 Trestného poriadku. ► **Pozri aj:** ÁČKOVÁ VÄZBA, BÉČKOVÁ VÄZBA, CÉČKOVÁ VÄZBA, KOLÚZNA, PREVENTÍVKA 3, ÚTEKOVÁ VÄZBA.

včela ▪ náboj ▪ Náboj do strelnej zbrane. ► **Pozri aj:** HILZŇA, OCÉES, SUŠIŤ.

vestičkár ▪ policajt, ktorý nosí policajnú taktickú vestu, aj keď nemusí ▪ Policajt, ktorý nosí policajnú vestu, aj keď nemusí, len preto, lebo v nej vyzerá dobre.

vežiar ▪ príslušník ZVJS na strážnej veži ▪ Pracovník väzenského zariadenia, ktorý má dozor na strážnej veži, aby nikto neušiel cez strážené územie, zabráňuje vniknutiu nepovolených osôb do ÚVV alebo ÚVTOS, odvracia útoky a pod. ► **Pozri aj:** ŠPAK.

vébé ▪ verejná bezpečnosť (z iniciálovej skratky VB) ▪ Orgán ochrany verejného poriadku spred roku 1989 zodpovedajúci dnešnému PZ.

véčko ▪ I. stupeň utajovaných skutočností – vyhradené ▪ Stupňom utajenia vyhradené sa označuje napríklad príprava personálnych opatrení do ich vykonania v Kancelárii prezidenta SR. ► **Pozri aj:** DÉČKO 3, PÉTÉČKO, TÉČKO.

véčkový ▪ policajt s prístupom k utajovaným dokumentom I. stupňa (vyhradeným) ▪ Policajt, ktorý po vykonaní bezpečnostných previerok I. stupňa sa môže oboznamovať s dokumentmi označenými týmto stupňom. ► **Pozri aj:** DÉČKOVÝ, PÉTÉČKOVÝ, TÉČKOVÝ.

véí ▪ prípad vyhľadaný vlastnou iniciatívou (z iniciálovej skratky VI) ▪ Prípád vyhľadaný vlastnou iniciatívou policajta.

véo ▪ **vedúci oddelenia (z iniciálovej skratky VO)** ▪ Vedúci oddelenia, napríklad vedúci oddelenia balistiky KEÚ PZ.

vétéčko ▪ **výkon trestu odňatia slobody** ▪ Odpykávanie si trestu za spáchanie trestného činu v zariadení na výkon trestu odňatia slobody po vynesení rozsudku a uznaní obžalovaného vinným. Bežne sa označuje slovom „vážnica“.

vétéóes ➤ **vétéčko**

vévéčko ▪ **výkon väzby** ▪ Absolvovanie vyšetrovania vo väzbe a čakanie na rozhodnutie súdu, či bude obžalovaný uznaný vinným, alebo bude oslobodený.

video ▪ **1. odvetvie kriminalistickej fotografie a videa** ▪ Odvetvie, ktoré sa zaoberá analýzou obsahu, pôvodu a spôsobu vyhotovenia obrazových záznamov v statickej a dynamickej podobe a to najmä obrazových a doplnkových informácií uložených v elektronickej forme na analógových alebo digitálnych médiách. **2. oddelenie analýzy dát KEÚ PZ** ▪ Pracovisko KEÚ PZ, ktoré vykonáva foto/video expertízy. ➤ **Pozri aj:** BALISTIKA, BIOLÓGIA, DAKTYLKA 3, DAKTYLOSKOPIA, DEFEKTO, ELEKTRO, FONO, GENETIKA, CHÉMIA, INFORMATIKA, JAZYK/JAZYKOVKA, MECHANKA, METALKA, PÍSMO, PYROŠI, TOXIKOLÓGIA, TRASOLÓGIA.

vipera ▪ **železný teleskopický obušok** ▪ Špeciálny typ obušku, ktorý sa skladá väčšinou z troch do seba zapadajúcich častí. Najširšia časť slúži ako rukoväť. Jej povrch má väčšinou protišmykovú úpravu. Koncová časť, ktorou sa najčastejšie udiera, je väčšinou zakončená kovovou guľôčkou, ktorá má zvýšiť účinnosť úderu. ➤ **Syn.** TELESKOP. ➤ **Pozri aj:** BENDREK/PENDREK, DOČAHOVÁK, FEDERÁL, OBUCH, PELENDREK.

vlamač ▪ **páchateľ trestného činu krádeže spáchanej vlámaním** ▪ Ten, kto pácha trestnú činnosť krádeže podľa § 212 ods. 1 písm. b). ➤ **Pozri aj:** KÁVÉ, VLÁMAČKA.

vlamačka ▪ **krádež spáchaná vlámaním** ▪ Trestný čin na základe § 212 Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.), podľa ktorého ide o násilné vniknutie do uzavretého/uzamknutého priestoru s úmyslom kradnúť cudzí majetok. ➤ **Syn.** KÁVÉ. ➤ **Pozri aj:** VLAMAČ.

vlkošedák ▪ **plemeno psa nemeckého ovčiaka podľa sfarbenia** ▪ Nemecký ovčiak čiernej farby so sivými znakmi. Nemeckí ovčiaci spolu s belgic-

kými ovčiakmi sú najčastejšie služobné plemená. ► **Syn.** OVČIAK/OVČIAČIK. ► **Pozri aj:** BELGIČÁK, ERDEL, MALINA/MALIŇÁK, OVČIAK/OVČIAČIK, PÁLEŇÁK, ROTVÍK, TERVÍK.

vložák ▪ **nad rámec vložená služba** ▪ Služba, ktorá bola pridaná policajtovi nad rámec bežného mesačného plánu služieb. ► **Syn.** PRÍSLUŽBA.

vodník ▪ **príslušník poriečneho oddelenia odboru poriadkovej polície PPZ** ▪ Príslušník poriečneho oddelenia odboru poriadkovej polície PPZ, ktorý vykonáva napríklad nasledujúce úlohy: záchrana topiaceho sa v rieke, resp. iných osôb v tiesni; potápačská činnosť, vyhľadávanie utopeného; hliadková činnosť vodných plôch, kontrola nákladnej lode a jej posádky, atď.

volavka ▪ **osoba nasadená na prilákanie páchatel'ov** ▪ Osoba, ktorá má prilákať páchatel'ov v organizovanej akcii polície, aby ich policajti pristihli pri čine.

voľné stráženie ▪ **bezkontaktné stráženie osôb alebo priestoru policajným psom** ▪ Stráženie osôb alebo priestoru policajným psom tak, že pes pri nich voľne pobehuje, čiže nikoho nepustí, aby z priestoru vyšiel, alebo aby doň vošiel.

vouko ▪ **voľné opustenie ústavu (z iniciálovej skratky VOU)** ▪ Povolené opustenie ústavu na výkon väzby/trestu na pár dní (napríklad na Vianoce), udelené väzňovi zväčša za vzorné správanie.

vraziť niekoho za gáter/káter ▪ **poslať niekoho „za mreže“** ▪ Poslať niekoho na výkon väzby alebo na výkon trestu odňatia slobody do ÚVV/ÚVTOS. ► **Pozri aj:** GÁTER/KÁTER, GÁTRAK.

vražďár ▪ **vyšetrovateľ vražd** ▪ Príslušník kriminálnej polície, ktorý vyšetruje smrť ľudí po tom, ako obhliadajúci lekár skonštatuje smrť cudzím zavinéním.

vreckár ▪ **druh zlodeja** ▪ Osoba, ktorá kradne osobné veci (tu z vreciek a kabeliek obete). ► **Syn.** ČORKAR/ČORKÁR, KMÍN, KOMPOTAR/KOMPOTÁR, LOPKÁR/LOPKAR, ŽIVAN.

vrz ▪ **výstražné zvukové a svetelné zariadenie** ▪ Výstražné zariadenie na streche automobilov bezpečnostných a záchranných zložiek, ktoré používa typické zvukové znamenie doplnené zvláštnym výstražným modrým alebo červeným svetlom, príp. ich kombináciou pri plnení špeciálnych úloh. Ide

napríklad o policajné a hasičské autá či sanitky. Vrzat znamená ponáhľať sa so služobným vozidlom so zapnutým výstražným zvukovým a svetelným zariadením. ► **Syn.** MAJÁK, SIGNÁLKY. ► **Pozri aj:** BLESKY, DISKOTÉKA, JAHODA.

véjednotka, védvojka ▪ **špecializovaný policajný pes (z iniciál V1, V2)** ▪ Policajný pes, spravidla s dlhým ňufákom (ovčiak, belgičák), špecializovaný na vyhľadávanie výbušnín. Značka s číselným označením zodpovedá výkonnostnému stupňu a druhu špeciálnej vycvičenosti. K nim patrí osobitná podkategória psov VL1 a VL2, ktorí slúžia na letiskách. ► **Syn.** VÝBUŠNINÁR. ► **Pozri aj:** BELGIČÁK, OVČIAK/OVČIAČIK.

véešjednotka, véešdvojka, véešetrojka ▪ **označenie všestranne vycvičeného (tu policajného) psa (podľa iniciál VŠ1, VŠ2, VŠ3)** ▪ Označenie všestranného psa, ktorý má za sebou výcvik orientovaný na všestrannosť a dosiahol podľa uvedeného číselného označenia istý výkonnostný stupeň. Psovodi používajú napríklad repliky „môj (pes) má véešjednotku“ a pod.

vyberač ▪ **policajt ukladajúci pokuty** ▪ Policajt vykonávajúci dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. Príslušník predovšetkým dopravnej polície, ktorý ukladá pokuty za spáchané dopravné priestupky. ► **Syn.** DOLAVÁK, DOPRAVÁK, VYMÁHAČ, VÝKOŇÁK, ZMRZLINÁR. ► **Pozri aj:** DIALNIČIAR/DIAENIČIAR, KÁDÉÍ, LODIČKY, NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOVKÁŠ, ODI, ÓEŠKÁ, PLEMBÁK, SPRÁVKAR.

vyčuchanie ▪ **vyhľadanie predmetu pomocou čuchu psa** ▪ Vyhľadanie predmetu policajným psom na základe jeho pachu pomocou čuchu psa. Pri výcviku sa učia psi vyhľadávať rôzne predmety od najobľúbenejších (napríklad loptičky, kľúčov, obľúbenej osoby) po najnáročnejšie (výbušniny, drogy) a plemená s dobrým predpokladom sa neskôr špecializujú na rôzne vyhľadávania (ľudí, drog, zbraní, výbušnín atď.). Jestvujú rôzne metódy vyčuchávania, napríklad „mantrailing“ (ide o vyhľadávanie osôb na základe ich osobného pachu ľubovoľným spôsobom, napríklad priamo v stope, blízko stopy, niekoľko metrov od stopy podľa poveternostných podmienok či terénu), „air scenting“ (ide o sledovanie stopy čuchom v ovzduší) a pod. ► **Pozri aj:** DROGÁR, MŔTVOLKÁR, NÍZKY NOS, PREDMETÁR, ŠPECIÁLKAR 2, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

vydieračka ▪ vydieranie ▪ Trestný čin podľa § 189 Trestného zákona (č. 300/2005 Z. z.), pri ktorom jeden človek druhého človeka násilím, hrozbou násilia alebo hrozbou inej ťažkej ujmy núti, aby niečo konal alebo trpel.

vygumovať (niekoho) ▪ zneškodniť protivníka donucovacími prostriedkami ▪ Použiť donucovacie prostriedky (obušok a iné) príslušníkom PZ na prekonanie odporu a odvrátenie útoku osoby pri policajnom zásahu.
► **Pozri aj:** DÉPEČKA, DONUCOVÁKY.

vykazovačka ▪ vykázanie osoby zo spoločného obydlija ▪ Úkon policajta, ktorým vykonáva svoje oprávnenie vykazať osobu zo spoločného obydlija.

vymáhač ▪ policajt ukladajúci pokuty ▪ Policajt vykonávajúci dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. Príslušník predovšetkým dopravnej polície, ktorý ukladá pokuty za spáchané dopravné priestupky.
► **Syn.** DOLAVÁK, DOPRAVÁK, TRÚBKAR/TRÚBKÁR, VYBERAČ, VÝKONÁK, ZMRZLINÁR. ► **Pozri aj:** DIALNIČIAR/DIALNIČIAR, KÁDEÍ, LODIČKY, NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOVKÁŠ, ODI, ÓEŠKÁ, PLEMBÁK, SPRÁVKAR.

vypísať straťák ▪ vypísať škodový lístok (vo výstrojnom sklade vo väzenskom zariadení) ▪ Vystaviť protokol o spôsobenej škode na majetku štátu v správe služobného úradu. Väznenej osobe, ktorej je vystavený takýto protokol (o strate časti výstroja), sa dáva strata nahradiť.

vyrozumienka/vyrozumievačka ▪ vyrozumenie o vykonaných opatreniach v rámci priestupkových spisov ▪ Vyzrozumenie o vykonaných opatreniach, ktoré sa odosiela v rámci priestupkových spisov oznamovateľovi v lehote do jedného mesiaca od podania oznámenia.

vysielačka ▪ vysielanie psa psovodom niekam ▪ Vysielanie (tu) policajného psa psovodom povelom (napríklad „Vpred!“ spolu s pokynom – ukázaním – rukou daným smerom či spolu s povelom „Revír!“, keď policajt vysielá psa preveriť dané miesto).

vyšetrovačka ▪ 1. pracovisko odboru kriminálnej polície ▪ Oddelenie vyšetrovania odboru kriminálnej polície. **2. príslušníci na tomto pracovisku ▪** Vyšetrovatelia odboru kriminálnej polície. **3. vyšetrovacia väzba ▪** Trestnoprocesný spôsob vyšetrovania, keď je podozrivý stíhaný vo väzbe, nie na slobode. ► **Pozri aj:** KÁPÉ, KRIMINÁLKA, ÓKÁPÉ.

vyšetrovák ▪ vyšetrovateľ ▪ Príslušník odboru kriminálnej polície, ktorý vykonáva vyšetrovanie trestných činov. Jeho činnosť zahŕňa úkony od začatia trestného stíhania do preštudovania spisov a podania návrhov na doplnenie vyšetrovania, pričom jeho podstata spočíva v zhromažďovaní dôkazov v rozsahu potrebnom na rozhodnutie a vo vykonávaní ďalších úkonov, aby mohol prokurátor rozhodnúť, či podá obžalobu alebo návrh na dohodu o vine a treste, alebo či bude vec ukončená iným rozhodnutím.

vyťažovák ▪ záznam z vyťažovania osôb ▪ Záznam z účelovo vedeného rozhovoru príslušníka PZ s osobami, u ktorých je predpoklad, že môžu disponovať informáciami o trestnej činnosti a ich páchateloch.

výbušninar ▪ špecializovaný policajný pes ▪ Policajný pes špecializovaný na prácu s výbušnínami. ► **Syn.** VÉDVOJKA, VÉJEDNOTKA. ► **Pozri aj:** DROGÁR, KORISTNÍK, MŕTVOLKÁR, OBRANÁR, PREDMETÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

výcvikár ▪ referent služobnej prípravy a krízového manažmentu ▪ Policajt, ktorý má na starosti bojovú a telesnú prípravu policajtov, teda ich výcvik a školenia. ► **Syn.** BOJÁR/BOJAR/BOJOVÁK.

výčitka ▪ písomné upozornenie policajta zo strany jeho nadriadeného na nesprávne konanie ▪ Písomné napomenutie policajta, ktoré nie je disciplinárnym opatrením, čiže nedochádza k jeho finančnému postihu. Nadriadený si však môže viesť prehľad o uložených výčitkách a v prípade opakovaného menej závažného porušenia pracovnej disciplíny príslušným policajtom môže rozhodnúť o uložení niektorého z disciplinárných opatrení. Výčitka je pre policajta akýmsi upozornením, aby sa v budúcnosti vyvaroval nesprávneho konania. ► **Pozri aj:** DESAŤ NA DVA, DESAŤ NA JEDEN, DESAŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NA DVA, PÄTNÁŠŤ NA TRI, PÄTNÁŠŤ NAVŽDY, PÄŤ NA JEDEN.

výhybkár ▪ policajt železničnej polície ▪ Policajt plniaci základné úlohy PZ v obvode železničných dráh. Zabezpečuje napríklad ochranu železničnej dopravy, verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku v obvode železničných dráh, ochranu určených objektov súvisiacich so železničnou dopravou a úlohy, ktoré pre železničnú políciu vyplývajú z členstva SR v medzinárodných organizáciách. ► **Syn.** ŽELEZNIČIAR.

výkon ▪ **výkon trestu odňatia slobody** ▪ Odpykávanie si trestu v ústave na výkon trestu odňatia slobody. Účelom výkonu trestu je chrániť spoločnosť pred páchatelmi trestnej činnosti, zabrániť odsúdeným v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvárať podmienky umožňujúce podporovať a rozvíjať pozitívne osobnostné rezervy pre ich resocializáciu, aby viedli riadny život. ► **Pozri aj:** BRUČAŤ, BYŤ V BASE, SEDIETĚ.

výkoňák ▪ **policajt dopravnej polície** ▪ Policajt vykonávajúci dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. ► **Syn.** BIELE ČIAPKY, DIALNIČIAR/DIAĽNIČIAR, DOPRAVÁK, DOLAVÁK, TRÚBKAR/TRÚBKÁR, VYBERAČ, VYMÁHAČ, ZMRZLINÁR.

výsluha ▪ **1. výsluhové zabezpečenie policajtov** ▪ Dávky sociálneho zabezpečenia policajtov. Sústavu dávok sociálneho zabezpečenia policajtov tvoria nasledovné dávky: výsluhový príspevok, odchodné, úmrtiné, výsluhový dôchodok, invalidný výsluhový dôchodok, vdovský výsluhový dôchodok, vdovecký výsluhový dôchodok, sirotský výsluhový dôchodok. **2. výsluhový dôchodok** ▪ Pravidelný peňažný príjem policajtov, ktorí odpracovali potrebný počet rokov a odišli do dôchodku. V minulosti to bolo 15 rokov, od 1. 5. 2013 je to 25 rokov.

výsledkár ▪ **policajt často ukladajúci pokuty** ▪ Policajt, ktorý dáva viac pokút v porovnaní s ostatnými. ► **Syn.** POKUTKÁR.

výsluchovka/výsluchovňa ▪ **výsluchová miestnosť** ▪ Miestnosť, ktorá sa používa na vypočúvanie osôb. Je vybavená technickými prostriedkami a osobitne usporiadaná tak, aby zabezpečovala priebeh výsluchu bez rušivých vplyvov a zároveň aby bolo možné zaznamenať všetky verbálne i neverbálne prejavy vypočúvaného, ako aj zabrániť úniku vypočúvaného a zneužitiu poznatkov získaných výsluchom. ► **Pozri aj:** CELA, CÉPEZTKA, CIMRA, MREŽE, ŤUMRA.

výstroják ▪ **výstrojný sklad, odevná výdajňa** ▪ Výstrojný sklad, odevná výdajňa, v ktorej si príslušníci PZ za pravidelne prideľované body vyberajú odev, obuv alebo rôzne iné doplnky do služby.

výstupár ▪ **odsúdený krátko pred uplynutím trestu v ÚVTOS** ▪ Odsúdený vo výkone trestu, ktorého iné väzené osoby hodnotia, že mu zostáva do riadneho konca trestu odňatia slobody krátky čas. To, čo je „krátke“, je

relatívne: pre dožívateľa je niekto výstupárom, ak mu zostáva do odpykania trestu napríklad aj niekoľko rokov. ► **Pozri aj:** DOŽIVOŤÁK.

vývar ▪ **podiel zo zisku** ▪ Podiel zo zisku páchatela nelegálnej akcie.

výživa ▪ **zanedbanie povinnej výživy** ▪ Trestný čin zanedbania výživy rodinných príslušníkov (neplatenie výživného napríklad deťom, exmanželkám a iným blízkym osobám).

vznášačka ▪ **uznesenie o vznesení obvinenia** ▪ Uznesenie o vznesení obvinenia podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.).

► **Pozri aj:** ODMIETAČKA, POSTUPOVAČKA, PRERUŠOVAČKA, ZACÍNAČKA.

vzory ▪ **vzory pre vyšetrovateľov PZ a poverených príslušníkov PZ** ▪

Vzory písomností pre vyšetrovateľov PZ a poverených príslušníkov PZ s vysvetlivkami spracované Úradom kriminálnej polície a APZ. Obsahujú napríklad vzory zápisníc, úradných záznamov a pod.

W

white lady ▪ **heroín** ▪ Narkotická látka vyrábaná z morfia. ► **Syn.** HERÁK, HERODES, BROWN SUGAR, THAJSKÁ KOČKA.

Z

zачínačka ▪ **uznesenie o začatí trestného stíhania** ▪ Uznesenie o začatí trestného stíhania podľa § 199 ods. 1 Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.). Trestné stíhanie sa začne vydaním tohto uznesenia. ► **Pozri aj:** ODMIETAČKA, POSTUPOVAČKA, PRERUŠOVAČKA, VZNÁŠAČKA.

zadržanie s protiútokom ▪ **zadržanie útočiacej osoby psom** ▪ Zadržanie útočiacej osoby (napríklad s palicou, zbraňou, nožom a pod.) policajným psom tak, že pes protivníkov útok zneškodní a zadrží ho, aby neušiel.

zadržanka ▪ potvrdenie o zadržení vodičského/technického preukazu ▪ Papierové tlačivo, ktoré sa vydáva vodičovi auta pri zadržení vodičského/technického preukazu zo zákonných dôvodov.

zalahnutie ▪ označenie hľadanej veci psom tak, že si pri nej ľahne ▪ Zaujatie polohy v ľahu policajným psom pri predmete, ktorý mal vyhľadať. Takto pes označuje daný predmet (napríklad výbušninu, drogu a pod.). Pes môže (podľa pokynov) signalizovať identifikovanie hľadaného predmetu aj ináč, napríklad tak, že si sadne a intenzívne hľadá na dané miesto, prípadne šteká, špecifikujú sa aj pozície psa a vzdialenosti vo vzťahu k hľadanej veci, do ktorých sa pes umiestňuje pri ich označovaní a pod.

zapáchateľ ▪ páchatel ▪ Ten, kto trestný čin spácha sám, alebo sa o to aspoň pokúsi, alebo pri zločine takýto trestný čin pripravuje. ► **Syn.** PACHOŠ.

zapokračovať ▪ znovu začať vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie ▪ Znovu začať vyšetrovanie alebo skrátené vyšetrovanie, ktoré bolo prerušené.

zastavovačka ▪ uznesenie o zastavení trestného stíhania ▪ Uznesenie od prokurátora, na základe ktorého zastavuje trestné stíhanie. Prokurátor zastaví trestné stíhanie, ak a) je nepochybné, že sa nestal skutok, pre ktorý sa vedie trestné stíhanie, b) nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci, c) je nepochybné, že skutok nespáchal obvinený, d) je trestné stíhanie neprípustné, e) obvinený nebol v čase činu pre nepríčetnosť trestne zodpovedný, f) obvinený mladistvý, ktorý v čase činu neprekročil pätnásť rok veku, nedosiahol takú úroveň rozumovej a mravnej vyspelosti, aby mohol rozpoznať jeho protiprávnosť alebo ovládať svoje konanie, g) sa schváli zmier medzi obvineným a poškodeným, alebo h) zanikla trestnosť činu.

záchranár ▪ špecializovaný policajný pes ▪ Policajný pes špecializovaný na hľadanie a zachraňovanie ľudí. Popri psoch – záchranároch v PZ jestvujú aj záchranári v civilnom združení, napríklad v Bratislavskej kynologickej záchranárskej brigáde, ktorá spolupracuje s políciou pri pátracích akciách. ► **Pozri aj:** DROGÁR, KORISTNÍK, MŔTVOLKÁR, OBRANÁR, PREDMETÁR, VÝBUŠNINÁR, ZBRANIAR.

zákaz ▪ 1. sankcia zákazu činnosti ▪ V zmysle zákona o priestupkoch č. 372/1990 Zb. jedna zo štyroch taxatívne určených sankcií, ktorými sú zákaz činnosti, pokuta, pokarhanie a prepadnutie veci. **2. trest zákazu činnosti ▪**

Podľa § 61 Trestného zákona ide o Trest zákazu činnosti, ktorý spočíva v tom, že sa odsúdenému po dobu výkonu tohto trestu zakazuje výkon určitého zamestnania, povolania alebo funkcie alebo takej činnosti, na ktorú treba osobitné povolenie. Trest zákazu činnosti môže uložiť súd.

zákus ▪ zahryznutie policajného psa do osoby pri jej zneškodňovaní

▪ Zahryznutie policajného psa do rôznych častí tela (od členkov po krk) zneškodňovanej osoby. Nejde o pohryzenie, ale o zákrok na zastavenie a zadržanie osoby. Pri výcviku psov používajú figuranti na cvičisku ochranné rukávy, alebo celý odev (ringo). ► **Pozri aj:** FIGURANT, HLADKÉ ZADRŽANIE, RUKÁV, RINGO.

zásielky ▪ sledované zásielky, ktoré sa prevážajú vlakom

▪ Také železničnou políciou sledované zásielky, ako napríklad chemikálie, pohonné hmoty, jadrový materiál (jadrový odpad alebo palivo), ktoré sa prevážajú vlakmi z jedného miesta na druhé. ► **Pozri aj:** DOPROVODY, É SEDEM, JADRO, PÉHÁEM, ŽELEZNIČIAR.

zborka ▪ skladanie zbrane ▪ Skladanie zbrane napríklad pri čistení, kontrole a pod. **Opak:** ROZBORKA.

zbraniar ▪ špecializovaný policajný pes

▪ Policajný pes špecializovaný na vyhľadávanie zbraní. ► **Pozri aj:** DROGÁR, KORISTNÍK, MŔTVOLKÁR, OBRANÁR, PREDMETÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANCA.

zbroják ▪ zbrojný preukaz

▪ Verejná listina, ktorá oprávňuje fyzickú osobu na nosenie alebo držanie strelnej zbrane a streliva. Rozsah týchto oprávnení nie je pre všetkých držiteľov rovnaký, ale je diferencovaný podľa účelu, na ktorý bol vydaný. Zbrojný preukaz sa vydáva na obdobie desiatich rokov s možnosťou predĺženia jeho platnosti. Vydáva ho okresné riaditeľstvo PZ príslušné podľa miesta trvalého pobytu.

zbrojárka ▪ zbrojnica, muničný sklad

▪ Sklad zbraní a streliva, čiže munície, ktorý sa nachádza na každom pracovisku PZ. ► **Syn.** MUNIČÁK.

zelená taktika ▪ taktika boja v prírode

▪ Taktický pohyb so zbraňou v prírode, v poli atď. ► **Pozri aj:** ČIERNA TAKTIKA.

zelený shit ▪ marihuana

▪ Sušené listy konopy indickej používané pre ich omamné, psychiku ovplyvňujúce účinky; mäkká, ľahká droga. ► **Syn.** BAGA, BAFKA, DAGGA, FRUTTO, HOKEJKY, TRÁVA.

zeleňáky ▪ elektromobily ▪ Elektromobily poháňané vlastným zdrojom elektrickej energie (nabíjacou batériou). Vznik výrazu môže byť motivovaný tým, že tieto vozidlá sú ekologickejšie než vozidlá so spaľovacím motorom. Ich štátne poznávacie značky sú zelenej farby.

zetdėčko ▪ zvýšený dozor (z iniciálovej skratky ZD) ▪ Vyšší stupeň zvýšenej pozornosti venovaný väznenej osobe pri podozrení zo sebaoškodzovania, hrozby samovraždy a pod. ► **Pozri aj:** ZETPÉČKO.

zetpėčko ▪ zvýšená pozornosť (z iniciálovej skratky ZP) ▪ Zvýšená pozornosť venovaná určitej väznenej osobe pri podozrení zo sebaoškodzovania. ► **Pozri aj:** ZETDÉČKO.

zetpėjednotka, zetpėdvojka ▪ špecializovaný policajný pes (podľa iniciál ZP1, ZP2) ▪ Policajný pes špecializovaný na záchranárskej práci. Iniciály s číselným označením signalizujú výkonnostný stupeň a druh špecializácie. ► **Pozri aj:** DROGÁR, KORISTNÍK, MŔTVOLKÁR, OBRANÁR, PREDMETÁR, VÝBUŠNINÁR, ZÁCHRANÁR, ZBRANIAR.

zetvéėsko ▪ zvýšený výkon služby (z iniciálovej skratky ZVS) ▪ Služba, ktorá si vyžaduje viac príslušníkov PZ, taká je napríklad služba na kontrole dodržiavania vydaných opatrení proti šíreniu koronavírusu (ako zákaz vychádzania, nosenie rúšok či respirátorov, zatvorenie prevádzok a pod.). ► **Syn.** PÉVÉESKO.

zéoeszet ▪ zákon o strelných zbraniach a strelive (z iniciálovej skratky ZoSZ) ▪ Zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení neskorších predpisov. Zákon ustanovuje druhy a kategórie strelných zbraní a streliva, podmienky nadobúdania vlastníctva, držania, nosenia a používania zbraní a streliva, práva a povinnosti držiteľov zbraní a streliva, podmienky na vývoz, dovoz a prevoz zbraní a streliva, podmienky zriaďovania a prevádzkovania strelníc, podmienky vystavovania zbraní a streliva. Upravuje prevádzkovanie informačných systémov na úseku zbraní a streliva, výkon dozoru nad dodržiavaním tohto zákona a ustanovuje sankcie za porušenie povinností podľa tohto zákona.

zéot ▪ záznam o odmenách a trestoch (z iniciálovej skratky ZOT) ▪ Spis, v ktorom sú uvedené odmeny a tresty policajta. ► **Pozri aj:** ÓÉKÁ.

zéópėzet ▪ zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore (z iniciálovej skratky ZoPZ) ▪ Zákon upravuje úlohy, organizáciu a riadenie PZ, ďalej

definuje základné pojmy ako vyšetrovatelia PZ, povinnosti, oprávnenia a prostriedky PZ, venuje sa informačným systémom PZ atď. ► **Pozri aj:** DVADSAŤDVOJKA 2.

zėóťėzėpėó ▪ zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb (z iniciálovej skratky ZoTZPO) ▪ Zákon, ktorý upravuje základné podmienky trestnej zodpovednosti právnických osôb tým, že vymedzuje okruh trestných činov, ktorých spáchanie je možné pričítať právnickej osobe, podmienky pričítateľnosti konaní fyzických osôb právnickej osobe, druhy trestov, zásady ukladania trestov právnickým osobám a ich výkon a osobitné ustanovenia o trestnom konaní proti právnickým osobám.

zmennosť ▪ nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas ▪ Nerovnomerne rozvrhnutý služobný čas, ktorý sa vyskytuje u policajtov, ktorí slúžia aj dvanásťhodinový služobný čas. Ako nerovnomerný je označovaný tento pracovný čas v protiklade k osemhodinovému pracovnému času, keď sa pracuje rovnomerne od pondelka do piatka osem hodín počas dňa. Dvanásťhodinové služby sú niekedy denné, inokedy nočné a nie je daný pravidelný interval ich striedania. ► **Syn.** NEROVNOMERNOSŤ. **Opak:** ROVNOMERNOSŤ.

zmrzlinár ▪ policajt dopravnej polície ▪ Policajt vykonávajúci dohľad nad bezpečnosťou a plynulosťou cestnej premávky. ► **Syn.** BIELE ČIAPKY, DOLAVÁK, DOPRAVÁK, TRÚBKAR/TRÚBKÁR, LÁNGOŠIAR, VYBERAČ, VYMÁHAČ, VÝKOŇÁK. ► **Pozri aj:** DIALNIČIAR/DIALNIČIAR, KÁDEÍ, NEHODOVKÁR/NEHODOVÁK/NEHODÁR/NEHODOVKÁŠ, ODI, ÓEŠKÁ, SPRÁVKAR.

znalečák ▪ znalecký posudok ▪ Znalecký úkon potrebný na objasnenie skutočnosti dôležitej pre trestné konanie, ktorý sa vykonáva, ak si to vyžaduje zložitosť objasňovanej skutočnosti a nepostačujú úkony ako odborné vyjadrenie či písomné potvrdenie. ► **Pozri aj:** ODBORKO, PREDBEŽKO 2, STANOVISKO.

zob ▪ pervitín ▪ Druh syntetickej drogy. ► **Syn.** CZECH SPEED, FEHYR, HAF-HAF, KOKAÍN CHUDOBNÝCH, KRIEDA, KRYSTAL, MATRO, PARNO, PEDRO, PERNÍK, PIKO, SOCIALISTICKÁ DROGA, ŠŤASTIE V PRÁŠKU. ► **Pozri aj:** PERNIKÁR, PIKER.

zop ▪ zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch (z iniciálovej skratky ZoP) ▪ Zákon, ktorý sa zaoberá konaním o priestupkoch, resp. hmotnoprávnou

a procesnoprávnou úpravou priestupkov atď. ► **Pozri aj:** DVADSAŤDVOJKA 1, OBČIANSKE SPOLUNAŽÍVANIE, PÄŤDESIATKA, PÉČKO 1, ZOP.

zóna ▪ **bežná hliadka** ▪ Policajná hliadka, ktorá má na starosti aj ochranu objektov, napríklad príjazd k narušeným objektom. Tento výraz sa používa najmä mimo Bratislavy. ► **Pozri aj:** ERKO 3, OBJEKTÁR.

zvodka ▪ **1. informačná správa** ▪ Záznam z operačného dňa o trestných činoch napadnutia či iných udalostiach, príp. o bezpečnostných opatreniach a akciách, ktoré boli v rámci operačného dňa vykonané. Tento záznam spisuje operačný dôstojník. ► **Syn.** SITUÁČKA. **2. ranná inštruktáž** ▪ Ranné rozdelenie hliadok a ich informovanie o vyskytujúcej sa trestnej činnosti, o hľadaných osobách, vozidlách a pod. Zvodku vykonáva na obvodných oddeleniach starší referent pre riadenie referentov, alebo starší referent pre stálu službu, prípadne zástupca riaditeľa, alebo riaditeľ. Na pohotovostnej motorizovanej jednotke ju vykonáva veliteľ čaty, príp. zástupca veliteľa čaty. ► **Syn.** ROZDELENIE. ► **Pozri aj:** BÉOČKO, HLIADKAR, OPERAČNÝ, PÉEMJÉ(ČKO), STÁLA.

Ž

žaba/žabka/žabkáre (zelená) ▪ Familiárne označenie policajta podľa tradičnej zelenej farby uniformy. ► **Syn.** CAJT, FLOJF, FÍZEL, CHLPATÝ, PANGLA, POLIŠ, ŽANDÁR.

žandár ▪ **policajt** ▪ Familiárne a staršie označenie policajta prevzaté z francúzštiny. ► **Syn.** CAJT, FLOJF, FÍZEL, CHLPATÝ, PANGLA, POLIŠ, ŽABA/ŽABKA/ŽABKÁRE.

železničiar ▪ **policajt železničnej polície** ▪ Policajt plniaci základné úlohy PZ v obvode železničných dráh. Zabezpečuje napríklad ochranu železničnej dopravy, verejného poriadku, bezpečnosti osôb a majetku v obvode železničných dráh, ochranu určených objektov súvisiacich so železničnou dopravou a úlohy, ktoré pre železničnú políciu vyplývajú z členstva SR v medzinárodných organizáciách. ► **Syn.** VÝHYBKÁR.

železo ▪ strelná zbraň, pištoľ ▪ Zbraň, ktorej účinok sa dosahuje prostredníctvom strely – objekt s veľkou kinetickou energiou na jednotku plochy.
► **Syn.** KVÉR. ► **Pozri aj:** SAPÍK, ŠKORPÍK/ŠKORPION.

žiadanka ▪ 1. písomná požiadavka kriminalistickému technikovi na isté úkony ▪ Žiadosť vyšetrovateľa alebo povereného príslušníka PZ adresovaná kriminalistickému technikovi, na základe ktorej je potrebné vykonať istú kriminalistickú expertízu. **2. písomná požiadavka na predvedenie väzobne stíhaného obvineného ▪** Žiadosť ZVJS, na základe ktorej sa predvedie väzobne stíhaný obvinený, alebo odsúdený do určeného priestoru na procesný úkon podľa Trestného poriadku (zákon č. 301/2005 Z. z.).

žirafa ▪ LSD ▪ Dietylamid kyseliny lysergovej, silná halucinogénna látka.
► **Syn.** GELÁČ, LÍSTOK NA LET, TRIP.

živán ▪ zlodej ▪ Ten, kto kradne. ► **Syn.** LOPKAR, ČORKAR, KMÍN, KOMPOTÁR, VRECKÁR. ► **Pozri aj:** LOPATA.

Použitá literatúra

- AUGUSTÍN, P.: *Poriadková polícia*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru, 2013.
- BALUCHA, A.: *Hrad a väznica Ilava od založenia po súčasnosť*. Ilava: Ústav na výkon trestu odňatia slobody a Ústav na výkon väzby Ilava, 2016.
- BORSODI, A.: *Hraničná kontrola*. Dostupné na: http://borderua.sk/data/PZ3_SK_hranicna.kontrola.pdf
- BUZALKA, J. – BENDEROVÁ, M. – NOVÁKOVÁ, I.: *Slovník terminológie krízového manažmentu pre študentov Akadémie PZ v Bratislave*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2013.
- CVOPOVÁ, I.: Zajtrajšok daktyloskopickej identifikácie. In: *Policajná teória a prax*, 2016, č. 4, s. 97 – 113.
- ĎURČO, P. a kol.: *Bezpečnostnoprávna terminológia*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2007.
- ĎURIŠIN, V.: *Policajná kynológia*. Košice: Univerzita veterinárneho lekárstva, 2017.
- GLUŠKOV, H.: *Programové zameranie Asociácie policajtov vo výslužbe na roky 2016 – 2020. Návrh 2016*. Dostupné na: https://www.bezpzlozky.eu/wp-content/uploads/2014/12/Programove_zameranie_web.pdf
- HLADKÝ, J.: Slang a argot v slovenských väzniciach. In: *Studia Slovacistica* 13. Rozdil 1. Movoznavstvo. Ed. S. Pakhomová, J. Džoganik. Užhorod: Vydavateľstvo Alexandra Garkusha, 2013, s. 14 – 24. Dostupné na: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/20292/1/URAJ%20HLADK%C3%9D.pdf>
- HLADKÝ, J.: Väzenský slang či väzenský argot? In: *Jazyk a jazykoveda v pohybe. Zborník štúdií z konferencie venovanej Slavomírovi Ondrejovičovi*. Ed. S. Mislovicová. Bratislava: Veda, 2008, s. 297 – 303.
- IVOR, J. – ZÁHORA, J.: *Repetitórium trestného práva*. 3. vydanie. Bratislava: Wolters Kluwer, 2018.

KRAJNÍK, V. a kol.: *Policačná kynológia*. Bratislava: Akadémia Policajného zboru v Bratislave, 2009.

LEVRON, D.: *V mene republiky... Strhujúci príbeh zo slovenských väzníc a ulíc*. Bratislava: Trans Holding Group Slovakia, 2005.

MASÁROVÁ, M.: Jazyková kultúra v policajnej praxi. In: *Policačná teória a prax*, 2018, č. 3, s. 91 – 101.

MISTRÍK, J. a kol.: *Encyklopédia jazykovedy*. Bratislava: Obzor, 1993.

Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 175/2010 o vymedzení príslušnosti útvarov Policajného zboru a útvarov Ministerstva vnútra Slovenskej republiky pri odhaľovaní trestných činov, pri zisťovaní ich páchatelov a o postupe v trestnom konaní v znení neskorších predpisov.

Nariadenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 85/2008 o ochrane utajovaných skutočností.

Odborový zväz PZ. Dostupné na: <http://ozpsr.sk/pre-clenov/interne-predpisy-ozp-v-sr/>

ORGOŇOVÁ, O. – BARTALOŠOVÁ, P.: Slovník policajných profesionalizmov: pomôcka pre policajtov, poučenie pre jazykovedcov, záujmové čítanie pre verejnosť. In: *Policačná teória a prax*, 2021, č. 1, s. 23 – 33.

SOBIHARD, J. a kol.: *Policačná správa*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2013.

ŠAMKO, P.: Je úradný záznam spísaný príslušníkmi PZ dôkazným prostriedkom v trestnom konaní? In: *pravnelisty.sk*. 2014. Dostupné na: <http://www.pravnelisty.sk/clanky/a269-je-uradny-zaznam-spisany-prislusnikmi-pz-dokaznym-prostriedkom-v-trestnom-konani>

TITTLOVÁ, M. – MEDELSKÝ, J.: *Zákon o Policajnom zbore. Komentár*. Bratislava: Wolters Kluwer, 2017.

Zákony a vyhlášky

Vyhláška č. 618/2005 Z. z. o tvorbe spisu orgánmi činnými v trestnom konaní a súdmi. Dostupné na: <https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-618>

Vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody.

Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.

Zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach.

Zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok.

Zákon č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 253/1998 Z. z. o hlásení pobytu občanov Slovenskej republiky a registri obyvateľov Slovenskej republiky.

Zákon č. 215/2004 Z. z. o ochrane utajovaných skutočností a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Zákon č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive a o zmene a doplnení neskorších predpisov.

Zákon č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 91/2016 Z. z. o trestnej zodpovednosti právnických osôb v znení neskorších predpisov.

Zákon č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon.

Zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok.

Zákon č. 4/2001 Z. z. o Zbore väzenskej a justičnej stráže v znení neskorších predpisov.

Internetové odkazy

Organizačné zložky Prezídia Policajného zboru. Dostupné na: https://www.minv.sk/?struktura_PPZ

Železničná polícia. Dostupné na: <https://www.minv.sk/?zeleznicna-policia-1>

O autoroch

PhDr. Perla Bartalošová, PhD.

Lingvistka pôsobiaca na Katedre slovenského jazyka Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave ako vedecká pracovníčka. Okrem realizovania vedecko-výskumnej činnosti vedie na katedre semináre z forennej lingvistiky.

npor. Mgr. Martin Dzúr, PhD.

Vyštudoval slovenský jazyk a literatúru na Filozofickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. V PZ SR pôsobí od roku 2010, v súčasnosti je služobne zaradený ako expert oddelenia písomznanectva a jazykovej expertízy Kriminalistického a expertízneho ústavu PZ.

prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc.

Lingvistka, vedúca Katedry slovenského jazyka Filozofickej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave. Jednou z jej vedeckých priorít je práca na slovníkoch rôznych profesií z každodennej reči (divadelníkov, policajtov, zdravotníkov) v snahe o podporu sociálnej inklúzie cez jazyk.

npráp. JUDr. Martin Vajsábel

V štátnej policajnej službe je od roku 2006. Je referent s ÚOZ Obvodného oddelenia PZ Bratislava Rača od 2008. V rokoch 2011 – 2018 študoval odbor ochrana osôb a majetku na APZ v Bratislave. V roku 2018 získal v tomto odbore titul JUDr.

Perla Bartalošová, Martin Dzúr,
Oľga Orgoňová, Martin Vajsábel

SLOVNÍK POLICAJNÝCH PROFESIONALIZMOV

Vydala Univerzita Komenského v Bratislave

Jazykové redaktorky: PhDr. Perla Bartalošová, PhD.,

prof. PhDr. Oľga Orgoňová, CSc.

Odborné korektúry: Mgr. Martin Dzúr, PhD., JUDr. Martin Vajsábel

Grafická úprava: KO&KA, Bratislava

Rozsah 150 strán, 7,92 AH, prvé vydanie, náklad 100 ks

Vytlačila spoločnosť KO&KA, Bratislava

ISBN 978-80-223-5277-2